

ANDĚLSKÁ HORA

Obec byla založena při dolech na zlato kolem roku 1540. Německý název Engelsberg dostala podle stejnojmenného vrchu - nyní Anenského. Koncem 17. století na něm byla postavena kaple sv. Anny a r. 1770 stejnojmenný kostel. Další památné stavby jsou: barokní kostel Narození Panny Marie se sochou sv. Jana Nepomuckého a památkově chráněné domy na náměstí. Městské právo obdržela r. 1556 od Jana Bruntálského z Vrbná. Stagnaci a úpadek těžby rud v Andělské Hoře způsobila třicetiletá válka. Následně se rozvíjela výroba nitěného a tkaného zboží. Průmyslové provozy zde hlavně vznikaly na přelomu 19. a 20. století. Ke zhoršení místní ekonomické situace přispěla od r. 1872 mimo město vedoucí nová železnice Moravsko - Slezská centrální dráha. Přesto ještě mezi I. a II. světovou válkou zde byla tovární výroba drátěných kartáčů, štětců, nití, provazů a hracích karet. Andělská Hora byla až do roku 1990 součástí obce Světlá Hora. V roce 1990 se osamostatnila a tvoří ji 2 části – Andělská Hora a Pustá Rudná. Další informace na internetu:

www.andelskahora.info/

Založena jako město górnické okolo 1540 r. Niemecka nazwa Engelsberg pochodzi od nazwy wzgórze – dzisiaj Anenskiego. Pod koniec XVII w. wybudowano na wzgórzu kapliczkę św. Anny, a w 1770 r. kościół o tej samej nazwie. Do innych zabytków architektury należą: kościół barokowy Narodzenia Marii Panny z rzeźbą św. Jana Nepomucena oraz zabytkowe domy na rynku. Prawa miejskie Andělskiej Hore nadał w 1556 r. Jan Bruntalski z Vrbná. Skutkiem wojny trzydziestoletniej było zaprzestanie wydobywania rud. W Andělskiej Hore rozwijało się przędzalnictwo i tkactwo. Na przełomie XIX i XX w. powstawały głównie zakłady przemysłowe. Nowo utworzona w 1872 r. droga kolejowa Morawsko-Śląska, wiedząca poza miastem, przyczyniła się do pogorszenia sytuacji ekonomicznej ludności. W okresie międzywojennym działała tu fabryka szczoteczki drucianych, pędzli, nici, sznurków oraz kart do gry. Andělská Hora była do 1990 r. częścią gminy Světlá Hora. W skład gminy wchodziły dwie miejscowości: Andělská Hora i Pustá Rudná. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie: www.andelskahora.info/

The settlement was founded as a mining town about 1540. The German name Engelsberg comes from the hill's name – presently Anensky. There was built the St Anne chapel from the end of the 17th century and the church of the same name in 1770. Among the other historical monuments there are: the baroque church of the Nativity of the Blessed Virgin with St Jan Nepomucen sculpture and monumental houses on the market square. Jan Bruntalsky from Vrbná gave Andělská Hořa the city rights in 1556. Thirty Years War caused depression and stagnation in the ore mining industry. The commune had a well developed spinning and weaving industry. On the turn of the centuries 19th and 20th a lot of factories developed. The new founded railway route was located outside of the town and the people's economic situation got worse. Before the World War II there was a factory of the brushes, paintbrushes, threads, strings and cards. Andělská Hora was a part of Světlá Hora commune until 1990. In 1990 it became an independent district. At present it consists of 2 localities: Andělská Hora & Pustá Rudná. www.andelskahora.info/

BĚLÁ POD PRADĚDEM

Tvoří údolní vesnici ležící po obou březích horního toku říčky Bělá. Obec vznikla spojením původních osad a vesnic Domašov, Bělá, Adolfovice a Filipovice, které dnes tvoří názvy částí obce. Původní osady byly založeny kolem roku 1284. Název Bělá pod Pradědem obec dostala v roce 1964 jako spojená obec, tzn., že se nevyvíjela jako celek, který vidíme dnešními očima. Do roku 1918 zde žili výhradně německé rodiny. Po odsunu Němců, po roce 1945, došlo k podstatnému poklesu obyvatel. Katastry obce mají horský ráz, jsou převážně pokryty lesy a z velké části patří do CHKO Jeseníky. Obec je vstupní branou do turistických center Praděda a Červenohorského sedla. Vzhledem k poloze i horským sedlům v okolí se zde dařilo dřevařskému průmyslu. Obec často trpěla přírodními pohromami, zejména bouřemi a povodněmi, z nichž největší přišly v roce 1903, 1921 a 1997. Většina obyvatel má stále ještě v živé paměti poslední povodeň, která v roce 1997 zcela ochromila infrastrukturu.

Další informace na internetu:

www.bela.cz

Položona jest w dolinie, na dwóch brzegach rzeki Bělá. Gmina powstała z połączenia osad i wsi Domašov, Bělá, Adolfovice i Filipovice. Pierwotne osady założono okolo 1284 r. Nazwę Bělá pod Pradědem gmina posiada od 1964 r. Do 1918 r. mieszkaly tu głównie rodziny niemieckie. Po 1945 r., po wysiedleniu Niemców liczba ludności znacznie się zmniejszyła. Krajobraz gminy ma charakter górski, znaczną część zajmują lasy, należy do obszaru chronionego krajobrazu (CHKO) Jeseníky. Z Běli pod Pradědem prowadzą szlaki turystyczne w kierunku Pradziada i Czerwonogórskiego siodła. Obfitość lasów sprzyjała rozwojowi przemysłu drzewnego. Bělá pod Pradědem była zniszczona w wyniku powodzi, z których największe były w latach: 1903, 1921 i 1997. Ostatnia powódź całkowicie zniszczyła infrastrukturę. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:

www.bela.cz

The settlement is situated in the valley on the Bělá River banks. The commune was founded by connection of the localities: Domašov, Bělá, Adolfovice and Filipovice. The first settlements were established about 1284. Bělá pod Pradědem has had this name since 1964. Until 1918 the German lived there mainly. In 1945 after the German displacement the number of the population went down. The landscape of the commune has a mountainous character. Its area is covered by forests and belongs to the protected area (CHKO) of Jeseníky landscape. The region possesses numerous tourist routes from Bělá pod Pradědem to Praděd Mountain and the Červenohorsky saddle. The commune had a well developed wooden industry. Bělá pod Pradědem was destroyed by floods – the biggest ones happened in 1903, 1921, 1997. The last flood damaged all infrastructures.

More information on:

www.bela.cz

BERNARTICE

Se skládají ze tří místních částí obce Bernartice, Buková a Horní Heřmanice. Obec leží v úrodné Vidnavské nížině a první písemná zmínka o obci je z roku 1291. Zeměpisná poloha předurčila úspěšný rozvoj zemědělství. Byl zde postaven jeden z prvních cukrovarů ve Slezsku. Statkáři byli iniciátoři při založení různých závodů, zejména lihovarů a likérky v Bernarticích a Bukové. Česká menšinová škola v Bernarticích se udržela silicím vlivem Němců jen do podzimu roku 1938. Hospodářská struktura obce zůstala po odsunu Němců do roku 1948 zachována. Poté došlo k zestátnění a mnohé provozy byly zrušeny, obec se svými katastry nabyla opět zemědělský ráz. Nejvýznamnější památkou je barokní zámek a kostel sv. Petra a Pavla, který patří k nejstarším na Javornicku. Kostel byl změněn v posledních stoletích přístavbami, zejména věže a lodě. Významným rodákem je kartograf Josef Jiittner, narozený v roce 1775, autor známého plánu Prahy.

Další informace na internetu:
www.bernartice.rychleby.cz

W skład gminy wchodzi trzy miejscowości: Bernartice, Buková i Horní Heřmanice. Gmina jest położona na urodzajnej nizinie Vidnavskiej. Pierwsza pisemna wzmianka o Bernarticach pochodzi z 1291 r. Położenie geograficzne sprzyja rozwojowi rolnictwa. Powstała tu jedna z pierwszych cukrowni na Śląsku. Właściciele ziemscy byli inicjatorami zakładania różnych zakładów pracy, w tym wytwórni spirytusu i likierni w Bernarticích i Bukové. W Bernarticích założono szkołę mniejszości narodowej, która istniała do 1938 r. Po 1948 r., tj. po wysiedleniu Niemców upaństwowiono liczne zakłady, a część zlikwidowano, w gminie zaczęło dominować rolnictwo. Ważniejszym zabytkiem jest barokowy zameczek oraz kościół św. Piotra i Pawła, który należy do najstarszych na Javornicku. W ostatnich stuleciach kościół był kilkakrotnie przebudowywany. Stąd pochodzi sławny kartograf Josef Jiittner, urodzony w 1775 r., autor znanego planu Prahy.

Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:
www.bernartice.rychleby.cz

The commune consists of three localities: Bernartice, Buková and Horní Heřmanice. It is situated on the fertile Vidnavské lowland. The first mention of the village dates from 1291. It is a typical agricultural region. There was founded the first sugar factory in Silesia. In Bernartice and Buková the landowners initiated establishing varied working places, among others, spirit and liqueur factories. In Bernarticie a school for national minority was founded and it existed to 1938. After 1948 (the German were displaced from that area) most of factories were nationalized and finally some of them were closed. There are historical monuments like a baroque little castle and St. Peter and St. Paul Church (the oldest church in Javornick) rebuilt several times. Joseph Jiittner – the famous author of the Prague plan was born in Bernartice in 1775.

More information on:
www.bernartice.rychleby.cz

BÍLÁ VODA

Je nejsevernější obcí Jesenicka. Byla založena ve 13. století. Největší částí obce je městys Bílá Voda. Další části nesou název Kamenička a Ves Bílá Voda. Největšího rozkvětu obec dosáhla v 1. polovině 18. století, kdy Jakub Arnošt Lichtenštejn založil piaristickou kolej a gymnázium. Obec se stala střediskem vzdělávání. Později, díky své poloze, se izolovanost Bílé Vody prohlubovala. Po květnu 1945 došlo vlivem odsunu Němců k poklesu obyvatel. Smutným světovým unikátem se obec stala v roce 1950, kdy se 28. září na sv. Václava doslova přes noc ocitlo v obci 146 řeholních sester z pěti kongregací. Během následujících 40 let se v obci vystřídalo zhruba 1000 řadových sester. Z toho asi 700 odpočívá na místním hřbitově, který se stal kulturní památkou ČR. Významnou pamětihodností je i farní kostel Navštívení Panny Marie. Firma Unita vyrábí hostie pro farnosti v celé ČR. V roce 2004 se výroba rozšířila o lázeňské oplatky, které se dodávají do lázní a prodejen v širokém okolí. Další informace na internetu:
www.bilavoda.cz

Bílá Voda jest gminą najbardziej wysuniętą na północ Jesioników. Założona została w XIII w. Największą miejscowością gminy jest miasteczko Bílá Voda. Ponadto w skład gminy wchodzi: Kamenička i Ves Bílá Voda. Największy rozkwit gminy przypadł na I poł. XVIII w., kiedy Jakub Arnošt Lichtenštejn założył budynek kolegium Pijarów oraz gimnazjum. Miejscowość stała się ośrodkiem kształcenia. Położenie Bili Vody nie sprzyjało jej rozwojowi. W 1945 r. w wyniku opuszczenia tych terenów przez Niemców znacznie zmniejszyła się liczba ludności. Miejscowość stała się schronieniem dla wielu sióstr zakonnych. Światowym wydarzeniem był przyjazd w nocy 28 września 1950 r. na święto Wacława 146 sióstr z pięciu różnych zakonów. W ciągu następných 40 lat w gminie przebywało około 1000 sióstr, 700 z nich jest pochowanych na miejscowym cmentarzu (pamiętka kultury ČR). Do zabytków gminy należy kościół Panny Marii. W gminie Bílá Voda produkowane są przez firmę Unita znane „Lázeňské oplatky”. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej: www.bilavoda.cz

Bílá Voda is situated on the northernmost of the Jasienik mountains. Bílá Voda was founded in the 13th century. It is the biggest settlement in this commune. The commune consists of Bílá Voda, Kamenička and Ves Bílá Voda. The prime development of the commune occurred in the first half of the 18th century when the Piarist college and lower secondary school were founded by Jakub Arnošt Lichtenštejn. The locality became an education centre but the location of the commune was not conducive to its development. To the commune 146 nuns arrived from the five different orders on St. Vaclav Day, on September 28th 1950. The settlement became a shelter for lots of nuns. There were about 1000 nuns. 700 nuns were buried in the local cemetery (memorial of the ČR). Bílá Voda possesses the Blessed Virgin church. In this commune, the famous "lázeňské oplatky" are produced by the firm Unita.

More information on:
www.bilavoda.cz

BOHUŠOV

Původně slovanské Porziczie (Poříčí). Po mongolském vpádu roku 1241 bylo obyvatelstvo vyhlazeno a znovu osídleno německými osadníky. Současné jméno nosí obec až od roku 1950. Do té doby se jmenovala jako torzo hradu nad obcí - Fullstein, česky Fulštejn. Obec byla založena v 1. pol. 13. století a jako léno s hradem ji dostal roku 1255 od olomouckého biskupa Bruna jeho vazal Herbort z Vulmu. Až do roku 1561 měla obec název Godeurisdorf, do roku 1752 též Gottfriesdorf. Raně gotický hrad byl zničen za česko-uherských válek. Od 18. století je hrad uváděn jako zřícenina. Z kulturních památek je zde původně gotický kostel sv. Martina přestavěný po požáru roku 1800, dále pak Gebauerova hrobka a dvě sochy s lidovými prvky – Panny Marie z r. 1842 a sv. Jana Nepomuckého z r. 1864. Z místní pískovny jsou historicky zajímavé nálezy zkamenělin z doby ledové. 1 km od obce se nachází bludný balvan. V roce 1960 připojeny obce Karlov, Kašnice a Nová Ves. Zástavba je rozložena kolem cest a potoka - bez výrazného centra. Další informace na internetu:

www.osoblazsko.com

Początkowo była słowiańską osadą Porziczie (Poříčí). Po najeździe Mongołów w 1241 r. wyludniona miejscowość została zasiedlona niemieckimi osadnikami. Nazwę Bohušov posiada od 1950 r. Wcześniej zmieniała nazwy od Fullstein (czeski Fullstein) – od nazwy zamku Fullstein, poprzez Godeurisdorf (do 1561r.) i Gottfriesdorf (do 1752 r.). Miejscowość powstała w I poł. XIII w., jako lenno z zamkiem dostał ją od ołomunieckiego biskupa Bruna jego wasal Herbort z Vulmu (1255 r.). Wczesnogotycki zamek został zniszczony w czasie wojen czesko-węgierskich oraz najazdu szwedzkiego. Obecnie na wzgórzu wznoszą się ruiny zamku Fullstein. Do zabytków kultury należą gotycki kościół św. Marcina, przebudowany po pożarze w 1800 r., grób Gebauera i dwie rzeźby z elementami ludowymi – Panny Marii z 1842 r. i św. Jana Nepomucena z 1864 r. W miejscowej żwirowni znaleziono skamieniałości z epoki lodowcowej. W 1960 r. przyłączono do gminy Karlov, Kašnice i Nová Ves. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:

www.osoblazsko.com

In the beginning Bohušov was the Slavic settlement – Porziczie (Poříčí). In 1241 after the invasion of Mongolian warriors the village was depopulated and settled by the German people. That locality has been called Bohušov since 1950. Before Bohušov was called Fullstein (Czech Fulštejn) from the name of Fullstein castle, Godeurisdorf (until 1561) and Gottfriesdorf (until 1752). The settlement was established in the first half of the 13th century. Olomuniesky bishop Bruno gave the castle to Herbort from Vulm in 1255. The early Gothic castle was destroyed during the Czech and Hungarian Wars as well as the Swedish invasion. At present there are ruins of the Fullstein castle on the hill. There are historical monuments like a Gothic St. Martin church rebuilt after a fire in 1800, the Gebauer's grave and two sculptures of Blessed Virgin (from 1842) and St. Jan Nepomucen (from 1864) with country architectural elements. The stones from the Ice Age were discovered in the local gravel pit. In 1960 Karlov, Kašnice and Nová Ves joined in the Bohušov commune. More information on:

www.osoblazsko.com

BRANTICE

Obec se rozkládá na severozápadě Moravskoslezského kraje, na severu sousedí s městem Krnov. Osídlení je řadového typu při pravém břehu řeky Opavy. Letopočet založení vsi Brantice (německy Bransdorf) není znám. První zpráva, která se o ní zmiňuje, pochází z roku 1222. O místní části Radim je první záznam z roku 1377. Téhož roku 1377 stála již v obci tvrz. Renesanční zámek byl dokončen roku 1576 a postupně pak byla přistavována další křídla v barokním slohu. Úpravy zámecké kaple a zřízení parku se datují rokem 1711. Stavební památkou je také původně gotický česko-bratrský kostel z roku 1449. Po barokní úpravě byl roku 1784 vysvěcen na katolický kostel Nanebevzetí Panny Marie. Je zde také bývalá fara z 18. století. Z památek jsou zde dále sochy Herkula a sv. Jana Nepomuckého. V obci byly mlýny, pily, cihelny, lomy a pivovar. Poblíž obce se nacházejí bludné kameny a přímo na jejím území vyvěrá pramen železitě kyselky. Na území obce byla v roce 1969 vyhlášena přírodní rezervace Radim.

Další informace na internetu: www.sweb.cz/oubrantice

Gmina leży w północno - zachodniej części regionu Morawsko - śląskiego, na północy sąsiaduje z miastem Krnov. W Branticach występuje zabudowa szeregowa wzdłuż rzeki Opawy. Rok założenia wsi nie jest znany. Pierwsza wzmianka o Branticach (niemiecki Bransdorf) pochodzi z 1222 r., a o Radimiu z 1377 r. Do zabytków należą m.in. twierdza z wieku XIV, renesansowy zamek z XVI w., przebudowany w wieku XIX w stylu barokowym oraz park (z 1711 r.) rozciągający się wokół zamku, gotycki kościół braci czeskich z 1449 r., przebudowany później w stylu barokowym i w 1784 r. poświęcony na katolicki kościół Wniebowzięcia Panny Marii. Znajdują się tu również rzeźby Herkula i św. Jana Nepomucena. W gminie działały młyny, tartaki, cegielnie, kamieniołomy i browar. W okolicach znajdują się *bludne kamienie* oraz źródło wody mineralnej bogate w żelazo. W 1969 r. powstał rezerwat przyrody Radim. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:

www.sweb.cz/oubrantice

The commune is located in the north-western part of Moravskoslezsky subregion. It borders on Krnov town in the north. The settlement lies on the banks of the Opavá River. The date of establishment of Brantice is unknown. The first time Brantice (German Bransdorf) was mentioned in 1222 and Radim in 1377. The commune possesses historical monuments like a fortress from the 14th century, a Renaissance castle from the 16th century rebuilt in the baroque style in the 19th century (with a park extended around the castle from 1711), a Gothic church from 1449 rebuilt in the baroque style and consecrated to the Assumption of the Blessed Virgin in 1784. There are also sculptures of Herkul and St. Jan Nepomucen. There functioned a mill, a sawmill, brickworks, a quarry and a brewery. Another attraction is *bludné kameny* (a kind of stone area) and a spring of ferro-mineral water. In 1969 the nature reserve Radim was founded.

More information on: www.sweb.cz/oubrantice

BRUNTÁL

Okresní město nacházející se v západní části Nížkého Jeseníku. Umístěním do krajiny je Bruntál nazýván „vstupní branou Jeseníků“. Podle Uničovské listiny krále Přemysla Otakara I. bylo město založeno mezi lety 1213 – 1223. Prosperita Bruntálu (německy Freudenthal) až do 17. století vycházela z těžby drahých kovů a přiřadila ho tím s Opavou, Krnovem a Glubčicemi do významného kvarteta měst Opavského knížectví. Hodnotnou renesanční stavbou s trojúhelníkovým nádvořím a arkádami je bruntálský zámek. Vznikl z původního gotického hradu pozděně barokní přestavbou. Barokní je i empírově upravená radnice z 18. století. Z mnoha církevních památek jsou to kostely Nanebevzetí Panny Marie a Panny Marie Utěšitelky s klášterem piaristů. V okolí města se nachází několik vyhaslých čtvrtohorních sopek. Jednou z nejmladších sopek je přírodní památka Uhlířský vrch s kostelem Panny Marie Pomocné. V 19. století byl Bruntál propojen železnicí s městy Olomoucí a Opavou a nastal rozvoj textilní výroby. Místní části jsou Bruntál, Karlovec a Kunov. Další informace na internetu: www.mubruntal.cz

Miasto powiatowe znajdujące się w zachodniej części Niskiego Jesenika. Z uwagi na położenie geograficzne nazywany jest „bramą wejściową Jesenika“. Według uničovskiego dokumentu króla Przemysława Otakara I miasto założone zostało w latach 1213 – 1223. Do XVII w. Bruntál (niemiecki Freudenthal) czerpał korzyści z wydobycia metali szlachetnych. Łącznie z Opawą, Krnovem i Glubczycami tworzył znany kwartet miast księstwa Opawskiego. Cenną renesansową budowlą jest zamek bruntalski z trójkątnym dziedzińcem i arkadami. Początkowo gotycki zamek, później przebudowany w stylu barokowym. Barokowy jest również ratusz z XVIII w., przebudowany w stylu empire. Z wielu zabytków sakralnych możemy wymienić kościół Wniebowzięcia Panny Marii i Panny Marii Pocieszycielki z klasztorem Pijarów. W okolicy znajduje się kilka nieczynnych wulkanów czwartorzędowych. Jeden z nich jest pomnikiem przyrody Uhlířskie Wzgórze, z kościołem Marii Panny Pomocnej. W XIX w. Bruntál był połączony koleją z Otomuńcem i Opawą, dzięki czemu zaczął się rozwijać przemysł tekstylny. Oprócz Bruntálu, w skład gminy wchodzi: Karlovec i Kunov. Więcej informacji: www.mubruntal.cz

This is the district city situated in the western part of the Low Jeseník called "The enter gate of the Jeseník". According to the uničovsky document of the King Přemyslav Otakar I the city was founded in 1213 – 1223. Bruntál (German Freudenthal) derived advantages of the extraction of precious metals till the 17th century. Opava, Krnov, Bruntál and Glubczyce formed known quartet of cities of the Opavsky dukedom. The most significant monument is a Renaissance bruntálský castle with the triangular courtyard and arcades. It was initially the Gothic castle rebuilt in the baroque style. There is also a baroque town hall from 18th century rebuilt in the empire style. The commune possesses also sacral monuments like a church of the Assumption of the Blessed Virgin and a church of Blessed Virgin of Comforting with a monastery. On countryside there are a few extinct quaternary volcanoes. The youngest one is the natural monument Uhlířský Hill with a church of Blessed Virgin of Helping. In the 19th century there was a rail route from Olomouce to Bruntál and a textile industry could be developed. Karlovec and Kunov are included to the commune. www.mubruntal.cz

BŘIDLIČNÁ

Město se nachází na rozhraní Nížkého a Hrubého Jeseníku a na soutoku řeky Moravice a potoka Polička. Až do roku 1950 se jmenovalo Frýdlant nad Moravicí (německy Friedland an der Mohra). Založení obce se váže kolem roku 1320 k původní osadě Skalka, což je uvedeno v seznamu osídlených míst sovinecké oblasti statků a lén biskupství olomouckého. První písemný záznam o Frýdlantu je z roku 1492. Městečko zaniklo za uherských válek. Po opětovném osídlení roku 1573 trpělo za třicetileté války průchody dánských a švédských vojsk dobývajících blízký hrad Sovinec. Roku 1290 byl uveden do provozu první hamr a tato výrobní činnost zde byla ukončena koncem 18. století. Byla tu tehdy i skelná huť a pivovar. V letech 1852 až 1930 fungovala ve městě přádelna Inu. Nejvýznamnější průmyslovou činností novodobé historie jsou Kovohutě na zpracování hliníku. Z pamětihodností jsou zde renesanční kostel sv. Tří králů, novogotický kostel sv. Josefa a barokní socha sv. Jana Nepomuckého. Další informace na internetu: www.rymarovsko.cz

Miasto znajduje się na pograniczu Nížkého i Hrubého Jeseníka, w dorzeczu rzeki Moravicy i potoku Polička. Do 1950 r. nazywało się Frýdlant nad Moravicí (niemiecki Friedland an der Mohra). Status miasta Břidličná otrzymała ponownie w 1973 r. Miasto założone ok. 1320 r. Pierwsza pisemna wzmianka o Frýdlandzie pochodzi z 1492 r. Miasteczko zostało zniszczone i wyludnione w czasie wojen węgierskich. Po osiedleniu w 1573 r. ponownie zostało zniszczone w czasie wojny trzydziestoletniej. W 1290 r. uruchomiony został tu pierwszy zakład do czyszczenia rudy żelaza, zamknięty pod koniec XVIII w. W tym czasie działała huť szkła i browar. W latach 1852 – 1930 funkcjonowała w mieście przędzalnia Inu. W hutach żelaza prowadzona jest dominująca w przemyśle produkcja aluminium. Do zabytków należą renesansowy kościół św. Trzech Króli, nowogotycki kościół św. Józefa oraz barokowa rzeźba św. Jana Nepomucena. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej: www.rymarovsko.cz

The town is situated on borderline of the Nížký and Hrubý Jeseník in the valley of the Moravica River and the Polička Stream. Until 1950 the settlement was called Frýdlant nad Moravicí (German Friedland an der Mohra). Břidličná got the city rights in 1973. The town was founded in about 1320. The first written mention of Břidličná comes from 1492. The town was destroyed and depopulated during the Hungarian Wars. In 1573 the town was destroyed once again during the Thirty Years War. In 1290 there was founded the first firm of the iron ore cleaning and the finally closed at the end of the 18th century. There was also a glasswork and a brewery. From 1852 to 1930 there was a flax-work. In ironworks aluminium production is the predominant in the industry. The commune has a few historical monuments like a Renaissance church of St. Three Kings, a new-Gothic St. Joseph church and a baroque sculpture of St. Jan Nepomucen. More information on: www.rymarovsko.cz

ČAKOVÁ

Podhorská obec v západní části Moravskoslezského kraje, ležící severně od okresního města Bruntál, je rozložena v délce pěti km údolím potoka Čakovka. Nečlení se na žádné další místní části. Zástavba jednodomů je rozptýlená kolem silniční komunikace. Letopočet založení obce není doložen, ale patří k nejstarším na Bruntálsku. Původní slovanské osídlení vsi Darkowitz zaniklo po roce 1242. Existovala tedy již zřejmě ve 13. století. První písemný záznam o Čakové (německy Friedersdorf) je z roku 1498. Značně utrpěla za válek česko-uherských a historicky později i za třicetileté. V letech 1558 – 1620 patřila do knížectví Krnovského a po vzniku nové územní správy od poloviny 19. století pak do stejnojmenného okresu. Od roku 1990 je samostatnou obcí.

Jedinou chráněnou památkou na území obce je dřevěná hranolovitá zvonice - lidová architektura z roku 1754.

Další informace na internetu:

www.obec-cakova.bruntalsko.com

Podgórska gmina położona w zachodniej części regionu Morawsko-śląskiego, w dolinie rzeki Čakovka, na północ od miasta Bruntál. Zabudowa domków jednorodzinnych rozciąga się wzdłuż drogi komunikacyjnej. Čaková należy do najstarszych miejscowości na *Bruntálsku*. Rok założenia nie jest znany. Początkowo było to słowiańskie osiedle Darkowitz, które przestało istnieć po 1242 r. Miejscowość prawdopodobnie była założona już w XIII w. Pierwsza pisemna wzmianka o Čakovej (niemiecki Friedersdorf) pochodzi z 1498 r. Została zniszczona w czasie wojen czesko – węgierskich oraz wojny trzydziestoletniej. W latach 1558 – 1620 należała do księstwa krnovskiego, a po powstaniu nowej struktury administracyjnej od połowy XIX w. do powiatu krnovskiego. Od 1990 r. jest samodzielną gminą, wcześniej przez 10 lat należała do gminy Zátor. Jedynym chronionym zabytkiem na terenie gminy jest drewniana dzwonnica w formie graniastostupa – ludowa architektura z 1754 r.

Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:

www.obec-cakova.bruntalsko.com

The mountain - foot commune is situated in the western part of Moravskoslezský subregion, in the Čakovka River valley, in the north of Bruntál town. The terraced houses are spread along the communication road. Čaková is one of the oldest settlement on the *Bruntálsk* region but the date of the establishment is unknown. Initially it was a Slavic settlement called Darkowitz and it disappeared after 1242. Čaková was probably founded in the 13th century. The first written mention of Čaková (German Friedersdorf) comes from 1498. The settlement was destroyed during the Czech and Hungarian Wars. In the years: 1558 – 1620 the settlement belonged to the Krnovsky dukedom and then to the Krnovsky district after the transformation of new administrative structure from the 19th century. Since 1990 the commune has become independent. It previously belonged to the Zátor commune for 10 years. There is only one protected historical monument – a wooden bell-tower in the folk architecture from 1754.

More information on:

www.obec-cakova.bruntalsko.com

ČERNÁ VODA

Leží na východním okraji Žulovské pahorkatiny. Její historie je spojovaná s hradem Kaltenštejnem v roce 1284. Hrad byl v roce 1505 vykoupen vratislavským biskupstvím a jako nepotřebný zbořen. Traduje se, že část stavebního materiálu byla použita při přestavbě hradu na Jánském Vrchu v Javorníku. Koncem 18. století poslední majitel Černé vody z významného rodu Mikuschů (Arnošt Urban Mikusch) začal jako první na Frývaldovsku pěstovat brambory a jetel. Po roce 1870 se obec stala jedním z prvních a nejvýznamnějších středisek dobývání i zpracování žuly a mramoru v Žulovské pahorkatině. Pro lepší odbyt a dopravu byla postavena železniční vlečka z Frýdberku do Černé Vody. Po roce 1945 se žulový i mramorový průmysl udržel. Významnou památkou v obci je kostel Panny Marie, který byl postavený v letech 1787 až 1788, s ohradní zdí se sochami Evangelisty sv. Jana a Bolesné Panny Marie, který se stal farním kostelem. Za kostelem byla vybudována i škola.

Další informace na internetu:

www.cernavoda.rychleby.cz

Černá Voda jest położona we wschodniej części gór Żulowskich. Historia wsi związana jest z zamkiem Kaltenštejn z 1284 r. Zamek ten był w 1505 r. wykupiony przez biskupstwo wrocławskie, a następnie zburzony. Część odzyskanego materiału budowlanego była wykorzystana przy przebudowie zamku na Jánském Wzgórzu w Javorníku. Pod koniec XVIII w. ostatni właściciel Černé Vody ze znanego rodu Mikusch – Arnošt Urban Mikusch zaczął jako pierwszy na Frývaldovsku uprawiać ziemniaki i koniczynę. Po 1870 r. Černá Voda stała się jedną z pierwszych i najważniejszych ośrodków wydobywania i obróbki granitu oraz marmuru w górach Żulowskich. W celu zwiększenia zbytu i łatwiejszego transportu wybudowano bocznice kolejową z Frýdberku do Černé Vody. Przemysł granitowy i marmurowy przetrwał do dzisiaj. Ważnym zabytkiem w gminie jest kościół Panny Marii z 1787 r. z murami ozdobionymi rzeźbami św. Jana Ewangelisty i Panny Marii Bolesnej. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:

www.cernavoda.rychleby.cz

Černá Voda is situated in the eastern part of the Žulovské Mountains. The history of this commune is related with the Kaltenštejn castle from 1284. In 1505 the castle was redeemed by vratislavský bishopric and then it was destroyed. The constructional materials were used for rebuilding a castle on the Jánský Hill in Javorník. At the end of the 18th century Arnošt Urban Mikusch the last owner of the Černá Voda from famous Mikusch family cultivated potatoes and a clover. After 1870 Černá Voda became one of the first and the most important centre of granite and marble mining and processing in the Žulovské Mountains. The granite and marble industry develops up to now. There was built a rail siding from Frýdberk to Černá Voda. There is a church of the Blessed Virgin from 1787 with a wall decorated by sculptures of St. John Evangelist and the Blessed Virgin of Suffering.

More information on:

www.cernavoda.rychleby.cz

DĚTŘICHOV NAD BYSTŘICÍ

Obec je rozložena pod úpatím nejvyšší hory Nížkého Jeseníku Slunečné (800 m nad mořem). Dětřichovem protéká říčka Bystřička, která je na rozhraní mezi Dunajem a Odrou, hlavním evropským předělem vod. První historické záznamy pocházejí z let 1317 – 1318, kdy byla ves lénem pod správou olomouckého biskupa Bruna ze Schauenburgu. Okolo roku 1410 připadl Dětřichov (německy Dietrichsdorf, Dittersdorf) Šternberskému panství a patřil k němu až do vzniku nové územní správy v polovině 19. století. Obec byla opuštěna roku 1420 a po znovuosídlení zpustla za třicetileté války. Od roku 1660 byla opět osídlena. Těžba dřeva pro stavební účely a produkce dřevěného uhlí byly v obci historicky dlouhodobě významné výrobní činnosti. Místní části jsou Dětřichov a dříve samostatné Krahulčí, horská osada v nadmořské výšce 635 m. Stavební památkou je původně dřevěný kostel sv. Jiří z roku 1532, nahrazený kamennou stavbou z let 1771 - 1773 s cibulovitou věží a s oltářním obrazem Jana Amlera ze Šternberka a pozdně barokními varhanami. Další informace na internetu: www.rymarovsko.cz

DÍVČÍ HRAD

První zmínka o této obci je z roku 1267 uvedena v závěti olomouckého biskupa Bruna ze Schauenburgu jako Deuziz (německy později Maidelberg, Maidburg). První osídlení bylo již v mladší době kamenné. Z té doby se na katastru obce zachoval kamenomlat. Obec je poprvé doložena až v roce 1539 pod názvem Diwezij. Původně gotický hrad z roku 1385 se jmenoval Děvčice nebo Děvice. Koncem 16. století byl přestavěn na renesanční zámek. Od roku 1768 do roku 1918 patřil Řádu maltézských rytířů. Během 2. světové války byl zámek poškozen a následně vyhořel. V letech 1957 – 1969 byl rekonstruován a sloužil Zdravotnickému zásobování. Dochována je hradební zeď se třemi válcovitými baštami a zbytky valů, brána, kamenný most a barokní sýpka. U zámku je park a v podhradí stojí barokní plastika sv. Jana Nepomuckého a dva pomníky obětem 1. světové války. Nad vesnicí na návrší stojí kaple. Původně k ní vedla křížová cesta. Severozápadně od zámku se nachází chráněné území Oblík. Další informace na internetu: www.sweb.cz/info.dh

Miejscowość położona jest u podnóża najwyższej góry Niskich Jeseníków – Slunečné (800 m n.p.m.). Przez Dětřichov przepływa rzeka Bystřička. Pierwsze historyczne wzmianki pochodzą z lat 1317 – 1318, kiedy wieś była lenem zarządzanym przez olomunieckiego biskupa Bruna ze Schauenburgu. Od 1410 r. do poł. XIX w., tj. do zmiany struktury administracyjnej, Dětřichov (niemiecki Dietrichsdorf, Dittersdorf) należał do właściciela Šternberskiego. Miejscowość była wyludniona w 1420 r. i po ponownym osiedleniu opuszczona po wojnie trzydziestoletniej, a w 1660 r. znowu zasiedlona. Przez długi okres czasu ważną rolę w gospodarce odgrywało produkcja drzewa do celów budowlanych oraz produkcja węgla drzewnego. W skład gminy wchodzi: Dětřichov oraz wcześniej samodzielna gmina Krahulčí – górska osada (635 m n.p.m.). Zabytkiem budowlanym jest początkowo drewniany kościół św. Jerzego z 1532 r., przebudowany na murowany w latach 1771 – 1773 z cebulową wieżą i obrazem Jana Amlera ze Šternberka. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej: www.rymarovsko.cz

The locality is situated at the foot of the highest mountain of the Nížký Jeseník – Slunečné (800 m above the sea level). The Bystřička River flows through the town. Dětřichov nad Bystřicí was noted for the first time in 1317 – 1318 when the village belonged to the Olomouc Bishop Bruno from Schauenburg. From 1410 to the first half of 19th century – until the new administrative structure Detřichof (German Dietrichsdorf, Dittersdorf) belonged to the Šternberský owner. The settlement was depopulated in 1420 and after the Thirty Years War. In 1660 it was settled again. The locality had a well developed wooden production for building and the charcoal production. Dětřichov and formerly the independent Krahulčí commune – mountain settlement (635 m above the sea level) are included into the commune. There is a brick (previously wooden) St. George church from 1532 rebuilt in 1771 – 1773 with the onion-shaped tower and a picture of Jan Amler from Šternberk.

More information on: www.rymarovsko.cz

Pierwsza wzmianka o tej miejscowości znajduje się w testamencie olomunieckiego biskupa Bruna ze Schauenburgu z 1267 r. jako Deuziz (później niemiecki Maidelberg, Maidburg). Tereny te zasiedlone były już w epoce kamienia łupanego, o czym świadczą zachowane ślady. Pod nazwą Diwezij po raz pierwszy jest udokumentowana w 1539 r. W Dívčí Hrad zachował się pierwotnie gotycki zamek z 1385 r. (nazywał się Děvčice lub Děvice), przebudowany pod koniec XVI w. w stylu renesansowym. W latach 1768 – 1918 należał do zakonu rycerzy maltańskich. Podczas II wojny światowej zamek był zniszczony, a następnie spłonął. W latach 1957 – 1969 został zrekonstruowany i służył zaopatrywaniu służby zdrowia. Zachowana jest ściana zamku z trzema walcowatymi basztami i ruinami murów obronnych, brama, kamienny most i barokowy spichlerz. Przy zamku znajduje się park, a w podzamczu stoi barokowa rzeźba św. Jana Nepomucena oraz 2 pomniki ku czci ofiar I wojny św. Na wzgórzu stoi kapliczka, do której kiedyś wiodła droga krzyżowa. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej: www.sweb.cz/info.dh

The first mention of the locality was noted in a will of the Olomouc Bishop Bruno from Schauenburgu in 1267 (German Maidelberg, Maidburg). That area was already settled in the Stone Age. In 1539 it was documented as Diwezij. There is a Gothic castle from 1385 (called Děvčice or Děvice), rebuilt at the end of the 16th century as a Renaissance castle. In 1768 – 1918 it was belonged to the order of the Maltese knights. During the World War II the castle was destroyed and burned. In the years 1957 – 1969 it was restored and used to supply the health service. There are some remains of the castle like a wall with three cylindrical towers, ruins of wall-castle, a gate, a stone bridge and a baroque granary. There is also a park, the baroque sculpture of St. Jan Nepomucen and two monuments in honour of victims the World War I. On the hill stands a chapel, it had the Cross Way (Calvary).

More information on: www.sweb.cz/info.dh

DOLNÍ MORAVICE

Pod tímto názvem (německy Nieder Mohrau, Gross Mohrau) jsou spolu se stejnojmennou obcí integrovány i dřívě samostatné Horní Moravice (do roku 1960) a Nová Ves (do roku 1961). Území obce je součástí chráněné krajinné oblasti Jeseníky a je rozloženo v nadmořské výšce 600 – 820 m. Historicky první záznamy se datují rokem 1351. Roku 1492 ji koupil Jan Přovský ze Sovince a od roku 1623 byla vlastnictvím Řádu německých rytířů. Hlavní ekonomickou činností bylo zemědělství, ale také specifická produkce děl. Škola zde byla činná od roku 1599 a od roku 1712 byly zbudovány pila, drátovna, řetězárna, hřebíkárna, mlýn a papírna. Z památek je zde kostel sv. Jakuba Staršího s renesančním kněžištěm a věží z roku 1593, dále pak ukáзка lidové architektury 19. století - dům čp. 17 - kamenný most švédského typu ze 17. století, sloup sv. Trojice z roku 1752 a socha Immaculaty z roku 1764. Na katastru Nové Vsi je do hloubky 100 m v oblasti severní Moravy největší historický důl na stříbrnosný galenit.

Další informace na internetu:

www.rymarovsko.cz

HLINKA

Obec se rozkládá v severozápadním výběžku Moravskoslezského kraje. Na západě sousedí s Polskem, severní hranici tvoří katastr obce Slezské Pavlovice, na východě katastr obce Osoblaha a na jihu katastr obce Divčí Hrad. Jde o zemědělskou obec v úrodné rovině. Název získala ve spojitosti s těžbou hlíny. Nejstarší nálezy kamenné sekyrky a pazourkových šipek i nástrojů z území obce jsou ze starší doby kamenné a bronzové. V 9. století se v těchto místech nacházela slovanská osada. První historické záznamy o obci Hlinka (polsky Glynek, německy Glemkau) jsou z roku 1267 v závěti olomouckého biskupa Bruna ze Schauenburgu. V roce 1389 byla biskupským lénem a v roce 1403 byl jejím držitelem Konrád z Hlinky. Na území obce se nacházela v roce 1539 tvrz, která vyhořela roku 1626. Ve vsi byl dvůr velkostatku Divčí Hrad a od roku 1862 cukrovar a mlýn. Ze stavebních památek je zde filiální kostel sv. Valentína se základy ze 17. století.

Další informace na internetu:

www.sweb.cz/info.dh

W skład gminy oprócz Dolní Moravice (niemiecki Nieder Mohrau, Gross Mohrau) wchodzą wcześniejsze samodzielne miejscowości: Horní Moravice (do 1960 r.) i Nová Ves (do 1961 r.). Tereny gminy są dzisiaj chronionym rezerwatem przyrody Jeseníky. Gmina położona jest na wysokości 600 – 820 m n.p.m. Pierwsze historyczne wzmianki o Dolní Moravice pochodzą z ok. 1351 r. W 1492 r. kupił ją Jan Přovský z Sovince, a od 1623 r. była własnością zakonu rycerzy niemieckich. Ludność zajmowała się głównie rolnictwem, rozwijała się również produkcja armat. W 1599 r. założono tu szkołę, a w 1712 r. zbudowano tartak, druciarnię, zakłady produkujące łańcuchy, gwoździe oraz młyn i papiernię. Do zabytków należą barokowy kościół św. Jakuba Starszego z renesansowym prezbiterium i wieżą z 1593 r.; dom nr 17 z XIX w., kamienny most z XVII w., słup św. Trójcy z 1752 r. i rzeźba Immaculaty z 1764 r. Na terenie Nowej Vsi znajduje się największa w północnych Morawach zabytkowa kopalnia srebra. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:

www.rymarovsko.cz

The commune consists of Dolní Moravice (German Nieder Mohrau, Gross Mohrau), Horní Moravice (independent to 1960) and Nová Ves (to 1961). Presently the commune's territory is a nature reserve Jeseníky located 600 – 820 m above the sea level. The first mention of Dolní Moravice comes from about 1351. Jan Přovský from Sovince bought it in 1492 and from 1623 it was a property of the German knight order. The population earned for their living from agriculture and production of cannons. In 1599 a school was established and in 1712 there was built a sawmill, a factory producing chains and nails as well as a mill and a paper factory. The most significant historical monuments are: a baroque St. Jacob the Elder church with a Renaissance presbytery and a tower from 1593, the 19th century house no 17, the 17th century stone bridge, a column of the Holy Trinity from 1752 and a sculpture of Immaculate from 1764. On the Nová Ves's territory there is the biggest historical silver-mine in the northern Moravia region. More information on:

www.rymarovsko.cz

Rolnicza gmina leżąca na urodzajnej równinie, na północno - zachodnim cyplu regionu Morawsko - śląskiego. Na zachodzie sąsiaduje z Polską, na północy z gminą Slezské Pavlovice, na wschodzie – z Osoblaha, a na południu z gminą Divčí Hrad. Jej nazwa pochodzi od wydobywania gliny. W Hlince znaleziono siekiery i pazurkowate strzały z późnej epoki kamienia łupanego oraz z epoki brązu. W IX w. na tych terenach znajdowała się słowiańska osada. Pierwsze historyczne wzmianki o wsi Hlinka (polski Glynek, niemiecki Glemkau) pochodzą z 1267 r. z testamentu olomunieckiego biskupa Bruna z Schauenburgu. W 1389 r. Hlinka była lennem biskupim, a od 1403 r. jej właścicielem był Konrad z Hlinky. Na tym terenie znajdowała się twierdza wspomniana w źródłach historycznych w 1539 r., która spłonęła w 1626 r. We wsi znajdował się dwór folwarczny Divčí Hrad, a od 1862 r. cukrownia i młyn. Do zabytków architektury należą kościół św. Walentyna z fundamentami z XVII w.

Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:

www.sweb.cz/info.dh

The commune is situated in the north-west of the Moravskoslezský region. In the west it borders on Poland, in the north Slezské Pavlovice commune, in the east Osoblaha commune and in the south Divčí Hrad commune. The agricultural commune is located on fertile lowland. Its name comes from extracted clay. There were discovered hatchets and arrows from the late Stone Age and the Bronze Age. In the 9th century there was a Slavic settlement. The first historical mention of the village (Polish Glynek, German Glemkau) was dated in 1267 from the olomouc bishop's will from Schauenburg. Hlinka was a bishop fief in 1389 and from 1403 it was a property of Conrad from Hlinka. A historical fortress (mentioned in 1539) stood on the village's territory and the fire burned it in 1626. There was also a mansion of Divčí Hrad, a sugar - actory and a mill. St. Valentine's church from the 17th century could be seen in the village. More information on:

www.sweb.cz/info.dh

HORNÍ BENEŠOV

Město, původně Benešov, od r. 1926 s přívlastkem Horní. První historické záznamy uvádějí existenci města v r. 1226 jako hornickou osadu při dolech na stříbro a olovo. Zakládací listina datovaná 11. dubnem 1253 byla zničena při česko – uherských válkách, kdy město bylo v roce 1474 vypáleno vojsky uherského krále Matyáše Korvína. Městská práva potvrdil Benešovu roku 1271 český král Přemysl Otakar II. Město opakovaně utrpělo za třicetileté války a roku 1627 bylo vypáleno vojsky Albrechta z Valdštejna. Od 16. století byla ve městě tkalcovská výroba. Velké požáry postihly město v letech 1717, 1767 a 1820. V 19. století byly ve městě průmyslové provozy textilního průmyslu, pivovar, lihovar, knihtiskárna a další. Těžba rud byla v letech 1830 – 1887, pak 1902 – 1914 a opět 1951 – 1992. V okolí města se nacházejí povrchové stopy dolování stříbra a pozůstatky vojenského opevnění z třicetileté nebo sedmileté války. Z památek je známý původně gotický, pak barokně přestavěný kostel sv. Kateřiny, barokní socha sv. Jana Nepomuckého a novogotická kaple sv. Anny. Další informace na internetu: www.hbenesov.cz

Początkowo zwany Benešov, od 1926 r. Horní Benešov. Pierwsze historyczne wzmianki o mieście, jako górniczej osadzie przy kopalniach srebra i ołowiu pochodzą z 1226 r. Dokument o powstaniu miasta z 11 kwietnia 1253 r. został zniszczony w czasie czesko-węgierskich wojen, podczas których miasto zostało spalone (1474 r.). Prawa miejskie Benešovu potwierdził czeski król Przemysław Otakar II w 1271 r. Miasto zostało zniszczone podczas wojny trzydziestoletniej, a w 1627 r. spalone przez wojska Albrechta z Valdštejna. Od XVI w. w mieście istniały zakłady tkackie. W latach 1717, 1767 i 1820 miasto dotknęły wielkie pożary. W XIX w. w mieście funkcjonowały m.in. zakłady tekstylne, browar, gorzelnia, drukarnia. W latach 1830 – 1887, 1902 – 1914 oraz 1951 – 1992 na tych terenach wydobywano rudy. W okolicy miasta znajdują się ślady wydobywania srebra, pozostałości budowli obronnych po wojnie trzydziestoletniej i siedmioletniej. Do najważniejszych zabytków należy kościół św. Katarzyny. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej: www.hbenesov.cz

In the beginning, it was called Benešov, from 1926 Horní Benešov. The first historical mentions about the town as a mining settlement (with silver- and lead mines) come from 1226. A document about founding of the town (11th April 1253) was destroyed during Czech – Hungarian wars. In that time, the town was burnt in 1474. The civil rights were given by Czech King Premyslaw Otakar II in 1271. The town was destroyed during the Thirty Years War. It was also burnt by the army of Albrecht von Valdštejn in 1627 and by great fires in 1717, 1767 and 1820. There were weaving-mills in the 16th century. In the 19th century the town had got textile factories, a brewery, an alcohol distillery, a printing-firm. There mined ores in the years: 1830 – 1887, 1902 – 1914 and 1951 – 1992. There are traces of mining of silver and historical remains of the Thirty and Seven Years War. The most important monument is St. Catherine church.

More information on: www.hbenesov.cz

HORNÍ MĚSTO

Obec je rozložena v nadmořské výšce od 570 do 700 m n. m. v rozhraní Hrubého a Nízkého Jeseníku. České jméno z německého Bergstadt dokládá její historické kořeny. Z původně hornické osady Hankštejn bylo za císaře Rudolfa II. založeno roku 1580 svobodné císařské horní město. Středověká těžba stříbrných rud pokračovala dolováním barevných kovů až do poloviny 20. století. Poslední vozík zde byl vytěžen v roce 1970. Z památek jsou známé původně renesanční kostel sv. Marie Magdaleny z roku 1611 přestavěný koncem 17. století a barokní hřbitovní kaple sv. Václava. Místní části jsou Horní Město, Dobřečov, Skály, Stříbrné Hory a Rešov. V Rešově je kostel sv. Kateřiny a u něj kamenická díla z roku 1860 - socha Immaculaty a kříž. Přírodními zajímavostmi jsou unikátní krajinný prvek na říčce Huntavě. Ta protéká v 200 metrů dlouhé soutěsce v podobách vývaříšť, tůňek a dominantních 10 m vysokých Rešovských vodopádů. V okolí obce jsou povrchové stopy po těžbě stříbra.

Další informace na internetu: www.hornimesto.cz

Gmina jest położona na wysokości 570 do 700 m n.p.m. na pograniczu Hrubého i Nízkého Jeseníka. Czeska nazwa pochodzi z Niemieckiego Bergstadt. Początkowo była osadą górniczą Hankštejn za panowania cesarza Rudolfa II, założona w 1580 r. jako samodzielne, cesarskie miasto. W średniowieczu wydobywano tu rudy srebra, później aż do połowy XX w. (do 30. IX 1970 r.) metale kolorowe. Do zabytków należy renesansowy kościół św. Marii Magdaleny z 1611 r., przebudowany w XVII w. w stylu barokowym, barokowa kaplica cmentarna św. Wacława oraz kościół św. Katarzyny w Rešovie z rzeźbą Immaculaty i krzyżem z 1860 r. W skład gminy wchodzi miejscowości: Horní Město, Dobřečov, Skály, Stříbrné Hory i Rešov. Do ciekawostek przyrodniczych należy krajobraz wzdłuż rzeki Huntavi, przepływającej przez wąwóz o długości 200 m, w którym znajdują się Wodospady Reszowskie.

Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej: www.hornimesto.cz

The commune is situated 570 – 700 m above the sea level on the borderland of Fat and Low Jeseník. The name of the town comes from German name Bergstadt. During Rudolf's II rule, it was an independent mining settlement Hankštejn established in 1580. In the Middle Age there mined ores of silver, then precious metals until the 20th century (to 30th September 1970). The town possesses number monuments like a Renaissance St. Mary Magdalene church from 1611 rebuilt in baroque style in the 17th century, a baroque cemetery St. Václav chapel, St. Catherine church with St. Immaculate sculpture and a cross from 1860 in Rešov. The commune consists of Horní Město, Dobřečov, Skály, Stříbrné Hory and Rešov. A nature attraction is scenery along the Huntava River with the Rešov waterfalls in a gorge (200 m long).

More information on: www.hornimesto.cz

HORNÍ ŽIVOTICE

Obec je poprvé zmiňována roku 1265 jako statek velehradského kláštera. Založení Horních Životic (německy Seitendorf) bylo motivováno těžbou železné rudy, která se zde těžila hlavně v letech 1531 – 1680. Obnovena byla Rotschildem roku 1850 a pro nerentabilitu ukončena roku 1904. Z dalších hospodářských činností byly v obci kamenolomy, a také potravinářské provozy – lihovar, mlýn a mlékárna. Do poloviny 19. století patřily Horní Životice k velkoheraltickému panství a po zavedení nové územní správy až dosud k okresu Bruntál. Přerušením této více než stoleté kontinuity byla v letech 1949 – 1960 příslušnost obce k okresu Opava. Obec Horní Životice na západě hraničí s obcí Velké Heraltice z okresu Opava. Její katastr tvoří více než 25 % lesní půda a přes 57 % tvoří orná půda. Z památek je v obci filiální kostel sv. Mikuláše z poloviny 19. století. Nad obcí stojí dřevěný větrný mlýn postavený okolo roku 1882.

Po raz pierwszy miejscowość wspomniana jest w 1265 r. jako folwark klasztoru velehradskiego. Założenie Horních Životic (niemiecki Seitendorf) było związane z wydobywaniem rudy żelaza. Eksploatacja rud odbywała się głównie w latach 1531 – 1680. W 1850 r. Rotschild wznowił wydobywanie, ale ze względu na nierentowność zakończył eksploatację w 1904 r. Działy tu również kamieniołomy oraz gorzelnia, młyn i mleczarnia. Do połowy XIX w. Horní Životice należały do wielkoheraltickiego ziemianina, a po wprowadzeniu nowej struktury administracyjnej należą do powiatu Bruntál. W latach 1949 – 1960 Horní Životice należały do powiatu Opava. Gmina Horní Životice na wschodzie graniczy z gminą Velké Heraltice w powiecie opawskim. W strukturze powierzchni dominują grunty orne (57 %) i tereny leśne (25 %). Do zabytków gminy należy kościół św. Mikołaja z połowy XIX w. oraz drewniany wiatrak wybudowany okolo 1882 r.

The first mention of the settlement was dated in 1265 as a velehradský farm land of monastery. The mining of iron-ores enabled to establish Horní Životice (German Seitendorf) in years the 1531 – 1680. Rotschild returned to mine but the excavating proved unprofitable in 1904. There were quarries, an alcohol distillery, a mill and a dairy. Horní Životice belonged to a velkoheraltický landed proprietor in the 19th century. After the new administrative structure of the territory, the commune has been located in Bruntál district. In 1949 – 1960 it was situated in Opava district. The commune is the western border of Opava district – Velké Heraltice commune. Its territory is covered by forests (25 %) and arable lands (57 %). The commune possesses monuments like the 19th century St. Nicholas church and a wooden windmill from about 1882.

HRADEC – NOVÁ VES

První zmínka o obci Hradec je z roku 1351. Obec Nová Ves vznikla roku 1685 dělením jednoho ze tří Mikulovických dvorů. Český název i zbytky opevnění dokazují, že zde stávalo menší hradisko. Po roce 1848 byly obě obce administrativně spojeny v rámci tehdejšího soudního a politického uspořádání. Žili zde především Němci. Až do roku 1938 se počet obyvatel v obou téměř stejně velkých lokalitách zvyšoval. Po odsunu Němců po 2. světové válce počet obyvatel prudce poklesl a veškeré aktivity průmyslové i zemědělské zanikly. Po pokusech o dosídlení se počet obyvatel ustálil asi na polovině původních. V roce 1976 se obec stala součástí Mikulovic až do roku 1990, kdy se opět osamostatnila jako celek. Zajímavou památkou je kaple sv. Anny. Všechny postupně instalované zvony byly použity na výrobu zbraní v 1. světové válce. V roce 1926 byl zakoupen nový zvon, který vážil 111 kg, ale během 2. světové války byl shozen z věže a rozbit.

Další informace na internetu:
www.hradec-novaves.cz

Pierwsza wzmianka o gminie pochodzi z 1351 r. Nowá Ves powstała w 1685 r. przez podział jednego z trzech Mikulovických dvorů. Czeska nazwa i ruiny murów obronnych dowodzą, że znajdował się tutaj gród. Po 1848 r. mieszkali tu przede wszystkim Niemcy. Do 1938 r. zwiększała się liczba ludności. Po wysiedleniu Niemców po II wojnie światowej ludność gwałtownie zmniejszyła się i zakończyły zakłady przemysłowe. Pomimo prób zasiedlenia liczba ludności utrzymała się na poziomie połowy stanu początkowego. W latach 1976 – 1990 Hradec – Nová Ves była częścią Mikulovic, a w 1990 r. usamodzielniała się. Ciekawym zabytkiem sakralnym jest kaplica św. Anny. Dzwony były wykorzystane do produkcji broni w czasie I wojny światowej. W 1926 r. zakupiono nowy dzwon, który ważył 111 kg, ale podczas II wojny światowej był zniszczony. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:
www.hradec-novaves.cz

The first mention of the settlement was dated in 1351. Nová Ves was established by dividing one of three Mikulovice houses. The Czech name of the village and remains of fortress walls are the proof being the settlement with a castle. After 1848 among the inhabitants the German were in the majority. The number of population used to increase until 1938. After the World War II the German were desolated and the population was on the halved decrease. An industrial and agricultural activity did not exist. In the years 1976 – 1990 Hradec – Nová Ves was a part of Mikulovice and in 1990 it became independent. The interesting sacral monument is St. Ann chapel. During the World War I, arms were made from chapel bells. A new bell was bought in 1926. It weighted 111 kg but it was destroyed during the World War II.

More information on:
www.hradec-novaves.cz

JANOV

Obec svým rozložením připomíná podobu dlouhého obdélníku, položeného jižním směrem příčně podél potoka a silniční komunikace. Je poprvé písemně citována roku 1267 v závěti olomouckého biskupa Bruna ze Schauenburgu, a to tak, že byla založena asi roku 1251. Dostala jméno Janova ves (Janesdorf) podle lokátora Jana, který se stal v obci fojtem. Odhad, že se v okolí nacházejí rudy vzácných kovů, zapůsobil na olomouckého biskupa Thurza tak, že povýšil obec roku 1535 na svobodné horní městečko. Roku 1581 byla těžba ukončena a Janov (německy Johannesthal) připadl jako poddanské městečko k Jindřichovskému panství. Po josefínských reformách ztratil městská práva a klesl na úroveň poddanské vsi. Obec trpěla ve válkách. Během třicetileté války muselo obyvatelstvo žít válčíci vojska a v bitvách o dědictví rakouské byl Janov r. 1741 vypálen pruským vojskem. Obec postihla řada povodní na konci 19. a ve 20. století, poslední v roce 1997. Z památek jsou barokní kostel Nejsvětější Trojice z let 1780 – 1783 a socha Panny Marie z r. 1739. Další informace: www.sweb.cz/oujanov

Gmina swoim kształtem przypomina długi prostokąt, położony w kierunku południowym przecinający rzekę i drogę komunikacyjną. Pierwsze wzmianki pisemne znajdują się w testamencie olomunieckiego biskupa Bruna ze Schauenburgu z 1267 r., z którego wynika, że miejscowość ta powstała w 1251 r. i otrzymała nazwę Janova Ves (Janesdorf) po wójcie Janie. Odkrycie rud metali szlachetnych spowodowało, że biskup Thurz mianował Janov w 1535 r. na samodzielne górnicze miasteczko. W 1581 r. zakończono wydobywanie rudy i Janov (niemiecki Johannesthal) został przejęty jako podległe miasteczko przez majątek Jindřichowski. Po reformach josefínskich Janov stracił prawa miejskie i stał się wsią podległą. W czasie wojny trzydziestoletniej ludność musiała żywić walczące wojsko, a w bitwach o austriackie dziedzictwo w 1741 r. Janov został spalony przez pruskie wojsko. Gmina była dotknięta szeregiem powodzi pod koniec XIX i w XX w., ostatnio – w 1997 r. Do zabytków należy barokowy kościół Najświętszej Trójcy z lat 1780 – 1783. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie: www.sweb.cz/oujanov

The commune looks like a long rectangle lying toward the south crossing a river and a road. The first written mention of the settlement was dated in 1267 from the Olomouc bishop's will from Schauenburg. The village was established in 1251 and was called Janova Ves (Janesdorf) from the name of the chief of a village Jan. After the discovery of precious metals, Bishop Thurz made Janov the independent mining town in 1535. The mining was stopped in 1581. Janov (German Johannesthal) belonged to Jindřichovsky estate. It lost its civil rights and became the dependent village after josefínských reforms. During the Thirty Years War the inhabitants had to supply soldiers with food. In 1741 Janov was burnt by the Prussian army. The floods destroyed the commune very often in the 19th and 20th century – the last one in 1997. There is here a baroque church of the Holy Trinity from 1780 – 1783.

More information on:
www.sweb.cz/oujanov

JAVORNÍK

Se skládá ze čtyř částí obce s názvy Javorník, Bílý Potok, Horní Hoštice a Travná. Nad městem se tyčí zámek Jánský vrch. První písemná zmínka o městě je z roku 1291. Původní hrad se po husitských válkách ocitl v rozvalinách a na přelomu 15. a 16. století zde byl postaven renesanční zámek, který sloužil jako letní sídlo vratislavských biskupů. Těžila se zde železná a stříbrná ruda. Město i s okolím leží stranou důležitých dopravních tepen, silnice mají místní význam. Také železnice má lokální význam a spojuje město s přístupnými stanicemi Dolní Lipová. Do kulturní historie se nejvíce zapsal skvělý hudebník a skladatel Karel Ditters z Dittersdorfu, autor řady komických oper i dalších skladeb. Město má spoustu významných historických památek, např. barokní kostel Nejsvětější Trojice z roku 1723, raně gotický hřbitovní kostel sv. Kříže z roku 1260. Na Travné je poutní kaple P. Marie Saletské s pramenem „záračné“ vody a křížovou cestou.

Další informace na internetu:
www.javornicko.cz/javornik

W skład gminy wchodzi miejscowości: Javorník, Bílý Potok, Horní Hoštice i Travná. Nad městem wznosi się zamek Janské wzgórze. Pierwsza wzmianka o Javorniku pochodzi z 1291 r. Pierwotny zamek po wojnach husyckich został zniszczony, na jego miejscu na przełomie XV i XVI w. wybudowano renesansowy zamek, który służył jako letnia rezydencja biskupom wrocławskim. Wydobywano tutaj rudy srebra i żelaza. Miasto wraz z okolicą leży na uboczu ważnych dróg komunikacyjnych. Zarówno drogi, jak i kolej mają charakter lokalny. Do historii kultury zapisał się znany muzyk i kompozytor Karol Ditters z Dittersdorfu, autor wielu komicznych oper i innych dzieł. Miasto ma wiele interesujących zabytków, m.in.: barokowy kościół Najświętszej Trójcy z 1723 r., wczesnogotycki kościół cmentarny św. Krzyża z 1260 r. W Travné znajduje się kaplica dla pielgrzymów Panny Marii Saletskiej ze źródłem „cudownej“ wody i drogą krzyżową. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:

www.javornicko.cz/javornik

The commune consists of the settlements: Javorník, Bílý Potok, Horní Hoštice i Travná. The Jánský Hill castle is dominated by the town. The first mention of Javorník comes from 1291. The original castle was destroyed during the Hussites wars. On that place, the Renaissance castle was built in the turn of 15th and 16th century. It was the summer residence of Vratislav bishops. There were a gold-mine and an iron-mine. The town and its surrounding is located far away important transportation routes. Both roads and railways are local routes. The well-known musician and composer Karl Ditters from Dittersdorf, the author of lots of comic operas lived there. The town possesses numerous interesting monuments like: a baroque church of the Holy Trinity from 1723, a Gothic, cemetery church of the Holy Cross from 1260. In Travné there is a chapel of the Blessed Virgin of Saletské with a miraculous water spring and the Cross Way (Calvary) for pilgrims.

More information on:
www.javornicko.cz/javornik

JESENÍK

Má tři části obce s názvy Jeseník, Bukovice a Děřřichov. Město je nazýváno „perlou Jesenicka“. Leží na soutoku horských řřček Bělé a Stařřice. První zmřřnka o městě je z roku 1267 a osadníci ho začali nazývat Fryřřvaldov. V roce 1622 právě v tomto městě byla započata séřřie řřarodějnřřckých procesů, která si vyžádala mnoho oběřří. Přř cestě vedoucí do láznřř byl oběřřtem postaven kamenný pomník ve tvaru šlehajřřících plamenů. Od 16. stoletřř se datuje tradice plátenřřtvřř, která přetrvala po stoletřř. Městu vtisknul nesmazatelný punc Vincenz Priessnitz (1799 - 1851), který svou vodolěčbou získal v celě Evropě a také v Americe nevídanou popularitu. Na Gräřřfengerku nad Jeseníkem zbudoval lázeňské objekty, dnes světoznámě lázně s mnoha léčivými prameny. Z mnoha památek uvádřřme středověkou vodnřř tvrz, která byla v 18. stoletřř upravena na zámek a v současně době je sídlem Vlastivědněho muzea Jesenicka, baroknřř radnřřci, přřstavěnou v 19. a 20. stoletřř, a novorenesančnřř kostel Nanebevzetřř Panny Marie. Dalřř informace na internetu:

www.jesenik.org/mesto

JINDŘŘICHOV

Obec je rozložena ve výřřce 321 - 400 metrů nad mořřem na severozápadě okresu Bruntál a severnřř částřř hranřřcí s Polskou republikou. Mřřstnřř částřř jsou Arnultovice a Jindřřichov. Obec byla založena roku 1256 podle magdeburského práva jako Henřřkeřřtorp, nynřř Jindřřichov (německy Hennesdorf). Náležel olomouckým biskupům, ale od roku 1288 byl dávan do lennřř držby. Z mnoha šlechtických rodů, které Jindřřichov následně měly v drženřř, byl majitelem od roku 1633 Jan Jiřř Maxmilián z Hodic. Hodičřřtřř ve 2. polovině 17. stoletřř zahájili výstavbu reprezentačnřřho jednopatrového čtyřřkřřídlověho zámku v baroknřřm stylu. Po požáru roku 1844 byl klasicistně přřstavěn. Patřř k němu přřlehlý zámecký park s plastikami. Dalřř památkou je farnřř kostel sv. Mikuláše z konce 17. stoletřř, taktěž opravený po uvedené živelně události a kaple. Obec se rozvíjela i v hospodářské sfěře a před II. Světořřvou vřřlkou byla velkou obcřř s několika významnými podniky. Byly v nřř provozy jako napřř. pivovar, sladovna, pila, dva mlřřny, elektrřřna a dalřř.

Dalřř informace na internetu:

www.obecjindrichov.cz

W skład gminy wchodzą trzy miejscowości: Jeseník, Bukovice i Děřřichov. Jeseník zwany „perłą Jeseníków“, położony jest w dorzeczu rzek Bělá i Stařřic. Pierwsza wzmianka o mieřřcie pochodzi z 1267 r. wówczas nazywano je Fryřřvaldov. W 1622 r. rozpoczęto tu serię procesów czarownic, wynikiem których było wiele ofiar. Przy drodze prowadzącej do sanatorium postawiono pomnik w kształcie płomieni ku ich czci. Od XVI w. rozpoczęto tu produkcję płótna, która przetrwała stulecia. Miasto zyskało rozgłos dzięki Vincentemu Priessnitz (1799 – 1851), którego metoda leczenia wodą zyskała popularność w całej Europie oraz w Ameryce. W Gräřřfengerku nad Jeseníkiem zbudował on objekty sanatoryjne z uzdrawiającymi źrōdłami, znane dzisiaj na całym świecie. Na terenie miasta znajduje się średniowieczna twierdza, prawdopodobnie z XV w., po pożarze przebudowana na zamek, a w XX w. adoptowana na muzeum; barokowy ratusz, przebudowany w XIX i XX w.; neorenesansowy kościół p.w. Wniebowzięcia N.M.P. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie:

www.jesenik.org/mesto

The commune consists of localities: Děřřichov, Bukovice and Jeseník. Jeseník is called "Pearl of the Jeseník". It is situated in the basin Bela and Staric Rivers. Jaseník originally called Fryřřvaldov was established in 1267. This town started a lot of processes of the witches in 1622 and it caused numerous victims on that area. Near the road leading to a Sanatorium there is the monument in the shape of flame, founded in honour of those victims. There was a factory produced the linen in the 16th century. The town rose to fame when Vincent Priessnitz (1799 – 1851) popularized his method of water therapy. He became famous in Europe and America. He built sanatoriums with healthy springs in Gräřřfengerk. They are presently known in the whole world. On the territory of the town there is a medieval fortress probably from the 15th century. After the fire it was rebuilt as a castle and in the 20th century it was adapted as a museum. A baroque town hall was rebuilt in the 19th and 20th century. There is also the neo-Renaissance church of the Assumption of the Blessed Virgin. More information on: www.jesenik.org/mesto

The commune is situated 321 – 400 m above the sea level in the north-western part of Bruntál district. In the north the commune borders on Poland. It includes Arnultovice and Jindřřichov. This village was founded in 1256 in the basis of the Magdeburský Law and it was called Henřřkeřřtorp (German Hennesdorf). It belonged to the Olomoucký Bishops and then it was given back as a fief in 1288. Lot of the nobility's family owned Jindřřichov, for example John Jiřř Maxmilián from Hodic (from 1633). In the 2nd half of the 17th century the Hodičřř family built the representative, one-floor, baroque castle. It was rebuilt in the classical style after the fire in 1844 (with a park and sculptures in it). There are also historical monuments like a baroque St. Nicholas church from the end of the 17th century rebuilt after the fire and a chapel. Before the World War II there was a brewery, a sawmill, two mills and a power-plant.

More information on:

www.obecjindrichov.cz

JIŘÍKOV

Obec se nachází v Nížkém Jeseníku a je složena z místních částí Jiříkov (německy Giersieg), Sovinec, Křížov, Těchanov, Kněžpole a Valšův Důl. První záznamy o obci pocházejí z roku 1264. Z památek je nejvýznamnější hrad Sovinec ve stejnojmenné místní části. Rozlehlý gotický hrad na skalnatém výběžku v horském údolí Nížkého Jeseníku byl založen na počátku 14. století, renesančně upraven v 16. století a v letech 1627 – 1643 barokně opevněn. Od roku 1624 byl v majetku Řádu německých rytířů. V letech 1867 - 1896 zde sídlila první lesnická škola v českých zemích. Za II. světové války byli na hradě vězněni francouzští důstojníci. V roce 1945 hrad vyhořel. Postupně je rekonstruován. V okolí hradu je sovinecký přírodní park. Pamětihodností je kostel sv. Michala z roku 1605, který je dominantou obce. Všemi místními částmi vedou cykloturistické trasy, které jsou řádně značené. Od května do října jsou na hradě Sovinci pořádány různé akce, např. jarmarky, rytířská klání a turnaje.

Další informace na internetu:
www.jirikov.obec.cz

KARLOVA STUDÁNKA

Obec se nachází na východní straně Pradědu v nadmořské výšce okolo 760 metrů. Lázeňská obec Karlova Studánka je známa pod tímto jménem od roku 1803. Předtím se nazývala Hinnewieder. Lázně byly založeny roku 1785 na místě železářské osady Hubertov. Železitá minerální kyselka se původně používala ke koupelím i k pitné léčbě v kombinaci s pitím železnice. Podhorské až horské čisté povětří s intenzivním slunečním zářením prospívá léčbě dýchacích ústrojí, srdečních, cévních i krevních nemocí a některých chorob z povolání. S počátečním rozvojem Karlovy Studánky (německy Karlsbrunn) je spjat Řád německých rytířů, kterému bruntálské panství připadlo jako konfiskát po porážce stavovského protihabsburského povstání v roce 1620. Lázeňské domy byly postaveny v klasicistním a empírovém stylu v letech 1803 – 1893. Nad hotelem Hubertus je kaple sv. Huberta z let 1757 – 1758. Ze stejného období výstavby je také lovecký zámek. Unikátní je místní „Geologická expozice kamenů“.

Další informace na internetu:
www.kstudanka.cz

Gmina leży w Niskim Jeseníku, w jej skład wchodzi miejscowości: Jiříkov (niemiecki Giersieg), Sovinec, Křížov, Těchanov, Kněžpole oraz Valšův Důl. Pierwsze wzmianki o Jiříkovie pochodzą z 1264 r. Do najważniejszych zabytków należy zamek Sovinec znajdujący się w Sowińcu. Rozległy gotycki zamek leży na skalistym cyplu w górskiej dolinie niskiego Jeseníku, był wybudowany na początku XIV w. i przebudowany w stylu renesansowym w XVI w., a w latach 1627 – 1643 przebudowano fortyfikacje w stylu barokowym. Od 1624 r. należał do majątku zakonu rycerzy niemieckich. W latach 1867 – 1896 miała tutaj swoją siedzibę pierwsza szkoła leśnicza w Czechach. W czasie II wojny światowej na zamku więziono francuskich oficerów. W 1945 r. zamek spłonął. Obecnie jest stopniowo rekonstruowany. W okolicach zamku znajduje się park przyrodniczy. Do innych zabytków należy kościół św. Michała z 1605 r. We wszystkich miejscowościach znajdują się ścieżki rowerowe, a na zamku Sovinec organizowane są różne imprezy. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie: www.jirikov.obec.cz

Gmina leży po wschodniej stronie góry Pradziad, na wysokości 760 m n.p.m. Uzdrawiskowa miejscowość Karlova Studánka jest znana pod tą nazwą od 1803 r., poprzednio nazywała się Hinnewieder. Uzdrawisko było założone w 1785 r. na miejscu osady Hubertov. Tutejsza woda mineralna, bogata w żelazo była wykorzystywana do kąpieli i leczenia. Klimat oraz intensywne promieniowanie słoneczne dobrze wpływają na leczenie układu oddechowego, chorób serca, naczyń krwionośnych i chorób krwi oraz niektórych chorób zawodowych. Na rozwój Karlowej Studánki (niemiecki Karlsbrunn) miał wpływ zakon rycerzy niemieckich, który przejął posiadłości bruntálskie jako konfiskatę po klęsce powstania w 1620 r. Domy uzdrawiskowe wybudowane zostały w stylu klasycystycznym i empire w latach 1803 – 1893. Nad hotelem Hubertus znajduje się kaplica św. Huberta z lat 1757 – 1758. Z tego samego okresu pochodzi zameczek łowiecki. Unikatem jest miejscowa „Geologiczna ekspozycja kamieni“. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej: www.kstudanka.cz

The commune is situated in the Nížký Jeseník. The commune consists of Jiříkov (German Giersieg), Sovinec, Křížov, Těchanov, Kněžpole and Valšův Důl. This village was founded in 1264. The most important historical monument is Sovinec castle situated in Sovinec. The Gothic castle stands on the rocky hill in the mountainous Nížký Jeseník valley. The castle was built at the beginning of the 14th century and rebuilt in the Renaissance style in the 16th century, and next in 1627 – 1643 it was rebuilt in the baroque style. It belonged to the German order of knights since 1624. In the years 1867 – 1896 there was founded the first school of forestry in Czech. During the World War II there was a prison for French officers in the castle. In 1945 it burnt down. Presently the castle is reconstructed. Nearby the castle is a natural park. There is St. Michael church from 1605. The countryside possesses numerous bicycle routes. The attractive shows are organised in Sovinci castle.

More information on:
www.jirikov.obec.cz

The commune is situated in the eastern part of Pradziad Mountain on the height 760 m above the sea level. This is the healthy settlement. Karlova Studánka is called this name since 1803, before that it was called Hinnewieder. The health resort was founded on the Hubertov settlement area in 1785. The ferromineral water was used for bath and the treatment. The climate and intensive sun radiation has a positive influence for treatment of breathing system, heart diseases, blood and blood vessel diseases. The German order of knights had an important influence on the development of Karlova Studánka (German Karlsbrunn). They captured Bruntálskie estates as a confiscation when the insurrection was defeated in 1620. Sanatoriums were built in classical and empire style in 1803 – 1893. Above the Hubertus hotel there is St. Hubert chapel from 1757 – 1758 as well as a small hunting lodge also from the same years. Another attraction is the "Geological stones exhibition".

More information on:
www.kstudanka.cz

KARLOVICE

Karlovice představují rozsáhlou obec s tradicí letoviska s dobrými klimatickými podmínkami. Území dnešních Karlovic (původní název Hutě) bylo osídlováno až kolem roku 1527 soustředěnou zástavbou v údolí řeky Opavy, pod horským masivem Hrubého Jeseníku. Na místě obce Hütten, známé roku 1558 a zaniklé v důsledku třicetileté války, vznikla kolem roku 1720 spolu s železnými hamry i vesnice, pojmenovaná po majiteli krnovského knížectví Karlovi z Lichtenštejna – Karlovice (německy Karlsthal). Hamr byl činný až do počátku 19. století. V obci se rozvíjelo lesnictví, dřevařství, výroba papíru a lepenky a byly zde pily, mlýny, stolařství. Po roce 1870 až do současnosti se stalo území obce atraktivní rekreační oblastí. Z památek dominuje barokní kostel sv. Jana Nepomuckého z let 1777 – 1779 a poblíž také dům z roku 1745. V dřevěném objektu mlýna a kosárny (upravené do dnešní podoby počátkem 18. století) se nachází muzeum historie lesnictví a hutnictví na Bruntálsku.

Další informace na internetu:
www.karloviceveslezsku.cz

KOBYLÁ NAD VIDNAVKOU

První zmínka o obci je v listině pro vidnavského vojtu z roku 1291. Svou rozlohou byl významný kobylský statek. Pro práci na statku byl za II. světové války zřízen menší tábor sovětských zajatců. V obci se nachází zámček, který byl po válce využíván nejrůznějšími způsoby. V posledních letech slouží jako domov důchodců. Je to nepříliš velká obdélníková stavba se sedlovou střechou. Z původní podoby zůstal jen vstupní portál. Kostel sv. Jáchyma pochází z roku 1787, součástí jeho interiéru je socha sv. Jana Nepomuckého z 2. pol. 18. století. Památkově chráněná je i hřbitovní kaple. Obdiv si zaslouží i památný strom - Maděřův jilm. Od roku 1970 jsou národní přírodní památkou Venušiny misky s rozlohou 3,9 ha, které se nacházejí na kopci Smolný. Jde o jedinečný geomorfologický útvar s kulovitou odlučností žuly. Ve skalních útvarech se vytvořily skalní misky, křesla a výklenky, jejichž vznik je způsoben erozí dešťové vody a odlučností žuly.

Další informace na internetu:
www.kobyla.rychleby.cz

Karlovice są rozległą, uzdrowiskową gminą z dobrymi warunkami klimatycznymi. Karlovice (początkowo nazywane Hutě) leżą w dolinie rzeki Opava, pod górskim masywem Hrubého Jeseníka. Okolice te były zasiedlone ok. 1527 r. Na terenie miejscowości Hütten (znanej pod tą nazwą od 1558 r.) zniszczonej i wyludnionej w wyniku wojny trzydziestoletniej, powstała około 1720 r. wieś Karlovice (niemiecki Karlsthal), nazwana po właścicielach księstwa krnovskiego Karlovi z Lichtenštejna. W Karlovicach aż do początku XIX w. działała kuźnia, rozwijało się również leśnictwo, przemysł drzewny oraz papierniczy, funkcjonowały tartaki, młyny, stolarnie i inne zakłady. Po 1870 r. gmina stała się ośrodkiem rekreacyjnym. Z zabytków można wymienić barokowy kościół św. Jana Nepomucena, wybudowany w latach 1777 – 1779 oraz pobliski dom z roku 1745, kuźnię i drewniany budynek młyna, w którym obecnie znajduje się muzeum leśnictwa i przemysłu hutniczego.

Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:
www.karloviceveslezsku.cz

Karlovice is a widespread commune with good climatic conditions. Karlovice (initially called Hutě) lies in valley of the Opava River, under mountain massif of the Hruby Jeseník. People began to settle on this territory around 1527. On Hütten territory (known as Hütten since 1558) which was destroyed during the Thirty Years War about 1720 Karlovice was established (German Karlsthal). Until the beginning of the 17th century there worked a smithy, sawmills, mills, carpenters as well as other manufactures. Forestry, woodworking and paper-working industry were also well developed. After 1870 the commune became an important recreation centre. There are historical monuments – the baroque St. Jan Nepomucen church built in 1777 – 1779, house from 1745, a smithy and a wooden building of mill. There is presently a museum of forestry and metallurgy.

More information on:

www.karloviceveslezsku.cz

Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z 1291 r. z dokumentu widnawskiego wójta. Ze względu na dużą powierzchnię znany był kobylski folwark. W czasie II wojny światowej w folwarku założono obóz jeńców sowieckich, których wykorzystywano do pracy w gospodarstwie. Znajduje się tutaj pierwotnie renesansowy zameczek, przebudowany w późniejszym okresie i wykorzystywany po wojnie do różnych działalności. W ostatnich latach służy jako dom starców. Znajduje się tutaj także Kościół św. Joachima z roku 1787 z rzeźbą św. Jana Nepomucena z II poł. XVIII w. Chronionym zabytkiem jest również kapliczka cmentarna. W Kobyle zachowało się zabytkowe drzewo – wiąz Maděřův. Od 1970 r. do zabytków przyrody zalicza się również „Venušiny misky” (geomorfologiczny granitowy okaz) o powierzchni 3,9 ha, które znajdują się na górze Smolny. W formacjach skalnych wytworzyły się misky, křesla, wnęki na skutek erozji wodą deszczową i odłupywaniem granitu. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:
www.kobyla.rychleby.cz

The first mention of the settlement comes from 1291 and was noted in a document of the vidnawsky village-mayor. For the sake of a large area there was a well known farm. During the World War II there was a prison camp for the Soviet people. They were forced to work on the farm. There are historical monuments – the Renaissance castle rebuilt and used for different purposes. There is a house for elders now. There is also the St. Joachim church from 1787 with a sculpture of St. Jan Nepomucen from the 2nd half of the 18th century and a preserved monument – a cemetery chapel. In Kobyla there is a historical tree – elm Maděřův. Since 1970 there are some natural monuments "Venušiny misky" (a geomorphology granite piece) on area 3,9 ha in Mountain Smolný. Shapes of bowls, chairs and niches were formed in the rocks as a result of rainwater and splitting off granite.

More information on:

www.kobyla.rychleby.cz

KRASOV

Obec Krasov patří mezi obce středně velké svou rozlohou, ale s malým počtem obyvatel. Lesní půda zaujímá přes 58 % rozlohy, zemědělská přes 36 %. Rozkládá se na západě od Krnova a severně od okresního města Bruntál. Obec byla založena okolo roku 1450. První písemné záznamy zmiňují Krasov (německy Kronsdorf) roku 1502. Od roku 1523 náležel k panství krnovské komory. Z památek je významný barokní farní kostel sv. Kateřiny z roku 1677, renovovaný v roce 1867. Další je českobratrský kostel z třicátých let minulého století. Mezi kulturní památky patří také dvě usedlosti - domy č.p. 15 z roku 1856 a 85, typ jesenický dům, taktéž z 19. století. Asi 2,5 km severně od obce se nachází přírodní rezervace Krasovský kotel. Rezervací byla vyhlášena roku 1989 a je to druhově bohatá mezofilní louka v nadmořské výšce 660 m. Roste zde chráněný mečík střecholistý a jsou zde k vidění vzácní motýli soumráčník jitrocelový, perleťovec dvanáctitečný a babočka sítkovaná.

Krasov jest małą gminą ze względu na liczbę ludności (300 mieszkańców), a ze względu na powierzchnię (2580 ha) zaliczana jest do średnich. Tereny leśne zajmują ponad 58 % powierzchni, a użytki rolne – 36 %. Gmina leży na zachód od Krnova i na północ od miasta Bruntál. Miejscowość była założona około 1450 r. Pierwsze pisemne wzmianki wymieniają Krasov (niemiecki Kronsdorf) w 1502 r. Od 1523 r. miejscowość należała do posiadłości Izby Krnovskiej. Zabytków na uwagę zasługuje barokowy kościół św. Katarzyny z 1677 r., odnowiony w 1867 r. Znajduje się tu również czesko-bratrski kościół z lat trzydziestych ubiegłego wieku. Do zabytków kultury należą dwie posiadłości: dom nr 15 z 1856 r. i dom nr 85 – typu jesenickiego, również z XIX w. Około 2,5 km na północ od miejscowości znajduje się rezerwat przyrody *Krasovski Kocioł*, który został utworzony w 1989 r. Na wysokości 660 m n.p.m. rosną rzadkie gatunki roślin, m.in. mieczyk oraz można zobaczyć rzadkie gatunki motyli.

Krasov is a small commune by number of population (over 300) but for the sake of its area (about 2580 ha) is a medium-large commune. Its territory is covered by forestry land – over 58 % and arable land – 36 %. The commune is located in the west of Krnov and in the north of Bruntal town. Krasov was founded about 1450. The first written mention dates (German Kronsdorf) from 1502. From 1523 the village belonged to the property of Krnovska Chamber. There are lots of historical monuments like the baroque St. Catherine church from 1677 renovated in 1867. There are also church from the 30th years the last century. There are cultural monuments – house no 15 from 1856 and house no 85 – jesenický type from the 19th century. In the north about 2,5 kilometres from Krasov is the nature reserve *Krasovski Kocioł*. It was founded in 1989. On 660 elevation above sea level in meters rare kinds of plants grow e.g., gladiolus as well as rare kinds of butterflies could be seen there.

KRNOV

Město se nachází v podhůří Nížkého Jeseníku, na soutoku řeky Opavy s Opavicí a hraničí s Polskou republikou. Území bylo osídleno bez přerušení již asi 30 tisíc let. Do 7. století bylo výhradně slovanské. Datum založení Krnova není známo. První písemné záznamy českého názvu (Kyrnow) jsou z r. 1240. Městská práva byla přidělena Krnovu před rokem 1269. Město sehrávalo významnou roli při válečných událostech. Přes Krnovsko vstupovala do země cizí vojska, např. Tataři, Dánové, Švédové, Prusové. Na ekonomický rozvoj města dopadly důsledky třicetileté války a politický pokles jeho významu po prusko - rakouské válce rozdělením Slezska roku 1742 mírem uzavřeným ve Vratislavi. Roku 1849 zaniklo knížectví krnovské a vznikl stejnojmenný okres. V hospodářství byl rozhodující textilní průmysl. Z mnoha památek jsou významné hohenzollernský zámek ze 16. století a hradby ze 14. století, gotický děkanský chrám sv. Martina, barokní poutní kostel a rozhledna na vrchu Cvilín.

Další informace na internetu:

www.knov.cz

Miasto znajduje się u podnóża Niskiego Jeseníka, w dorzeczu rzek Opawy i Opawicy oraz graniczy z Polską. Tereny te były zasiedlone bez przerwy przez 30 tys. lat. Do VII w. należały do Słowian. Data założenia Krnova nie jest znana. Pierwsze pisemne wzmianki czeskiej nazwy Kyrnow pochodzą z 1240 r. Prawa miejskie Krnov otrzymał przed rokiem 1269. Miasto odegrało ważną rolę podczas wojen. Przez Krnov przechodziły obce wojska, m.in. Tatarzy, Duńczycy, Szwedzi i Prusacy. Na gospodarczy rozwój miasta wpłynęła wojna trzydziestoletnia oraz spadek politycznego znaczenia po wojnie prusko - austriackiej (po zawarciu traktatu pokojowego we Wrocławiu w 1742 r., w wyniku którego doszło do podziału Śląska). W 1849 r. zostało zlikwidowane księstwo krnovskie i powstał powiat. W gospodarce decydujące znaczenie miał przemysł tekstylny. Z licznych zabytków wymienić możemy: zamek Hohenzollernów z XVI w. i mury obronne z XIV w., gotycki dziekański kościół św. Marcina, barokowy kościół oraz wieża widokowa na wzgórzu Cvilín. Więcej informacji na stronie internetowej: www.knov.cz

The town is situated at the foot Low Jeseník in basin of the Opavá River and the Opavicí River. Krnov borders on Poland. These areas were inhabited by 30 thous. years. That territory belonged to Slavs till 7th century. The date of establishment of Krnov is unknown. The first written mention about Kyrnow comes from 1240. In 1269 Krnov was given the city rights. The city was a very important area during wars. The foreign armies such as Tatars, Danes, Swedes and Prussians passed by Krnov. The end of the Thirty Years War and decrease of political meaning after the end of Prussian and Austrian war had an important influence on the economic development of the city (after the peaceful treaty in Wrocław in 1742 – it was a partition of Silesia). In 1849 Krnovsky dukedom was liquidated and a district was established. The city had well developed textile industries. There are lots of historical monuments like a hohenzollernský castle from the 16th century, castle walls from 14th century, a Gothic dean St. Martin church, baroque church and a lookout tower on Cvilín Hill. More information on: www.knov.cz

LESKOVEC NAD MORAVICÍ

Obec se nachází v nadmořské výšce 510 m, na břehu přehrady Slezská Harta. Její výstavbou v letech 1987 – 1997 byla postižena místní část do roku 1946 samostatné obce Slezská Harta, která dala novému přehradnímu jezeru název. Výstavbou jezera polovina obce zanikla. Leskovec je jedním z nejstarších osídlení jesenické oblasti, historicky doložené zakládací listinou z roku 1224. Původní název obce - Lechsdorf, vycházel z prastarého pojmenování slovanských bratrů Poláků. Usadilo se zde mnoho polských osídlenců živičích se hornictvím a rýžováním zlata. Po zpuštění kraje mongolskými nájezdníky povolal olomoucký biskup Bruno nové kolonisty ze Slezska. Úbytek obyvatelstva roku 1556 v důsledku morové epidemie vrchnost doplnila osídlenci z Braniborska a Slezska. Od roku 1623 přešla obec do majetku rodu Lichtensteinů. Obec nesla dlouho německý název Spachendorf (do r. 1920 a v letech 1938 – 1945), Špachov (v letech 1921 – 1925). Z památek to jsou barokní kostel sv. Vavřince z roku 1768, Rochova kaple z roku 1717 a kříž z roku 1882. Další informace na internetu: www.sweb.cz/obecleskovec

LIPOVÁ - LÁZNĚ

Obec se skládá ze tří místních částí – Bobrovník, Horní Lipová a Lipová-lázně. Dnešní obec Lipovou - lázně tvoří dvě původně samostatné obce Dolní Lipová a Horní Lipová. K jejich sloučení došlo teprve v roce 1960. Je to malebná horská a současně lázeňská obec ležící na rozhraní Rychlebských hor a Hrubého Jeseníku, která je centrem letní i zimní turistiky. Lázně jsou spjaty s jeho zakladatelem Johannem Schrothem, který začal praktikovat léčebné metody v roce 1837. V těchto proslulých lázních se léčí obezita, diabetes a kožní choroby. V období II. světové války byl provoz lázní omezen, neboť zde existoval vojenský lazaret. Mezi významné památky v obci patří např. kostel sv. Václava z roku 1787. Turistickou atrakcí lokality jsou krápníkové jeskyně Na Pomezí. V železniční zastávce Horní Lipová je umístěno menší muzeum železniční trati tzv. Slezského semmeringu. Obcí od roku 1888 prochází železniční trať, jenž je pro své zákruty a značné převýšení nazývaná právě jako Slezský semmering.

Další informace na internetu: www.lipova-lazne.cz

Gmina znajduje się na wysokości 510 m n.p.m., nad zaporą wodną Slezská Harta. W czasie budowy zapory w latach 1987 – 1997 część gminy (do 1946 r. miejscowość Slezska Harta) została zniszczona. Zbiornik wodny przyjął nazwę miejscowości Slezská Harta. Leskovec jest jednym z najstarszych zasiedlonych terenów jesenickich. Miejscowość założono w 1224 r. Początkowa nazwa gminy – Lechsdorf, pochodziła od imion Słowian z Polski. Mieszkało tu wielu Polaków utrzymujących się z górnictwa i płukania złota. Po najeździe i zniszczeniu terenów przez wojska mongolskie, ołomuniecki biskup Bruno powołał nowych kolonistów ze Śląska. Po zmniejszeniu się ludności w 1556 r. w wyniku epidemii dżumy, miejscowość dosiedlono ludnością z Brandenburgii i Śląska. Od 1623 r. miejscowość należała do majątku rodu Lichtensteinów i przez dłuższy okres czasu posiadała niemieckie nazwy Spachendorf (do 1920 r. i w latach 1938 – 1945) i Spachov (1921 – 1925). Do zabytków należy barokowy kościół św. Wawrzyńca z 1768 r., kaplica Rocha z 1717 r. i krzyż z 1882 r. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie: www.sweb.cz/obecleskovec

The commune is situated on 510 m elevation above sea level and above the Slezská Harta dam. When the dam was built in 1987 – 1997 some parts of the commune (until 1946 the settlement Slezská Harta) was destroyed. The reservoir was called like the Slezská Harta settlement. Leskovec is one of the oldest settlements in the Jeseník Mountains. The village was founded in 1224. In the beginning the commune was called Lechsdorf from Slavics' names from Poland. There lived many Polish people supported on mining and gold extracting. After the invasion the Mongolian army bishop Bruno appointed Silesian people as new colonists. In 1556 after plague the settlement was settled by people from Braniborsk and Silesia. From 1623 the settlement belonged to landed property of Liechtenstein. Leskovec nad Moravicí was called in German Spachendorf (until 1920 and in 1938 – 1945) and Spachov (1921 – 1925). There are historical monuments like the St. Vavřince church from 1768, Rocha chapel from 1717 and Crucify from 1882. More information on: www.sweb.cz/obecleskovec

W skład gminy wchodzi trzy miejscowości: Bobrovník, Horní Lipová i Lipová – lázně. Dzisiejsza gmina Lipová – lázně została utworzona w 1960 r. z miejscowości: Dolní Lipová i Horní Lipová. Jest to górská, położona malowniczo, zdrowiskowa gmina leżąca na pograniczu gór Rychlebskich i Hrubého Jeseníka. Jest jednocześnie ośrodkiem letniej i zimowej turystyki. W Lipová – lázně znajduje się sanatorium związane z jego założycielem Johannem Schrothem, który rozpoczął swoją praktykę lekarską w 1837 r. W sanatorium tym leczy się nadwagę, cukrzycę i choroby skórne. W czasie II wojny światowej działalność uzdrowiska była ograniczona, ponieważ funkcjonował tu wojskowy lazaret. Do ważniejszych zabytków gminy należy m.in. kościół św. Wacława z 1787 r. Atrakcją turystyczną tego regionu są jaskinie naciekowe Na Pomezí. Na stacji kolejowej Horní Lipová znajduje się małe muzeum linii kolejowej. Przez gminę od 1888 r. przebiegają tory kolejowe, ze względu na liczne zakręty i wysokie położenie n.p.m. są nazywane „śląski semmering”. Więcej informacji znajduje się na stronie: www.lipova-lazne.cz

The commune includes three localities: Bobrovník, Horní Lipová, and Lipová-lázně. In 1960 the commune was founded from two settlements: Dolní Lipová and Horní Lipová. It is the mountainous commune with a lot of health resorts. The commune is situated on borderland Rychlebský and Hrubého Jeseník mountains. This is the summer and winter recreational center. Lipová – Lázně possesses a sanatorium established by Johann Schroth. He started treating people from 1837. They treated patients for overweight, diabetes and diseases of the skin. During the World War II there was a military hospital. One of the most important monuments is the St. Václav church from 1787. The most popular tourist attractions are infralittoral caves *Na Pomezí*. A small museum is situated in the railway station. The railway track called “*Silesian semmering*” (for the sake of numerous bends and a high elevation above the sea level) runs through the commune from 1888. More information on: www.lipova-lazne.cz

LIPTAŇ

Obec má název z německého Liebenthal. Z původně slovanského osídlení zůstal název potoka Pastvina. První písemná zmínka o obci je z roku 1256. Ve 13. a 14. století měla německé pojmenování Leuenthal nebo též Löwenthal. Leží v osoblažském výběžku. Z památek na jejím území jsou významné novogotický kostel Nanebevzetí Panny Marie z let 1866 – 1870, chalupa č.p. 146 s kapličkou - jako dílo lidové architektury a bývalá četnická stanice a památník šesti příslušníků Stráže obrany státu zabitých v roce 1938 henleinovci. V místních částech Bučávka je kaple z roku 1844 a v Horních Povelicích stojí barokní zámek. V místní části Strážnice je rozhledna umožňující pohled na opolskou nížinu, na město Prudnik a při dobré viditelnosti i tovární komíny v Opole. Z přírodních zajímavostí se zde nachází jeden z největších bludných balvanů v České republice. Jeho stáří se odhaduje na 920 – 1010 milionů let, obvod má 567 cm a hmotnost cca 4,7 tun.

Další informace na internetu:

www.liptan.cz

Liptaň przyjęła nazwę od niemieckiego Liebenthal. Pierwotną słowiańską nazwę osady przyjął potok Pastvina. Pierwsze wzmianki o miejscowości pochodzą z 1256 r. W XIII i XIV w. nosiła niemiecką nazwę Leuenthal lub Löwenthal. Gmina leży na Osoblażskim cyplu. Do zabytków na terenie gminy należą: nowogotycki kościół Wniebowzięcia Marii Panny z lat 1866 – 1870, chalupa nr 146 z kapliczką (dzieło ludowej architektury) – pamiątka po sześciu zabitych „Strażnikach” obrony kraju w 1938 r. W Bučávkach znajduje się kapliczka z 1844 r., a w Horních Povelicích barokowy zamek. W Strážnicach znajduje się wieża widokowa umożliwiająca obserwację niziny opolskiej, miasta Prudnik, a przy dobrej widoczności również kominów fabrycznych w Opolu. Z ciekawostek przyrodniczych wymienić możemy jeden z największych *bludnych kamieni* w Republice Czeskiej, który znajduje się około 1 km od kościoła (wiek ok. 920 – 1010 mln lat, obwód – 567 cm, waga ok. 4,7 t).

Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:

www.liptan.cz

The name of Liptaň comes from German Liebenthal. At first the Pastvin Stream took its name from the original Slavic name of the settlement. The first mention of the settlement was dated in 1256. It had German names Leuenthal and Löwenthal in the 13th – 14th century. Liptaň lies on the Osoblažsky cape. The most significant historical monuments are a neo-Gothic church of the Assumption of the Blessed Virgin from 1866 – 1870, the shack no 146 with a little chapel (folk architecture) – in remembrance of six killed people in 1938 called “Guards” of the defence of the country. In Bučávka there is a chapel from 1844 and a baroque castle in Horní Povelicíc. Strážnice has a lookout tower with a view of the Opolska Lowland and also factory chimneys in Opole (Poland). A natural attraction is one of the largest stone (*Bludné balvany*) in the Czech Republic about 1 km from a church. It is approximately 920 – 1010 mln years old, its girth is 567 cm thick and it weights about 4,7 t.

More information on:

www.liptan.cz

LUDVÍKOV

Obec Ludvíkov leží v Jeseníkách. Na severovýchodě sousedí s obcí Vrbno pod Pradědem, na jihozápadě s Karlovou Studánkou a na jihovýchodě s Malou Morávkou. Má rozlohu 2 221 ha, z toho 93,9 % pozemku zaujímá lesní půda. Obec vznikla při železných hamrech založených roku 1672. Ludvíkov (německy Ludwigsthal) byl pojmenován podle Ludwiga, velmistra Řádu německých rytířů. Johann Kaspar von Ampringen zde vybudoval tavicí pec a dva buchary. Celý terén obce je poznamenán intenzivní hornickou činností, která souvisí patrně s nedalekým zlatonosným revírem Suchá Rudná – Vrbno pod Pradědem. Ukázky malachitu z této lokality patřily v minulosti k nejhezčím u nás. Ukázky brochantitu z Ludvíkova jsou uloženy v Moravském muzeu v Brně. Ložisko měděných rud je na jihozápadním svahu Vysoké hory (1031 m n.m.) nad pravým břehem Bílé Opavy, nedaleko lesní silnice do Suché Rudné. Z památek se v Ludvíkově nachází filiální kostel Narození Panny Marie z roku 1720. Jako památník obětem slouží dřevěná kaple. Obec je v současnosti převážně rekreačního charakteru.

Ludvíkov leży w Jeseníkach. Na północnym wschodzie sąsiaduje z gminą Vrbno pod Pradědem, na południowym zachodzie z Karlovą Studánką, a na południowym wschodzie z Malą Morávką. Powierzchnia gminy wynosi 2 221 ha, z czego 93,9 % stanowią lasy. Miejscowość powstała przy kuźniach założonych w 1672 r. Ludvíkov (niemiecki Ludwigsthal) został nazwany po Ludwiku – Wielkim Mistrzu zakonu niemieckich rycerzy. Johann Kaspar von Ampringen wybudował tu piec do wytopów oraz dwa kowadła. Na tym terenie intensywnie rozwijało się górnictwo, co związane było z pobliskimi złotonosnymi złożami znajdującymi się na terenie Suchá Rudná – Vrbno pod Pradědem. Okazy malachitu z tego regionu należały kiedyś do najpiękniejszych w Czechach, a okazy brochantytu z Ludvíkova są eksponowane w Morawskim Muzeum w Brnie. Złoża rudy miedzi znajdują się na południowo-zachodnim zboczu Wysokiej Góry (1031 m n.p.m.) nad prawym brzegiem Bílé Opavy, niedaleko leśnej drogi do Suché Rudné. Z zabytków można wymienić kościół p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny z 1720 r. oraz drewnianą kaplicę – pamiątkę ofiar. Obecnie w gminie przeważa działalność turystyczno-rekrecyjna.

Ludvíkov is located in Jeseník district. In the north-east it borders on Vrbno pod Pradědem commune, in the south-west Karlova Studánka, in the south-east Mala Morávka. The total commune's territory is 2221 ha. Forests cover 93,9 % of its area. The commune was set up next to forges established in 1672. Ludvíkov (German Ludwigsthal) was called from the name of Grand Master of the German knight order – Ludwig. Johann Kaspar von Ampringen built a blast-furnace and two anvils. There were deposit of gold in the territory of Suchá Rudná – Vrbno pod Pradědem. Mining industry was developed very quickly. Some pieces of malachite were the most beautiful in Czech and brochantyte pieces from Ludvíkov are exhibited in Moravsky Museum in Brno. There are copper ores in the south-west slope of Vysoká Mountain (1031 m) on the left bank of the Bílé Opava River close to a forestry way to Suchá Rudná. The village possesses monuments like a church of the Nativity of the Blessed Virgin from 1720 and a wooden chapel – in remembrance of victims. Nowadays, the commune is the tourist and recreational centre.

MALÁ MORÁVKA

Malá Morávka spolu s místní částí Karlov pod Pradědem, je největším turistickým, rekreačním a lyžařským střediskem v Jeseníkách. První písemný záznam o obci je z roku 1524, území však bylo osídleno již na přelomu 13. a 14. století. V okolí se těžila železná ruda, páli se v milířích dřevěné uhlí a vznikaly hamry a hutě. Místní železářny se ve své době proslavily výrobou lodních řetězů, děl a dělových koulí. Z památek to jsou: barokní farní kostel Nejsvětější Trojice z roku 1790, kaple sv. Huberta z roku 1765 a vesnická památková zóna lidové architektury. Nejstarší chalupa je z roku 1621. Historickou zajímavostí je také hraniční kámen na Vysoké holi, osazený roku 1624 Řádem německých rytířů po zkonfiskování majetku pánů z Vrbna. Významově ceněnou hodnotou Malé Morávky (německy Klein Mohrau) je zachovalé přírodní prostředí. Patří sem také Velká kotlina, jako součást Národní přírodní rezervace Praděd. Z mnoha zástupců flóry a fauny je nepůvodní, ale již místně zdomácnělý, kamzík horský. Byl do Malé Morávky přivezen z Rakouských Alp roku 1913. Další informace: www.malamoravka.cz

Górska gmina, wspólnie z Karlovem pod Pradziadem jest największym turystycznym, rekreacyjnym i narciarskim ośrodkiem w Jeseníkach. Pierwsza pisemna wzmianka o miejscowości pochodzi z 1524 r. Tereny te były zasiedlone już na przełomie XIII i XIV w. W okolicy wydobywano rudę żelaza, produkowano węgiel drzewny oraz powstawały kuźnie i huty. Miejscowe zakłady metalurgiczne słynęły z produkcji łańcuchów okrętowych, armat i kul armatnich. Do zabytków należy kościół Najświętszej Trójcy z 1790 r., kaplica św. Huberta z 1765 r. oraz budowle ludowej architektury. Najstarsza chalupa pochodzi z 1621 r. Do historycznych ciekawostek należy graniczny kamień w Vysokiej Holi postawiony w 1624 r. przez zakon niemieckich rycerzy po konfiskacie majątku właścicieli z Vrbna. W Maléj Morávce (niemiecki Klein Mohrau) zachowała się wysoko ceniona przyroda, a Velka Kotlina jest częścią rezerwatu przyrody Praděd. Z wielu przedstawicieli flory i fauny żyje tu kamzík górski, który był przywieziony do Malé Morávky z Alp austriackich w 1913 r. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej: www.malamoravka.cz

This is a mountainous commune. Malá Morávka with Karlov pod Pradědem is the biggest tourist, recreational and ski sport centre in Jeseník. The first written mention of the village dates from 1524 but the territory was already desolated in the turn of 13th and 14th century. There mined iron-ores, produced charcoal and were smithies and metallurgic works. Forges were famous for their shipping chains, cannons and cannonballs. Among the most significant monuments are: a church of the Holy Trinity from 1790, St. Hubert chapel from 1765 and constructions of the local architecture. The oldest shack is dated from 1621. A historical attraction is a border-stone in Vysoká Hola. It was placed by German order of knights after the confiscation of an estate of owners from Vrbno in 1624. Malé Morávka (German Klein Mohrau) has rich nature with its charming scenic and wildlife beauty. Velká Kotlina is a part of Praděd nature reserve. There are a lot of species of flora and fauna like mountain kamzík which was brought from the Austrian Alps in 1913.

More information on: www.malamoravka.cz

MALÁ ŠTÁHLE

Obec leží v oblasti Nížkého Jeseníku v nadmořské výšce okolo 560 metrů nad mořem. Nejvyšší bod na jejím území je 690 metrů nad mořem. První písemný záznam je z roku 1574. Katastr obce hraničí na severu s katastrem obcí Dolní Moravice a Horní Václavov, na východě s katastrem Dolního Václavova a na jihu s obcí Velká Štáhle. Na západě tvoří hranici říčka Moravice, která zde odděluje Vysoký (Hrubý) Jeseník od Nížkého Jeseníku. Katastr má cca 282 ha, z čehož je 128 ha orné půdy, 31 ha lesa a 102 ha luk a pastvin. Malá Štáhle (německy Klein Stohl) byla založena kolem roku 1540 Josefem Pňovským na Sovinci. Historicky obec nejvíce utrpěla v 17. století, nejprve průchody vojsk za třicetileté války, a pak následky moru v letech 1661 – 1663. Obyvatelstvo se živilo zemědělstvím. Z památek je zde barokní kaple z roku 1759 zasvěcená 14 Pomocníkům. Asi 1 km od obce se nalézá ruina malé tvrze Walhubel, později Bahnhubel. Z přírodních zajímavostí je tu pramen železitě kyselky. Další informace na internetu: www.rymarovsko.cz

Položona jest na terenie Niskiego Jesenika na wysokości ok. 560 m n.p.m. Najwyższy punkt znajduje się na wysokości 690 m n.p.m. Pierwsza pisemna wzmianka pochodzi z 1574 r. Gmina na północy graniczy z gminą Dolní Moravice i Horní Václavov, a na wschodzie z gminą Dolní Václavov, a na południu z Velké Štáhle. Na zachodniej granicy płynie rzeka Moravice, która rozdziela Vysoký (Hrubý) Jeseník od Niskiego Jesenika. Powierzchnia gminy wynosi 282 ha, z czego 128 ha to grunty orne, 31 ha lasy, a 102 ha – łąki i pastwiska. Malá Štáhle (niemiecki Klein Stohl) była założona około 1540 r. przez Józefa Pňovskiego z Sovinca. W swojej historii największe straty poniosła w XVII w. w czasie wojny trzydziestoletniej oraz w latach 1661 – 1663 w wyniku epidemii dżumy. Ludność zajmowała się rolnictwem. Do zabytków należy kaplica barokowa poświęcona 14 „Pomocnikom” z 1759 r. W okolicy znajdują się ruiny małej twierdzy Walhubel, później nazywanej Bahnhubel. Z ciekawostek przyrodniczych znajduje się tu źródło wody mineralnej, z dużą zawartością żelaza. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie: www.rymarovsko.cz

The commune is located in the Low Jeseník 560 m above the sea level – the highest point 690 m. The first written mention comes from 1574. It borders on Dolní Moravice and Horní Václavov commune in the north, in the east Dolní Václavova commune, in the south Velké Štáhle commune. In the western border the Moravice River separates the Vysoký (Fat) Jeseník from the Low Jeseník. The total area of commune is 282 ha. It is mainly covered by arable lands 128 ha, forests – 31 ha and meadows, pastures – 102 ha. Malá Štáhle (German Klein Stohl) was established by Josef Pňovský from Sovinca about 1540. It was most destroyed during the Thirty Years War and the plague epidemic in the years 1661 – 1663. The inhabitants focussed on agriculture. There are historical remains like a baroque chapel consecrated to 14 “Pomocnicy” from 1759, ruins of a small Walhubel fortress called later Bahnhubel. The interesting natural attraction is a Ferro-mineral water spring.

More information on: www.rymarovsko.cz

MĚSTO ALBRECHTICE

První písemná zmínka o Albrechticích je v listině z roku 1377, a to o rozdělení opavského knížectví po smrti knížete Mikuláše II. Roku 1492 povýšil český král Vladislav II. obec na město. Roku 1563 dal městu znak císař Ferdinand I. Historicky město utrpělo za válek o dědictví bavorské. Roku 1779 bylo ostřelováno pruským vojskem ze Šibeníku z houfnic a děl a bylo touto armádou obsazeno. Z památek je významný pozdně barokní kostel Navštívení Panny Marie postavený na místě původního kostela z roku 1610, který zanikl požárem v roce 1746. Pak jsou to barokní sloup sv. Anny samotřetí z roku 1719, empírový Nový zámek z roku 1837 s parkem anglického typu, zřícenina hradu Luginsland, budova městského úřadu z počátku 20. století a mnoho dalších památných staveb. Město Albrechtice (německy Stadt Olbersdorf) tvoří 10 místních částí: Burkvíz, Česká Ves, Dlouhá Voda, Hynčice, Linhartovy, Město Albrechtice, Opavice, Piskořov, Valštejn a Žáry. Další informace na internetu:

www.mesto-albrechtice.cz

Pierwsza pisemna wzmianka o Albrechticach pochodzi z 1377 r. z dokumentu o rozdzieleniu księstwa opawskiego, po śmierci księcia Mikołaja. W 1492 r. król Władysław II nadał miejscowości prawa miejskie. W 1563 r. cesarz Ferdinand I ustanowił dla miasta herb. W swej historii miasto poniosło największe straty w czasie wojen o dziedzictwo bawarskie. W 1779 r. zostało zajęte przez pruskie wojska. Do zabytków należy m.in. kościół barokowy N.M.P. postawiony na miejscu oryginalnego kościoła z 1610 r., który spłonął w 1746 r.; barokowy słup św. Anny Samotrzędziej z 1719 r., zamek z 1837 r. w stylu empire z parkiem angielskim, ruiny zamku Luginsland, budynek urzędu miejskiego z pocz. XX w. W skład gminy Město Albrechtice (niemiecki Stadt Olbersdorf) wchodzi miejscowości: Burkvíz, Česká Ves, Dlouhá Voda, Hynčice, Linhartovy, Město Albrechtice, Opavice, Piskořov, Valštejn i Žáry.

Więcej informacji na stronie internetowej:

www.mesto-albrechtice.cz

The first mention of Albrechtice was noted in a document about the Opavsky dukedom separation in 1377 after the prince's Nicholas death. The King Vladislav II gave the city rights for that town in 1492. The arms of the town was introduced by the emperor Ferdinand I in 1563. The town was destroyed most during the Bavarian Heritage wars. In the 1779 it was occupied by the Prussian army. There are historical monuments like the baroque church of the Blessed Virgin built on the place of an original church from 1610 which burnt down in 1746, the baroque St. Anne Samotrzedtia pillar from 1719, and a castle in the empire style with a park in the English style, ruins of the Luginsland castle, and building of the town hall from the beginning of the 20th century. The commune Město Albechtice (German Stadt Olbersdorf) consists of localities: Burkvíz, Česká Ves, Dlouhá Voda, Hynčice, Linhartovy, Město Albrechtice, Opavice, Piskořov, Valštejn and Žáry. More information on:

www.město-albrechtice.cz

MIKULOVICE

Leží v údolí řeky Bělá. Historicky jsou doloženy z roku 1263. Obec má tři místní části Kolnovice, Mikulovice a Široký Brod. Území bylo předmětem zájmů prospektorů drahých kovů. Zlato bylo získáváno z náplavů řeky Bělé a říčky Olejnice. Pozůstatky této činnosti se zde nacházejí dodnes. Za shlednutí stojí kostel sv. Mikuláše z roku 1550, který byl v roce 1903 přestavěn v historizujícím stylu. Obec je zajímavá také impozantními, památnými stromy. Na dvoře rodinného domu čp. 9 se nachází chráněný tis, jehož stáří se odhaduje na 700 až 800 let, obvod kmene má téměř 3 m. Pomník sv. Jana Nepomuckého obklopují 2 statné lípy s obvodem kmene přes 3 m. Další přírodní dominantou obce je Dub u Dlabačů, který svým stářím cca 250 let dosáhl obvodu kmene 4,5 m. Místní líkárka Trul se mimo jiné zabývá výrobou likéru Vincence Priessnitze, zakladatele lázní v Jeseníku. Železniční trať je zajímavá tím, že se obloukem z Jeseníku přes polské Glucholazy vrací zpět na české území a vede dále do Krnova.

Další informace na internetu:

www.mikulovice-jes.cz

Mikulovice są położone w dolinie rzeki Bělá. Pierwsze historyczne wzmianki o miejscowości pochodzą z 1263 r. W skład gminy wchodzi trzy miejscowości: Kolnovice, Mikulovice i Široký Brod. W przeszłości tereny te były miejscem zainteresowania zbieraczy metali szlachetnych. Złoto pozyskiwano z nanosów rzeki Bělé i rzeczki Olejnicy. Pozostałości tej działalności znajdują się tu do dziś. Do zabytków należy kościół św. Mikołaja z 1550 r., przebudowany w 1903 r. Na terenie gminy rosną zabytkowe drzewa. Na podwórzu domu nr 9 znajduje się cis chroniony, którego wiek szacuje się na około 700 – 800 lat, obwód pnia osiąga prawie 3 m. Pomnik św. Jana Nepomucena otaczają dwie lipy o obwodzie pnia ponad 3 m. Do innych pomników przyrody w gminie należy dąb Dlabačů o obwodzie pnia 4,5 m, mający ponad 250 lat. Miejscowa likiernia Trul produkuje m.in. likier Vincenta Priessnitza, założyciela sanatorium w Jeseníku.

Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:

www.mikulovice-jes.cz

Mikulovice is situated in the Bělá River valley. The first mention of the commune comes from 1263. The commune consists of localities: Kolnovice, Mikulovice and Široký Brod. There was a popular area for precious metals collectors. Gold was mined from the Bělá and Olejnica River. Remains of that activity stay there until nowadays. There is a historical monument – St. Nicholas church from 1550 rebuilt in 1903. There are some historical trees. On the backyard of the house no 9 there is a protected yew-tree; it is about 700 – 800 years old and 3 meters around the trunk. The monument of St. Jan Nepomucen is surrounded by two limes – (3 meters around the trunk). There is also an oak Dlabačů. It is 250 years old and 4,5 meters around trunk. The local factory Trul produces the liqueur of Vincent Priessnitz (the founder of the sanatorium in Jeseník). More information on:

www.mikulovice-jes.cz

MORAVSKOSLEZSKÝ KOČOV

Obec se nachází na historickém moravsko - slezském pomezí, pod Uhlířským vrchem, asi dva kilometry od Bruntálu. V současné podobě vznikla roku 1949 spojením tehdy samostatných obcí Moravského a Slezského Kočova (německy Mährisch Kotzendorf – Schlesisch Kotzendorf). Doba založení není známa. První písemný záznam o Kočově je z roku 1405 v listině, kterou si krnovská knížata Mikuláš a Jan II. dělili Bruntál s okolím. Roku 1474 byla zničena uherskými vojsky a jako pustá byla uváděna v roce 1504. Opět osídlena byla před rokem 1538. Patřila do majetku různých vlastníků a v pobělohorské době přešly Moravský i Slezský Kočov pod vlastnictví Řádu německých rytířů. V obci stála tvrz, která zanikla za třicetileté války. Z památek je významný farní kostel sv. Michaela s dochovanou renesanční věží, obnovený v letech 1658, 1793 – 1795 a empírově upravený roku 1823. Dále jsou to kaple Panny Marie, sv. Antonína, sv. Josefa a sv. Kříže. Další informace na internetu: www.sweb.cz/oumskocov

Miejscowość położona jest na morawsko – śląskim pograniczu, pod Uhlířským wzgórzem, około 2 km od Bruntálu. Dzisiejsze granice gminy powstały w 1949 r., z połączenia gmin: Morawski i Śląski Kočov (niemiecki Mährisch Kotzendorf – Schlesisch Kotzendorf). Data powstania Kocova nie jest znana. Pierwsze pisemne wzmianki pochodzą z 1405 r., kiedy krnovscy książęta Mikołaj i Jan II podzieliли Bruntál i okolice. W 1474 r. miejscowość została zniszczona przez wojska węgierskie i wyludniona. Później zasiedlona w 1538 r. Należała do majątku różnych właścicieli, a po bitwie na Białej Górze przeszła na własność zakonu rycerzy niemieckich. Z zabytków możemy wymienić kościół św. Michała z zachowaną wieżą renesansową, odbudowany w latach 1658, 1793 – 1795 i przebudowany w 1823 r. w stylu empire. Znajdują się tu także kaplice Panny Marii, św. Antoniego, św. Józefa oraz św. Krzyża. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej: www.sweb.cz/oumskocov

The settlement is situated on moravsko-slezsky borderline, at the foot of Uhlířský Hill about 2 km from Bruntal. The borders of the commune originated in 1949 as a result of joining Moravský and Slezský Kočov (German Mährisch Kotzendorf – Schlesisch Kotzendorf). The date of establishment of Kočov is unknown. First written mentions were dated in 1405 when krnovsky princes Nicholas and Jan II divided Bruntál and regions. The settlement was destroyed by Hungarian army and depopulated in 1474. That territory was settled once again in 1538. It belonged to different owners but finally it became a property of the German order of knights after a battle. There is a St Michael church with the Renaissance tower. It was rebuilt in 1658 and in 1793 – 1795 and then reconstructed in the empire style in 1823. There are also: St. Mary Chapel, St. Antonio Chapel, St. Joseph Chapel and St Cross Chapel. More information on: www.sweb.cz/oumskocov

NOVÁ PLÁŇ

Obec v podhůří Jeseníků leží poblíž místa, kde se řeka Moravice vlévá do přehrady Slezská Harta. Při založení obce Nová Pláň, dříve Karlova Pláň (německy Neurode), již zde stál od roku 1640 měděný hamr. V místě svého zpracování se také pravděpodobně měď těžila. Lidem z hamru byl dán souhlas roku 1662 k výstavbě domů nad Karlovcem, tedy na nové pláni. Obyvatelstvo se živilo prací v dolech a v zemědělství. Byla zde také pila a koželužna. V obci se vyskytoval pramen železité kyselky. Existenci obce radikálně ovlivnila výstavba přehrady Slezská Harta. Velká část osídlení se ocitla v zátopové oblasti a většina domů byla zbourána. V roce 2000 jich zůstalo pouze 10 z původních 62 v roce 1945. Po vybudování přehrady se obec stala významným rekreačním centrem. V šedesátých letech 20. století se Nová Pláň sloučila s Karlovcem na Karlovu Pláň. O necelých dvacet let později se staly místní části Bruntálu. Od roku 1993 se Nová Pláň opět osamostatnila. Obec má výměru přes 171 ha, z toho je přes 95 ha lesa, přes 37 ha pole a téměř 19 ha luk. Další informace na internetu: www.novaplan.cz

Leży u podnóża Jesenika, przy ujściu rzeki Moravica do zapory wodnej Slezská Harta. Od początku istnienia, na jej terenie przetwarzano oraz prawdopodobnie wydobywano miedź. Miejscowej ludności wydano w 1662 r. zgodę na budowę domów nad Karlovcem, czyli na nowej równinie (nowá pláň). Ludność utrzymywała się z górnictwa i rolnictwa. Był tu tartak i garbarnia skór. W Nowej Plani znajdowało się źródło wody mineralnej. Na obecną infrastrukturę mieszkaniową istotny wpływ miała budowa zapory wodnej Slezská Harta. Większa część obszaru została zalana a budynki wyburzono. W 2000 r. zostało ich 10 z 62 w roku 1945. Po wybudowaniu zapory miejscowość stała się znanyim centrum rekreacyjnym. W latach sześćdziesiątych XX w. Nová Pláň połączyła się z Karlovcem i powstała gmina Karlova Pláň, 20 lat później była częścią gminy Bruntál. Od 1993 r. Nová Pláň ponownie się usamodzielnila. Powierzchnia gminy wynosi ponad 171 ha, w tym 95 ha stanowią lasy, 37 ha – grunty orne, a 19 ha łąki. Więcej informacji znajduje się na stronie internetowej: www.novaplan.cz

Nová Pláň is located at the foot of Jeseník Mountain by the estuary of the Moravice River near the Slezská Harta dam. Probably, the copper was mined and processed there. The local population got an approval for building of new houses near Karlovec on a new plain (nová pláň) in 1662. The inhabitants supported from mining and agriculture. The commune possessed a sawmill and a tannery. There was a spring of mineral water. Slezská Harta dam had an important influence on the present residential infrastructure. Most of the area was flooded and the buildings were demolished. In 1945 there were 62 buildings, in 2000 – only 10. After the dam building that locality became a well-known recreation centre. In the sixties of the 20th century Nová Pláň joined Karlovec and Karlova Pláň commune was created. Twenty years later it was a part of Bruntal commune. Nová Pláň was independent again in 1993. The total area of commune is over 171 ha, of which forests – 95 ha, arable lands – 37 ha and meadows – 19 ha. More information on: www.novaplan.cz

OBORNÁ

Obec přímo sousedí s okresním městem Bruntál. Oborná je položena v podhůří Hrubého Jeseníku, v nadmořské výšce 495 m. Malá obec jak počtem obyvatel, tak rozlohou. Z celkové výměry 533 ha je zde 54 % travních porostů a luk a jen 8,4 % orné půdy. Lesní půdy je 26,4 %. Původní název zněl Špilndorf (německy Spillendorf). Pojmenování Oborná nosí obec od roku 1947 a je vztaženo od slova obora. Pravděpodobný vznik obce je roku 1405. První písemná zpráva pak z roku 1408. Obyvatelé se živilí převážně zemědělstvím. V letech 1964 - 1991 byla součástí města Bruntálu a od roku 1992 se opět osamostatnila. S městem Bruntál sousedí na jihu a západě. Na východě s Miloticemi nad Opavou a na severu s obcemi Nové Heřminovy a Široká Niva. V roce 1996 byla Oborná postižena povodní v rozměru stoleté vody. Z památek se nachází v obci filiální kostel Nejsvětější Trojice z roku 1838.

Další informace na internetu:

www.mesta.obce.cz

Oborná sášíduje z miastem powiatowym Bruntál. Położona jest u podnóża Hrubého Jeseníka, na wysokości 495 m n.p.m. Jest małą gminą ze względu na liczbę ludności oraz powierzchnię. Z ogólnej powierzchni (533 ha) 54 % stanowią łąki i pastwiska, 8,4 % – grunty orne, a 26,4 % – lasy. Oborná początkowo nazywała się Špilndorf (niemiecki Spillendorf). Obecną nazwę posiada od 1947 r., wywodzi się ona od słowa obora. Miejscowość prawdopodobnie powstała w 1405 r. Pierwsza pisemna wzmianka o tym pochodzi z 1408 r. Ludność zajmowała się głównie rolnictwem. W latach 1964 – 1991 Oborná była częścią gminy Bruntál, a od 1992 r. ponownie usamodzielniała się. Gmina na południu i zachodzie graniczy z miastem Bruntál, na wschodzie z Miloticami nad Opavą, a na północy z gminami Nové Heřminovy i Široká Niva. W 1996 r. gminę dotknęła powódź stulecia. Z zabytków architektury zachował się między innymi kościół Najświętszej Trójcy z 1838 r.

Więcej informacji znajduje się na stronie: www.mesta.obce.cz

Oborná is situated next to Bruntál. It is located at the foot of the Hruby Jeseník 495 m above the sea level. It is a small commune for the sake of number of population and area. Its territory (533 ha) is covered by meadow and pastures (54 %), forests (26,4 %) and arable lands (8,4 %). In the beginning, it was called Špilndorf. It has its present name since 1947. This name originated from the word *obora*. The commune was probably founded in 1405. The first mention of the settlement comes from 1408. The inhabitants focussed on agriculture. In 1964 – 1991 Oborná was the part of commune of Bruntál and in 1992 it became independent. The commune borders on Bruntál town in the south and west, in the east Milotice nad Opavou, in the north Nové Heřminovy commune and Široká Niva commune. In 1996 the large flood covered the commune. One of some architectural monuments is a church of the Holy Trinity from 1838.

More information on:

www.mesta.obce.cz

OSOBLAHA

Obec se nachází v severní části okresu Bruntál, při toku řeky Osoblaha. Obklopena je ze tří stran územím Polské republiky a je součástí Slezské nížiny. Je zde hraniční přechod Osoblaha – Pomorzowiczki. Průměrná nadmořská výška činí 227 m. Osoblaha patřila k tzv. moravským enklávám ve Slezsku. První písemný záznam o obci je z roku 1233, kdy byla střediskem panství Olomouckého biskupství. Roku 1251 získala městské právo. Vícekrát byla vyplněna naježdíky, zničena požáry, postižena morem a záplavami, ale vždy se vzpamatovala a znovu rozvíjela. Největší dopad měla však II. světová válka, která město málem zcela zlikvidovala. Obnovit nebylo možné 90 procent budov a došlo k téměř úplnému vysídlení obyvatelstva. V roce 1960 byl odebrán Osoblaze titul města. Z památek je významný židovský hřbitov ze 17. století, barokní hřbitovní kostel sv. Mikuláše z let 1765 – 1766, kaple sv. Valentýna a sv. Blažeje a litinová empírová kašna z konce 19. století. V okolí jsou přírodní rezervace Velký Pavlovický rybník a Džungle. Provozovány jsou též "Naučné stezky Osoblažsko".

Další informace na internetu:

www.osoblaha.cz

Osoblaha leży w północnej części powiatu Bruntál, nad rzeką Osoblaha. Z trzech stron graniczy z Polską, wchodzi w skład Niziny Śląskiej. Znajduje się tutaj przejście graniczne Osoblaha – Pomorzowiczki. Średnia wysokość nad poziomem morza wynosi 227 m. Miejscowość należała do morawskich enklaw na Śląsku. Pierwsza pisemna wzmianka pochodzi z 1233 r., kiedy była ośrodkiem właścicieli biskupstwa Olomunieckiego. W 1251 r. Osoblaha zyskała prawa miejskie. Miasto było kilkakrotnie spustoszone przez najeźdźców, zniszczone pożarami, dotknięte dżumą i powodzią, ale zawsze zostało odbudowane i dalej rozwijało się. Największe szkody przyniosła II wojna światowa, w czasie której miasto prawie całkowicie zostało zniszczone. Bezwrotnie zrujnowanych zostało ok. 90 % budynków i doszło do prawie całkowitego wyludnienia. W 1960 r. odebrano Osobladze tytuł miasta. Do zabytków należą żydowski cmentarz z XVII w. kościół, barokowy kościół cmentarny św. Mikołaja z lat 1765 – 1766, kaplica św. Walentyna i św. Blażeja oraz żeliwna fontanna w stylu empire z końca XIX w. W okolicy znajdują się rezerваты przyrody Velký Pavlovický rybník i Džungla. Czynne są też „Naukowe ścieżki Osoblažsko“.

Osoblaha is situated in the northern part of voivodship, near the Osoblaha River in the Śląska Lowland bordering on Poland. There is the border passage Osoblaha – Pomorzowiczki. The average height over the sea level is 227 m. The town belonged to the Moravský's families in Silesia. The first mention of the town was dated in 1233 when the Olomouc Bishopric owned the settlement. In 1251 Osoblaha received the civil rights. The invaders, fires, epidemics and floods were destroyed the territory, very often. The World War II almost destroyed the entire town – 90 % of all buildings. Osoblaha lost the status of town in 1960. The most significant historical monuments are: the Jewish cemetery from the 17th century; the baroque, cemetery St. Nicholas church from 1765 – 1766; St. Valentine chapel; St. Blazej chapel and an empire cast-iron fountain from the end of 19th century. The countryside possesses nature reserves *Velký Pavlovický rybník* and *Džungle*. There is also opened "The scientific ways of Osoblažsko".

More information on:

www.osoblaha.cz

OSTRUŽNÁ

Ostružná byla založena kolštejskou vrchností v roce 1561. Obec má tři místní části – Petříkov, Ramzovou a Ostružnou, které jsou již svými názvy v dobrém povědomí turistů, zejména lyžařů. Pro rozvoj obce bylo důležité vybudování železniční stanice v roce 1888 na trati z Hanušovic do Frývaldova, dnešního Jeseníka. Po roce 1945 se hospodářsky málo atraktivní obec začala vyliďňovat, ale na druhé straně se v místě začal zvyšovat turistický ruch, a tak se Ramzová s Petříkovem staly oblíbenými nejen turistickými, ale i lyžařskými středisky. Obec je jedním z významných vstupů turistů do Hrubého Jeseníku a Rychlebských hor. Z Ramzové vede sedačková lanovka na blízký vrchol hory Šerák v nadmořské výšce 1 351 m. Ramzová je také zajímavá tím, že je nejvýše položenou rychlíkovou železniční zastávkou v ČR (760 m n. m.). Z této vrcholové zastávky koleje na obě strany prudce klesají. Nelze přehlédnout 6 větrných elektráren ani kostel sv. Tří králů či kapli sv. Rocha a kapli sv. Vavřince.

Další informace na internetu:
www.ostruzna.cz

Ostružná została założona w roku 1561 r. przez szlachtę kolštejską. W skład gminy wchodzi trzy miejscowości: Petříkov, Ramzova i Ostružná, popularne przede wszystkim wśród narciarzy. Na rozwój gminy istotny wpływ miało wybudowanie stacji kolejowej w 1888 r. na trasie z Hanušovic do Frývaldova, dzisiejszego Jeseníka. Po 1945 r. mało atrakcyjna gospodarczo gmina zaczęła się wyludniać, a jednocześnie w gminie zaczął rozwijać się ruch turystyczny. Ramzová i Petříkov stały się ulubionymi ośrodkami turystycznymi i narciarskimi. Z gminy prowadzą jedno z bardziej znanych tras turystycznych do Jesenika i gór Rychlebskich. W Ramzovej czynny jest wyciąg krzeselkowy na górę Šerák (1351 m n.p.m) oraz najwyżej położona stacja kolejowa w Czechach (760 m n.p.m.). W Ostružná znajduje się sześć elektrowni wiatrowych. Z zabytków zachowały się m.in. kościół św. Trzech Króli, kaplica św. Rocha oraz kaplica św. Wawrzyńca.

Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:
www.ostruzna.cz

Ostružná was established in 1561 by the kolštejsk gentry. The commune consists of Petříkov, Ramzova and Ostružná. These localities are popular among skiers. An important influence on development of the commune had a railway station which was built in 1888 on the route from Hanušovic do Frývaldova, present days it is Jeseník. After 1945 the commune was not a very attractive territory so people began to leave it but simultaneously the tourists began to visit that place. Petříkov and Ramzová were favourite tourist and ski centres. This commune possesses well-known tourist routes to Jaseník and the Rychlebský Mountains. In Ramzová there is an active ski-lift to Šerák Mountain (1351 elevation above sea level in meters) as well as the highest situated railway station in the Czech Republic (760 elevations above sea level in meters). In Ostružná are placed six power stations. There is a St. Three Kings church, St. Roch chapel and St. Vavřince chapel.

More information on:
www.ostruzna.cz

PÍSEČNÁ

Obec nese tento název od roku 1948, předtím byla označována jako Sandhýbl, což lze z němčiny odvodit jako písečný vrch, kopec. Obec leží v údolí řeky Bělá a má tři části obce – Chebží, Písečnou a Studený Zejf. První zmínka o obci je z roku 1284. Lokalita patřila biskupskému panství, rozvíjelo se zde zemědělství, přádláctví a tkaní plátna. Novodobá historie byla spjata s rozvojem kamenického průmyslu ve druhé polovině 19. a na počátku 20. století. Po II. světové válce a odsunu německého obyvatelstva se udržela jen část průmyslových podniků. Rozsáhlá těžba šterkopísku v obci byla v roce 1981 zastavena. Lom po těžbě je zatopený a slouží k rekreaci. V roce 1997 byla obec postižena povodní, která napáchala rozsáhlé škody na soukromém i obecním majetku. Počátky kostela v Písečné jsou nejasné. Původní kaple byla přestavěna na kostelík a roku 1753 na barokní kostel. Přes obec vede cyklotrasa, která je součástí mezinárodní cyklotrasy vedoucí z Polska do Rakouska.

Další informace na internetu:
www.pisečna.cz

Obecną nazwę Písečná posiada od 1948 r., wcześniej nazywała się Sandhýbl, co można przetłumaczyć z niemieckiego jako góra piaskowa lub wzgórze. Położona jest w dolinie rzeki Bělá. W skład gminy wchodzi trzy miejscowości: Chebží, Písečna i Studený Zejf. Pierwsza wzmianka o Písečnéj pochodzi z 1284 r. Tereny te były własnością biskupów, rozwijało się tu rolnictwo, przędzalnictwo oraz tkactwo płótna. Historia wsi jest związana z rozwojem przemysłu kamieniarskiego z II poł. XIX w. i z początku XX w. Po II wojnie światowej tylko część przedsiębiorstw przemysłowych została zachowana. Wydobycie żwiru i piasku zakończono w 1981 r. Kamieniołom został zatopiony i służy celom rekreacyjnym. W 1997 r. gminę dotknęła powódź, która pozostawiła wiele szkód. W Písečnéj znajduje się barokowy kościół, przebudowany z kaplicy w 1753 r. Przez gminę prowadzi ścieżka rowerowa, która jest częścią międzynarodowej trasy rowerowej z Polski do Austrii.

Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie:
www.pisečna.cz

Písečná is called that name from 1948. Previously that locality was called Sandhýbl. It is translated from German as a sandy mountain or a hill. The commune is situated in valley of the Bělá River. The commune consists of Chebží, Písečnou and Studený Zejf. The first mention of Písečná comes from 1284. The bishops owned those areas. There were developed: agriculture, spinning and weaving linen. The history of Písečná is related with the development of stone industry in 2nd half of the 19th century and at the beginning of the 20th century. After the World War II some factories were retained. Mining of sand and gravel was ended in 1981. The quarry was flooded and presently there is a recreational area. The commune was flooded in 1997. Písečná has a baroque church rebuilt from a chapel in 1753. There is a bicycle path which is a part of international bicycle route from Poland to Austria.

More information on:
www.pisečna.cz

RAZOVÁ

Podhorská obec (do roku 1851 město) nacházející se v oblasti čtvrtohorních jesenických sopek. Leží na levém břehu přehradního jezera Slezská Harta. Zástavba dvoj a čtyřstrannými statky podél silnice a potoka. Obec má přes 500 obyvatel a rozlohu 3 188 ha, z toho více než 46 % zemědělské půdy a nad 42 % půdy lesní.

První písemné záznamy o Razové (německy Raase) jsou z roku 1288. Počátkem 16. století byla opuštěná a od roku 1548 znovu osídlená. Ekonomicky se úspěšně rozvíjela, byly zde mlýny, píla, pekárna, pivovar, tkalcovna, lesní hospodářství a těžba pískovce a tufitů. Z památek jsou zde pozdně renesanční kostel sv. Michala z let 1580 – 1590, upravovaný v roce 1802 a počátkem 20. století, a usedlost č. 184, původně roubený statek s pozdně barokním stavením. Z přírodních zajímavostí jsou zde „Razovské tufity“, jako pozůstatek dávné sopečné činnosti. Na území obce jsou rovněž technické památky – vápenný lom a pec.

Další informace na internetu:

www.razova.cz

RUSÍN

Obec leží ve východní části Osoblažského výběžku. Ze severu, západu a jihu je hraničním územím s Polskou republikou. Na východě sousedí s obcemi Bohušov a Slezské Rudoltice. Podle počtu obyvatel patří k malým obcím (134 obyvatel k 31. 12. 2004). Vznik Rusína se datuje k roku 1290 a pod tímto názvem je doložen roku 1331, později v roce 1377, již německy Rossen, Rausen. Koncem třicetileté války byl zrušen a následně nějakou dobu neosídlen. Má tři místní části, v minulosti samostatné obce: Rusín, Hrozová a Matějovice. Z památek je zde v místní části Hrozová hřbitovní kostel Archanděla Michaela ze 13. století, v 16. století dostavěný na pevnostní charakter a upravený v letech 1836 – 1854, a barokní kaple Nanebevzetí Páně. Z přírodních zajímavostí je v blízkosti obce bludný balvan a v části Matějovice je nad údolím potoka Hrozová v bývalém pískovcovém lomu pseudo-krasová jeskyně nazývaná Venušina.

Další informace na internetu:

www.obecrusin.cz

Podgórska miejscowość (do 1851 r. miasto) położona w okolicy czwartorzędowych wulkanów. Leży na lewym brzegu jeziora zaporowego Slezská Harta, zabudowana dwu- i cztero-rzędowymi gospodarstwami rolnymi, wzdłuż drogi i potoku. Liczba ludności w gminie przekracza 500 osób, a powierzchnia wynosi 3188 ha, w tym ponad 46 % stanowią grunty orne, a 42 % lasy. Pierwsze pisemne wzmianki o Razovej (niemiecka Raase) pochodzą z 1288 r. Na początku XVI w. została wyludniona, a od 1548 r. znowu zasiedlona. Gospodarka rozwijała się pomyślnie, funkcjonowały tu młyny, tartak, piekarnia, browar, tkalnia, leśniczówka oraz kopalnia piaskowca. Do zabytków należą późnorennesansowy kościół św. Michała wybudowany w latach 1580 – 1590, wyremontowany w 1802 r. i na początku XX w. oraz posiadłość w stylu późnobarokowym. Z ciekawostek przyrodniczych znajdują się tu „Razowskie tufity” – pozostałości erupcji wulkanicznych. Z zabytków techniki zachowały się: kamieniołom wapienny oraz piec. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:

www.razova.cz

Razová (until 1851 – a city) is situated nearby the quaternary volcanoes. It is located on the left side of the Slezská Harta lake. The commune is built-up by farms among the road and stream. It has over 500 people and its area is 3188 ha which mainly consists of arable lands (46 %) and forests (42 %). The first documentary evidence of Razová (German Raase) comes from 1288. At the beginning of the 16th century Razová was depopulated and settled again in 1548. The local economy prospered successfully. Razová had a mill, sawmills, a bakery, a brewery, a spinning mill, a forester's house and a sandstone quarry. There are lots of historical monuments like the late Renaissance St. Michael Church built in 1580 – 1590 restored in 1802 and at the beginning of 20th century, as well as a property in the late baroque style. There are "Razovské tufity" – volcano eruption remains and a technology monument like a lime quarry and a furnace.

More information on:

www.razova.cz

The commune is situated in the east part of the Osoblažsky cape. It borders on Poland in the north, west and south; in the east Bohušov and Slezské Rudoltice communes. It is a small commune by number of population (134). Rusín was founded about 1290. The name of Rusín existed from 1331, later as German Rossen, Rausen in 1377. In the end of Thirty Years War the locality was devastated and that area was uninhabited. The commune consists of three settlements: Rusín, Hrozová and Matějovice. It possesses lot of historical monuments – in Hrozová the cemetery Archangel Michael church from the 13th century rebuilt in a fortress in the 16th century and a baroque chapel of the Assumption of the Blessed Virgin rebuilt in 1836 – 1854. Natural attraction is *Bludné balvany* (a kind of stone area) and a cave called Venus (formerly – a sandstone quarry) in Matějovice.

More information on:

www.obecrusin.cz

RÝMAŘOV

Město se nachází v Nížkém Jeseníku v nadmořské výšce 570 - 615 metrů. Pozoruhodné je, že území města je rozvodím dvou moří. Voda Podolského potoka směřuje do Baltského a z potoka Stráleckého teče do Černého moře. Rýmařov (německy Remerstat, Römerstadt) vznikl pravděpodobně koncem 13. století jako město středověké hornické a hutnické a později s textilním průmyslem. Písemně je poprvé uváděn Rýmařov roku 1351. Město postihly hospodářsky válečné konflikty, morové epidemie a požáry. Město má sedm místních částí: Rýmařov, Harrachov, Edrovice, Jamar-tice, Ondřejov, Janovice a Stránské. Z množství památek, kterými oplývá, to jsou: původně gotický, renesančně přestavěný chrám sv. Michala, barokní kaple Navštívení Panny Marie z roku 1711, radnice z let 1667 – 1670 rekonstruovaná v 18. století a v letech 1991 – 1994 a zámek v místní části Janovice.

Další informace na internetu:
www.rymarov.cz

Miasto leży w Niskim Jeseníku na wysokości 570 – 615 m n.p.m. Tereny miasta są wododziałem dwóch mórz, tj. Morza Bałtyckiego (wody potoku Podolskiego) oraz Morza Czarnego (wody potoku Straleckiego). Rýmařov (niemiecki Remerstat, Römerstadt) powstał prawdopodobnie pod koniec XIII w. jako średniowieczne górnictwo – hutnicze miasto, później również z przemysłem tekstylnym. Pierwsze pisemne wzmianki odnotowano w 1351 r. Miasto ucierpiało podczas wojen, epidemii dżumy i pożarów. W skład gminy wchodzi miejscowości: Rýmařov, Harrachov, Edrovice, Jamar-tice, Ondřejov, Janovice i Stránské. Z licznych zabytków możemy wymienić: gotycki kościół św. Michała, przebudowany na renesansowy, barokowa kaplica Nawiedzenia Panny Marii z 1711 r., ratusz z lat 1667 – 1670 zrekonstruowany w wieku XVIII i w latach 1991 – 1994 oraz zamek w Janovicach.

Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:
www.rymarov.cz

The town is located in Low Jeseník 570 – 615 m above the sea level. The area of the town is a watershed of two seas, the Baltic Sea (water of the Podolski Stream) and the Black Sea (water of the Strzelecki Stream). Rýmařov (German Remerstat, Römerstadt) was probably founded in the end of the 13th century as a medieval mining–metallurgic town, then also with textile production. The first mention was dated in 1351. The town was destroyed by wars, the plague epidemic and fires. The commune consists of localities: Rýmařov, Harrachov, Edrovice, Jamar-tice, Ondřejov, Janovice and Stránské. The most interesting architectural monuments are: a Gothic St. Michael church modified in a Renaissance style, a baroque chapel of the Annunciation of the Blessed Virgin from 1711, the town hall from the years: 1667 – 1670 restored in the 18th and the 20th century as well as a castle in Janovice.

More information on:
www.rymarov.cz

RYŽOVIŠTĚ

Leží jihovýchodně od Rýmařova v nadmořské výšce 595 m n. m. Obec původně pojmenovaná Brunzejf, nosí název jako připomínku středověké kolonizace, souvisící s hledáním drahých kovů. Ryžoviště (německy Braunseifen) bylo bohaté na naplavené písky obsahující kousičky zlata nebo drahé kameny. Písemně je poprvé obec uváděna v roce 1220 s pravděpodobným založením roku 1190. Podle jiné verze bylo založeno (znovu vybudováno) olomouckým biskupem Brunem roku 1256. Roku 1318 získalo městske právo. Podle záznamů bylo roku 1510 pusté a páni ze Sovince je nechali roku 1536 znovu osídlit. Městečko bylo postiženo za třicetileté války vpádem švédských vojsk roku 1643 a požárem roku 1879. Z památek to jsou kostel sv. Jana Křtitele z roku 1604, později barokně upraveného, socha Immaculaty z roku 1733, empírová budova fary a dům č. 50 – Laffayettův (roku 1794 zde chyceného a v Olomouci vězněného francouzského generála).

Další informace na internetu:
www.ryzoviste.cz

Leży na południowym wschodzie od Rýmařova, 595 m n.p.m. Miejscowość początkowo nazywała się Brunzejf, obecna nazwa pochodzi z czasów, kiedy na jej terenie poszukiwano drogocennych metali. Ryžoviště (niemiecki Braunseifen) były bogate w piasek zawierający drobniki zlota i drogocenne kamienie. Pierwsze pisemne wzmianki o Ryžoviště pochodzą z 1220 r., a prawdopodobny rok powstania – 1190. Według innej wersji zostało założone (wybudowane) w 1256 r. przez Olomunieckiego biskupa Bruna. Prawa miejskie otrzymało w 1318 r. Według dokumentów w 1510 r. miasto opustoszało, ponownie zostało zasiedlone w 1536 r. przez właścicieli Sovinca. Miasto było zniszczone w czasie wojny trzydziestoletniej w 1643 r. oraz w wyniku pożaru w 1879 r. Do zabytków należy kościół św. Jana Chrzciciela z 1604 r., później przebudowany w stylu barokowym, rzeźba Immaculaty z 1733 r., budynek parafii w stylu empire i dom Laffayeta (francuskiego generała schwytanego tutaj i uwięzionego w Ołomuńcu w 1794 r.). Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie:
www.ryzoviste.cz

The commune is located 595 m above the sea level in the south–east from Rýmařov. In the beginning, the settlement was called Brunzejf. The name of the town originated when precious metals were being searched for. Ryžoviště (German Braunseifen) was rich in sands consisting gold dust and precious stones. The first mention of the town came from documents dated on the year 1220 but it was probably established in 1190. According to another version it was founded by Olomouc Bishop Bruno in 1256. The town received the civic rights in 1318. In 1510 the town was desolated. It was settled by Sovinca owners in 1536. The Thirty Years War (in 1643) and the fire (in 1879) destroyed the town. Ryžoviště has a lot of monuments like St. John the Baptist church from 1604 which was modified in a baroque style, the sculpture of Immaculate from 1733, the parish building in empire style and Laffayeta's house (a French general who was detained in Olomouc in 1794).

More information on:
www.ryzoviste.cz

SKOROŠICE

Se skládají ze dvou částí obce s názvy Petrovice a Skorošice. Český název obce je nesporně spojen s osobním jménem lokátora Skoroše, jehož jméno se objevuje v listinách z let 1268 a 1271, ale existence stejnojmenné lokality je až z počátku 14. století. Obec těžila z výhodné polohy při obchodní cestě do Kladska, ale rozdělením Slezska roku 1742 tuto výsadu ztratila. V první polovině 19. století obec patřila k největším vsím na Frývaldovsku a byla také významným centrem přadláctví a obchodu s přízí. Z bohatství lesů těžil dřevařský průmysl. Osídlování českými rodinami po květnu 1945 se velmi protáhlo a obec ztrácela svoji bývalou velikost i pozici. Bývalá vinopalna zanikla po změně politické situace v roce 1948, zdejší pila pracuje dodnes. Hadcový lom byl v roce 1978 uzavřen. V roce 1976 byly Skorošice se všemi částmi administrativně připojeny k Žulové, ale v roce 1990 se znovu osamostatnily. K významným a nepřehlédnutelným památkám se řadí kostel sv. Martina se sochou P. Marie a rokoková socha sv. Immaculaty z roku 1778.

Další informace na internetu:

www.skorosice.cz

W skład gminy wchodzi dwie miejscowości: Petrovice i Skorošice. Nazwa Skorošice jest związana z nazwiskiem ziemianina Skoroša, o którym wspomina się w dokumentach z lat 1268 i 1271. Powstanie miejscowości o takiej nazwie w innych dokumentach datuje się na początek XIV w. Miejscowość czerpała korzyści z położenia przy drodze handlowej do Klodzka, które utraciła po rozdzieleniu Śląska w 1742 r. W pierwszej połowie XIX w. Skorošice należały do największych wsi na Frývaldovsku i były również znanym centrum przędzalnictwa. Z uwagi na obecność lasów rozwijał się tu przemysł drzewny. Po 1945 r. Skorošice bardzo powoli się zaludniały, co nie sprzyjało jej rozwojowi. Została zlikwidowana wytwórnia wina (1948 r.) oraz kamieniołom (1978 r.). Do dzisiaj funkcjonuje tartak. W 1976 r. gmina została przyłączona do Žulovej, a w 1990 r. ponownie się usamodzielniała. Do znanych zabytków należy kościół św. Marcina z rzeźbami Panny Marii i św. Immaculaty z 1778 r.

Więcej informacji znajduje się na stronie internetowej:

www.skorosice.cz

The commune consists of two localities: Petrovice and Skorošice. The name of Skorošice originated from a surname of a landed proprietor Skorosa. The first mention of Skorosa came from the years 1268 and 1271. The establishment of the settlement dates from the beginning of the 14th century. It had a lot of the advantages of the position on a trade route to Klodzko which were lost after the partition of Silesia region in 1742. In the first half of the 19th century Skorošice was one of the biggest villages in Frývaldovsk region. It was well-known from spinning and wood production. After 1945 the population of the commune was increasing very slowly. A factory of wine (in 1948) and a stone-pit (in 1978) were closed. A sawmill has acted up to now. In 1976 the commune joined to Žulova but in 1990 it became independent again. Among the most interesting monuments is St. Martin church with sculptures of Holy Mary and St. Immaculate from 1778.

More information on:

www.skorosice.cz

SLEZSKÉ PAVLOVICE

Obec, původně Německé Pavlovice, (německy Deutsch Paulowitz) se nachází v Osoblažském výběžku na levém břehu Prudniku a ze tří stran hraničí s Polskou republikou. Malá obec má rozlohu jen 663 ha. V nadmořské výšce 248 metrů se nachází nejsevernější bod okresu Bruntál a současně i Moravskoslezského kraje. První písemná zpráva o obci je z roku 1267. Na území obce byly nalezeny zlomky nádob ze starší doby bronzové a z 10. století. Na místě původní tvrze ze 14. století se nachází zámek z druhé poloviny 18. století se zachovalými zbytky zámeckého parku. Z dalších památek je to pseudogotický kostel sv. Ondřeje z roku 1853. Na státní hranici stojí tzv. Švédský sloup. Byl postaven po odchodu švédských vojsk v době třicetileté války za hranice olomouckého biskupství. Do roku 1959 stál na území obce. Po úpravě státních hranic je na polském území. V obci byl vybudován památník obětem první světové války.

Další informace na internetu:

www.sweb.cz/info/dh

Slezské Pavlovice (niemiecki Deutsch Paulowitz) położone są na Osoblażskim cyplu, na lewym brzegu rzeki Prudnik i z trzech stron graniczą z Polską. Są małą gminą o powierzchni 663 ha. Znajduje się tu najbardziej na północ wysunięty punkt w powiecie Bruntál w województwie Morawsko - śląskim (248 m n.p.m.). Pierwsza pisemna wzmianka pochodzi z roku 1267. Na terenie gminy znaleziono fragmenty naczyń z epoki brązu z X w. W miejscu, gdzie stała twierdza z XIV w. znajduje się zamek z częścią parku z II połowy XVIII w. Do innych zabytków należy pseudogotycki kościół św. Andrzeja z roku 1853. Na granicy państwa znajduje się tzw. Szwedzki Słup, postawiony po odejściu wojsk szwedzkich w czasie wojny trzydziestoletniej. Do roku 1959 stał na terenie gminy. Po zmianie granic państwa znajduje się na terenie Polski. W gminie wybudowano pomnik ku czci ofiar I wojny światowej. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:

www.sweb.cz/info/dh

Slezské Pavlovice (German Deutsch Paulowitz) is situated on the Osoblažský Cape on the left bank of the Prudnik River. It borders on Poland from three sides. It is a small commune with its total area 663 ha. There is the most distant point towards the north in Bruntál district of Moravskoslezský voivodship (248 m above the sea level). As it is signed in documents, the commune was established in 1267. Some pieces of utensils from the Bronze Age and from the 10th century were found on that area. There is a baroque castle with a part of a park from the 2nd half of the 18th century locating on the place of a fortress from the 14th century. The settlement has also St. Andrew Gothic church from 1853. So-called Swedish column stands on the state border built in the era of the Swedish departure after the end of the Thirty Years War. After the change of state borders in 1959, it is situated on the Polish territory. There has been erected a monument in the memory of the victims of the World War I.

More information on:

www.sweb.cz/info/dh

SLEZSKÉ RUDOLTICE

Obec leží v jihovýchodní části osoblažského výběžku v nadmořské výšce 275 m n. m. Její jižní hranici tvoří státní hranice s Polskem. Obec má čtyři místní části: Amalín, Koberno, Slezské Rudoltice a Víno. Z celkové výměry 2 320 ha zaujímá téměř 69 % zemědělská půda (převážně orná) a necelých 25 % půda lesní. O dávném osídlení oblasti svědčí malé hradiště slovanského typu v místní části Víno pod vrchem Květnicí. První písemný záznam o obci je z roku 1255. Městské právo obdržely Rudoltice (dříve Rusvald, německy Rosswald Markt) roku 1676. Renesanční zámek byl přestavěn v letech 1548 – 1565 z původní středověké tvrze. Z dalších památek jsou to kostel sv. Jiří a barokní socha Neposkvrněné Panny Marie. Z přírodních zajímavostí jsou zde západně od obce bludné balvany. Atraktivní je úzkokolejná trať Třemešná – Osoblaha, která projíždí přes obec a místní části Amalín a Koberno.

Další informace na internetu:

www.sweb.cz/ourudoltice

Gmina leży w południowo – wschodniej części Osoblażskiego cyplu, 275 m n.p.m. Na południu graniczy z Polską. Z ogólnej powierzchni (2320 ha) ok. 69 % zajmują grunty orne, a 25 % – lasy. O dawnym zasiedleniu terenów gminy świadczy zachowany mały fort typu słowiańskiego w miejscowości Víno pod Květnicí. Pierwsza pisemna wzmianka o Slezkich Rudolticach pochodzi z 1255 r. Rudoltice (wcześniej Rusvald – niemiecki Rosswald Markt) otrzymały prawa miejskie, w 1676 r. Z zabytków architektury zachował się m. in.: renesansowy zamek, który został przebudowany w latach 1548 – 1565 z oryginalnej średniowiecznej twierdzy, kościół św. Jerzego oraz barokowa rzeźba Niepokalanej Marii Panny. Do ciekawostek przyrodniczych można zaliczyć położone w zachodniej części gminy *bludne kamienie*. Atrakcją turystyczną jest kolejka wąskotorowa Třemešná – Osoblaha, która przejeżdża przez gminę i miejscowości Amalín i Koberno. W skład gminy wchodzi cztery miejscowości: Amalín, Koberno, Slezské Rudoltice i Víno. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie: www.sweb.cz/ourudoltice

The commune is located in the south-east part of the Osoblažsky cape 275 m above the sea level. It borders on Poland in the south. Its total area is 2320 ha. Arable land covers almost 69 % of the whole commune area, 25 % – forests. Small fort of Slavic type saved in Víno under Květnicí testifies about settlement of the commune. The first written mention about Slezské Rudoltice dates from 1255. Rudoltice (earlier Rusvald – German Rosswald Markt) has received city rights in 1676. There is a saved Renaissance castle which was rebuilt in 1548 – 1565 from original medieval fortress, St. George church and baroque sculpture of the Blessed Virgin. In this commune interesting natural attraction is *Bludné balvany* (a kind of stone area) located in the western part of the commune. Another attraction is a narrow-track railway Třemešná – Osoblaha through Amalín and Koberno. Amalín, Koberno, Slezské Rudoltice and Víno are included in the commune.

More information on:

www.sweb.cz/ourudoltice

STARÁ ČERVENÁ VODA

V listině pro vidnavského fojta je první zmínka o obci z roku 1291. Původně to byly skupiny sídlišť s rozsáhlým katastrem. Za místní části obce jsou dnes uznávány pouze Stará Červená Voda a Nová Červená Voda. Nadmořská výška se v katastru značně mění (u Staré Červené Vody je průměr 304 m n. m., u Nové Červené Vody 332 m n. m., ovšem Sokolský vrch na jihu katastru má 967 m). V obci se dařilo předlácťví, zemědělství a okrajově i kamenictví. Za druhé světové války zde byly zajatecké tábory. Po příchodu nových osídlenců měla v obci zpočátku vlastní provoz i Zlínská akciová stavební společnost firmy Baťa. Další místní závody postupně zanikaly. Nakonec v místě zůstal jen žulový lom v Nové Červené Vodě, který byl otevřen v roce 1970. Fara a kostel patřily podle tradice k nejstarším v kraji, ale písemné důkazy nejsou k dispozici. Kostel Božího Těla ze 13. století a morový sloup z roku 1713 s reliéfem sv. Jana Nepomuckého, patrně dílo kameníků z Nysy, jsou významné památky v obci.

Další informace na internetu:

www.staracervenavoda.cz

Pierwsze wzmianki o wsi pojawiły się w dokumentach widnawskiego wójta w 1291 r. Początkowo znajdowały się tu grupy osiedli na rozległym terytorium, z których miejscowościami do dzisiaj zostały: Stará Červená Voda i Nová Červená Voda. Ukształtowanie gminy jest bardzo zróżnicowane (Stara Červená Voda leży na wysokości 304 m n.p.m., Nova Červená Voda – 332 m n.p.m., natomiast Sokolskie wzgórze na południu gminy – 967 m n.p.m.). Dobrze rozwijało się tu przędzalnictwo, rolnictwo i kamieniarstwo. W czasie II wojny światowej znajdowały się tu obozy jenieckie. Po napływie nowych osadników w gminie utworzono siedzibę zlińskiej firmy budowlanej Baťa. Inne zakłady stopniowo zamykano. W Nowej Červené Vodzie od 1970 r. eksploatowany był kamieniołom granitu. W gminie znajdują się jedno z najstarszych zabytków w województwie, należą do nich parafia oraz kościół. Ponadto zachował się Kościół Bożego Ciała z XIII w. oraz Słup Zarazy z 1713 r. z reliefem św. Jana Nepomucena, prawdopodobnie jest to dzieło miejscowych kamieniarzy. Więcej informacji: www.staracervenavoda.cz

Stará Červená Voda first time was noted in 1291 in documents of Vidnavsky chairman of the village. There was a group of the housing estates by extensive area. There are only Stará Červená Voda and Nová Červená Voda among all old settlements. Its land has varied forms – Stará Červená Voda is situated on 304 m elevation above sea level, Nová Červená Voda 332 m elevation above sea level, however Sokolský Hill in the south of the commune – 967 m elevation above sea level. There were well unfolded spinning, agriculture and masonry. There were prisoner camps during the World War II. There was situated Zlínská building office after immigration of new settlers in this commune. Other factories were closed. Since 1970 there was utilized a granite quarry. In this region there are some of the oldest monuments in the voivodship – a parish and a church. There was also a saved Corpus Christi Church from 13th century and the Plague's Pillar from 1713 with a relief of St. Jan Nepomucen. This is probably a work of local stonemasons. More information on: www.staracervenavoda.cz

STARÁ VES

Obec se nachází v Chráněné krajinné oblasti Jeseníků ve výškách od 500 až po 1300 metrů nad mořem. Více než čtyři pětiny jejího území jsou porostlé lesy. V současné správní podobě vznikla v roce 1960 spojením dvou samostatných obcí (nyní místních částí) Stará Ves a Žďárský Potok. Ve 13. století olomoucký biskup Bruno založil osadu, která zanikla za uherských válek. Na jejím místě se pak obnovila a rozvíjela Stará Ves (německy Altendorf). Obec je poprvé písemně uvedena roku 1584 v prodejní listině císaře Rudolfa II. Historicky patřila obec do oblasti, kde se dolovalo stříbro, olovo a železná ruda. A páliło se zde také dřevěné uhlí. Roku 1601 byl na janovické panství povolán císařský lesmistr a od té doby se provozovalo řízení lesní hospodářství. Z památek je to barokní socha sv. Jana Nepomuckého, soubor lidové architektury s převážně roubenými stavbami v místní části Žďárský Potok a Alfrédova chata z roku 1861, přestavěná roku 1901. Další informace na internetu:

www.rymarovsko.cz

Gmina leży na obszarze Chronionego Krajobrazu Jesenika, na wysokości 500 – 1300 m n.p.m. Większość powierzchni zajmują lasy. Gmina powstała w wyniku połączenia w 1960 r. dwóch gmin (dzisiejsze miejscowości): Starej Ves i Žďárského Potoku. W XIII w. olomuniecki biskup Bruno założył tu osadę, którą zniszczono w czasie wojen węgierskich. Na jej miejscu odnowiono Starą Ves (niemiecki Altendorf). Pierwsze wzmianki o miejscowości pochodzą z 1584 r. (dokument sprzedaży cesarza Rudolfa II). W przeszłości na tym terenie wydobywano srebro, ołów i rudy żelaza oraz palono węgiel drzewny. W 1601 r. został powołany cesarski leśnik. Od tego momentu prowadzono gospodarkę leśną. Do zabytków należą barokowa rzeźba św. Jana Nepomucena, zespół budowli architektury ludowej w miejscowości Žďárský Potok oraz chata Alfréda z 1861 r.

Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie:

www.rymarovsko.cz

The commune lies on Jeseník Protected Landscape area on height 500 – 1300 elevation above sea level in meters. Majority of the territory is covered by forests. Present area of the commune is a result of connection two communes in 1960 (today's localities): Stará Ves and Žďárský Potok. In 13th century Olomoucký bishop Bruno founded there a settlement which was destroyed during Hungarian Wars. Then Stará Ves was rebuilt (German Altendorf). The first mentions of locality were dated in 1584 (sale's document of emperor Rudolf II). In the past on this field was mined silver, lead and iron ores, as well as was burnt charcoal. The imperial forester was appointed in 1601. The forest activity was initiated there. There is a baroque St. Jan Nepomucen sculpture, a group of building of folk architecture in Žďárský Potok and Alfred's cottage from 1861.

More information on:

www.rymarovsko.cz

STARÉ HEŘMINOVY

Leží ve východní části bruntálského okresu na hranicích okresů Bruntál a Opava. Obec sousedí s městem Horní Benešov, s obcemi Leskovec nad Moravicí a Svobodné Heřmanice z Bruntálska a Jakartovicemi z opavského okresu. Je to malá obec s počtem obyvatel do 250 a rozlohou 1 019 ha. Z celkové výměry zaujímá zemědělská půda (převážně orná) přes 68 %. Lesy tvoří přes 26 % celkové výměry a travní porosty a louky jen necelých pět procent. Obec má souvislou domovní zástavbu, soustředěnou kolem silniční komunikace a potoka Stará Voda, v průměrné nadmořské výšce 473 metrů. Zastavěná plocha tvoří jedno procento z celkové výměry. Písemně není doloženo datum založení obce. Stalo se tak mezi lety 1253 až 1422. Obyvatelstvo se v minulosti až po současnost živilo převážně zemědělstvím. Z památek se ve Starých Heřminovech (německy Alt Erbersdorf) nachází filiální kostel sv. Václava z roku 1874. Tato obec nemá vlastní znak.

Gmina leży we wschodniej części powiatu Bruntál, graniczy z powiatem Opava sąsiaduje z miastem Horní Benešov oraz gminami: Leskovec nad Moravicí, Svobodné Heřmanice z Bruntálska i Jakartovicemi z powiatu opavského. Jest małą gminą o powierzchni 1019 ha, o liczbie ludności 250 osób. Z powierzchni całkowitej największą część, tj. 68 % stanowią grunty orne, 26 % – lasy, a 5 % łąki i pastwiska. Leży na wysokości 473 m n.p.m. Charakteryzowała się szeregową zabudową, skoncentrowaną wokół drogi komunikacyjnej i potoku Stará Voda. Tereny zabudowane stanowią 1 % powierzchni całkowitej. Brak jest jakichkolwiek dokumentów dotyczących daty powstania Starych Heřminovic. Prawdopodobny okres powstania datuje się między latami 1253 – 1422. Ludność zajmowała się głównie rolnictwem. Z zabytków w Starých Heřminovech (niemiecki Alt Erbersdorf) zachował się kościół św. Wacława z 1874 r. Gmina nie posiada własnego herbu.

The commune is situated in the eastern part of Bruntál district. It borders on Opava district, Horní Benešov town and the communes: Leskovec over Moravici, Svobodné Heřmanice from Bruntálsk and Jakartovicem from Opavský district. It is a small commune with 250 inhabitants and 1019 ha of area. Its territory is mainly covered by arable lands – 68 %. Forests occupy 26 % of total area, meadows and pastures lands less than 5 %. It lies on 473 elevations above sea level in meters. The locality characterizes terraced houses situated around roadways and the Stará Voda Stream. Built-up areas comprise 1 % of total territory. There are not any documents concerning date of genesis Staré Heřminovy. Probably, it emerged between 1253 and 1422. The inhabitants mainly dealt with agriculture. Among monuments only St. Václav church from 1874 was saved. The commune does not possess its own arms.

SUPÍKOVICE

Byly podle první dochované zprávy k roku 1284 uváděny jako biskupský majetek. Zpráva Itala A. Wala z roku 1430 obsahuje zmínku o tom, že u Supíkovíc v hoře Spitzenstein (Špičáku) je mnoho různých chodeb, zlato a stříbro. Supíkovická vodní tvrz byla v 18. století používána jako vězení pro provinilé kněze. Obec měla pro tehdejší majitele vysokou cenu svými vápencovými lomy, výrobou vápna. Tradici zde mělo také přadláctví. Úplně novou cestu obec nastoupila v polovině 19. století kdy se dostala na přední místo v dobývání a opracování mramoru a měla symbolické označení "Slezská Carrara". V době nejvyšší konjunktury zde bylo 31 kamenických závodů. V roce 1885 byla v obci otevřena odborná škola pro mramorový průmysl, která se později stala státní školou. Po válce a zejména po roce 1948 většina kamenických závodů ukončila svou činnost. Kostel zasvěcený svatě Hedvice stál ve vsi, jak dosvědčuje dochovaný portál, již v 16. století. Škola je zmiňována z roku 1689.

Další informace na internetu:
www.supikovice.cz

SVOBODNÉ HEŘMANICE

Obec se nachází v podhůří Nížkého Jeseníku v údolí podél Heřmanického potoka. Původní název obce (německy Frei Hermersdorf) i jména prvních osadníků dovozují, že od jejího založení se jednalo o německé osídlení. Kolonizaci této oblasti uskutečnil cisterciácký klášter na Velehradě. Přibližně v první polovině 13. století byly založeny tři nové osady – Hermannsdorf (Svobodné Heřmanice), Ekkardisdorf (Jakartovice) a Sibodesdorf (Horní Životice). Jména dostaly buď po svém lokátorovi – rychtáři nebo po členovi velehradského konventu. První písemný záznam o obci je z roku 1250. Z památek je to kostel Nejsvětější Trojice postavený roku 1786 (na místě dřívějšího gotického). Významnou zajímavostí je nejstarší lom na pokrývačské břidlice. Lomařské práce zde začaly již roku 1776 a těžba byla zahájena roku 1842. Kvalitní břidlice byla užívána jako střešní krytina po celé Moravě a Slezsku. V současnosti je lom do poloviny zatopen a stal se vyhledávanou potápěčskou lokalitou. Další informace na internetu:

www.svobodnehermanice.cz

Według pierwszego odnalezioneho dokumentu z 1284 r. Supíkovice były majątkiem biskupim. Dokument Włocha A. Wala z 1430 r. informuje o znajdujących się niedaleko Supíkovíc na górze Spitzenstein (Špičák) korytarzach z pokładami złota i srebra. W XVIII w. Supíkovicka twierdza wodna była wykorzystywana jako więzienie dla księży. Dla ówczesnych właścicieli miejscowość ta była bardzo cenna, dzięki istniejącym na jej terenie wapiennym kamieniołomom i produkcji wapnia. Tradycję miało tutaj również przędzalnictwo. W XIX w. Supíkovice zajmowały czołowe miejsce w wydobywaniu i obróbce marmuru znanego jako „*Śląska Carrara*”. W czasach największej koniunktury znajdowało się tu 31 zakładów kamieniarskich. W 1885 r. otwarto szkołę zawodową o profilu kamieniarskim, którą później upaństwowiono. Po wojnie większość zakładów kamieniarskich zakończyła swoją działalność. Z zabytków zachował się m. in. Kościół św. Jadwigi z XVI w. i szkoła z 1689 r.

Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie:
www.supikovice.cz

According to the first discovered document from 1284 Supíkovice was the bishop's property. The document from 1430 belonged to Italian man A. Wala. It informed about nearly situated, on Spitzenstein (Spicak) Mountain, gold and silver seams. In the 18th century there was an aquatic fortress. It was used as a prison for priests. For the settlement's owners that locality was a very valuable because on that area there was a lime quarry and a lime production. The spinning had its own tradition there as well. In the 19th century Supíkovice was in the top in mining and working of marble known as "*Silesia Carrara*". There were 31 mason's workshops. In 1885 a basic vocational school with mason's profile was opened which became state-owned later. The most of mason's workshops ended activity after war. There are lots of monuments – St. Hedvica Church from the 16th century and a school from 1689.

More information on:
www.supikovice.cz

Gmina leży u podnóża Niskiego Jesenika, wzdłuż potoku Heřmanickiego. Svobodné Heřmanice zostały założone przez niemieckich osadników, świadczy o tym pierwsza nazwa (niemiecki Frei Hermersdorf), pochodząca od ich imion. Kolonizację tych terenów rozpoczął klasztor cystersów w Velehradě. W pierwszej połowie XIII w. założono trzy nowe osady: Hermannsdorf (Svobodné Heřmanice), Ekkardisdorf (Jakartovice) i Sibodesdorf (Horní Životice). Nazwy prawdopodobnie pochodzą od zarządcy lub członka konwentu velehradskiego. Pierwsza pisemna wzmianka o Heřmanicach pochodzi z 1250 r. Do zabytków należy kościół Najświętszej Trójcy wybudowany w 1786 r. na miejscu wcześniejszego, gotyckiego. Ciekawostką jest znany kamieniołom na dachowe łupki. Prace w kamieniołomie rozpoczęto w 1776 r., a wydobywanie w 1842 r. Dobrej jakości łupki wykorzystywano jako pokrycie dachów na Morawach i Śląsku. Dzisiaj kamieniołom jest w połowie zatopiony i jest dobrym miejscem do nurkowania. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:
www.svobodnehermanice.cz

The commune is situated at the foot of the Low Jeseník along the Heřmanický Stream. Svobodné Heřmanice was founded by the German settlers. The first name of this town (German Frei Hermersdorf) descended from their names. The colonization of this area was begun by the Cistercian monastery in Velehrade. In the first half of the 13th century three new settlements were founded: Hermannsdorf (Svobodné Heřmanice), Ekkardisdorf (Jakartovice) and Sibodesdorf (Horní Životice). The names of those settlements probably came from a boarder or member of the velehradský council of elders. The first written mention of Svobodné Heřmanice was dated in 1250. There is historical monument – a church of the Holy Trinity from 1786 – built on the place of a church in the Gothic style. There is the known roof slates quarry from 1776. From 1842 the good quality slates was used for covering the roofs in Moravy and Silesia. At present the quarry is flooded, and it is a good place for diving.

More information on:
www.svobodnehermanice.cz

ŠIROKÁ NIVA

Obec je rozložena v nadmořské výšce od 421 do 678 metrů nad mořem a protéká jí řeka Opava. Tvoří pomyslnou bránu do vrbenského regionu. Území je velmi členité, má rozlohu přes 3 720 ha, z toho přes 71 % lesů. Na jihu sousedí s okresním městem Bruntál, na severu s obcí Krasov, na východě je jejím sousedem obec Čaková a na západě Vrbno pod Pradědem. Obec má místní části: Pocheň, Skrbovice a Široká Niva.

Ložiska rud vedla k osídlení zdejšího území. Původně zde bylo již roku 1420 sídlo pod názvem Bretnov. První zmínka o Široké Nivě (německy Breitenau) je z roku 1464, kdy patřila pánům ze Zátora. Z památek jsou to: barokní farní kostel sv. Martina z let 1716 – 1721, pak původně barokní fara, empírově upravená, lichtenštejnský zámek z 18. století (nyní sídlo Obecního úřadu) a socha sv. Jana Nepomuckého. V okolí kostela se nachází hřbitov se zachovalou hřbitovni zdí. Objekty jsou evidované jako kulturní památky.

Gmina położona nad rzeką Opava, na wysokości od 421 do 678 m n.p.m., jest „bramą“ do vrbenskigo regionu. Teren jest bardzo zróżnicowany, powierzchnia wynosi 3720 ha, w tym 71 % stanowią lasy. Na południu sąsiaduje z miastem Bruntál, na północy z gminą Krasov, na wschodzie z gminą Čaková, a na zachodzie z Vrbnem pod Pradědem. Znajdujące się na tych terenach złoża rud zapoczątkowały osiedlanie się ludności. Początkowo (w 1420 r.) była tu osada o nazwie Bretnov. Pierwsza wzmianka o Široké Nivě (niemiecki Breitenau) pochodzi z roku 1464, kiedy należała do właścicieli z Zátora. Do zabytków należy barokowy kościół św. Marcina z okresu 1716 – 1721 r., barokowa plebania, przebudowana w stylu empire, lichtenštejnski zamek z XVIII w. (dzisiaj siedziba Urzędu Gminy) oraz rzeźba św. Jana Nepomucena. W okolicy kościoła znajduje się cmentarz z zachowanymi murami cmentarnymi. W skład gminy wchodzi trzy miejscowości: Pocheň, Skrbovice oraz Široká Niva.

The commune is situated by the Opava River on height 421 – 678 elevation above sea level in meters. It is a gate to vrbensky region. The territory is very varied; the total area is 3720 ha. Forests cover 71 % of total area. The commune borders on Bruntál town in the south, in the north Krasov commune, in the east Čaková commune and in the west Vrbno pod Pradědem. Ore deposits located here initiated settling of people on this area. In 1420 there was a settlement called Bretnov. The first time Široká Niva (German Breitenau) was noted in 1464 when it belonged to Zator's owners. There is a St. Martin church from 1716 – 1721, a baroque presbytery rebuilt in empire style and a small Liechtenstein's castle from the 18th century (today as the town hall), and St. Jan Nepomucen statue. There is a cemetery with preserved walls close to a church. The commune consists of three localities: Pocheň, Skrbovice and Široká Niva.

TŘEMEŠNÁ

Obec se nachází v oblasti Hrubého Jeseníku a je usazena v délce několika kilometrů podél potoka Mušlov. Sestává ze čtyř prostorově oddělených míst: Třemešná s Rudíkovy, Damašek, (ty jsou místními částmi obce) a dále Nové Rudíkovy a Artmanov. Území obce bylo osídleno již v mladší době kamenné. První záznamy o Třemešné (německy Neu Röwersdorf) jsou z roku 1256. Z památek je významný barokní kostel sv. Šebestiána z roku 1736 s věží z roku 1780 a socha sv. Jana Nepomuckého. Ukázkou lidové architektury je dům č. 27. V okolí obce se vyskytují zbytky kruhového středověkého opevnění a oválného hradiště. Technickou památkou a turistickou atrakcí je úzkorozchodná železniční trať z Třemešné do Osoblahy. Je provozována od roku 1898. Délka tratě činí 20,218 km, rozchod kolejí je 760 mm (běžně užívaný má 1 435 mm). Od roku 1991 je maximální povolená rychlost 40 km/hod. Na trati je 36 nechráněných železničních přejezdů, čtyři mosty a 102 oblouků.

Další informace na internetu:
www.tremesna.cz

Gmina znajduje się na terenie Hrubého Jeseníka, rozciąga się kilka kilometrów wzdłuż potoku Mušlov. W jej skład wchodzi cztery miejscowości: Třemešná z Rudíkovy, Damašek, Nove Rudíkovy i Artmanov. Tereny gminy były zasiedlone już w epoce kamienia łupanego. Pierwsze pisemne wzmianki o Třemešne (niemiecki Neu Röwersdorf) pochodzą z 1256 r. Do zabytków należy barokowy kościół św. Sebastiana z 1736 r. z wieżą z 1780 r., rzeźba św. Jana Nepomuckiego oraz dom będący wzorem architektury ludowej. W okolicy znajdują się ruiny murów obronnych oraz owalnego grodu. Do pamiatek technicznych oraz atrakcji turystycznych należy kolejka wąskotorowa z Třemešnej do Osoblahy, działająca od 1898 r. Długość trasy wynosi 20 km, rozstaw torów – 760 mm (normalnotorowa – 1435 mm). Od 1991 r. maksymalna dozwolona prędkość kolejki wynosi 40 km/h. Na trasie kolejki znajduje się 36 niestrzeżonych przejazdów kolejowych, 4 mosty i 102 przęsła.

Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:
www.tremesna.cz

The commune is situated in the Hruby Jeseník area and it is spread several kilometres along The Mušlov Stream. The commune consists of four towns: Třemešná from Rudíkovy, Damašek, Nové Rudíkovy and Artmanov. The area was already inhabited during the Stone Age. The first time Třemešná (German Neu Röwersdorf) was mentioned in 1256. There is a baroque St. Sebastian church from 1736 with a church spire from 1780, a statue of St. Jan Nepomucen and a house – an exemplar of folk architecture. There are ruins of defensive walls and oval old town. Technical memento and tourist attraction is the narrow-gauge track from Třemešná to Osoblaha. It has worked since 1898. Length of route amounts 20 km, railroad gauge – 760 mm. The narrow-gauge track can ride with maximum speed of 40 km an hour. There are placed 36 unsafe guarded grade crossings, 4 bridges and 102 spans on the route of the narrow-gauge track.

More information on:
www.tremesna.cz

TVRDKOV

Leží na jihozápadě Moravskoslezského kraje a okresu Bruntál. Na západě sousedí s obcemi kraje Olomouckého. Obec je složena z místních částí Tvrdkov, Ruda a Mirotínek, které se vyčlenily z Horního Města roku 1990. Jejich vznik se datuje až do 13. století a pojí se s rodem Bludoviců. První písemné záznamy jsou o části Ruda z roku 1348, o Tvrdkově (německy Půrkau) z roku 1349 a o Mirotínku z roku 1381. Původní obyvatelstvo se živilo zemědělstvím. V okolí se těžily rudy drahých a železných kovů. Z památek to jsou barokní kostel sv. Antonína Paduánského z roku 1776, křížová cesta se čtrnácti sousošími, v části Ruda kostel Panny Marie Sněžné z roku 1758 a u tvrdkovského kostela socha Immaculaty z roku 1848. V okolí se nachází zřícenina bezjmenného hradu. U části Mirotínek připomínají padlé polské vojáky za švédských válek „Polské kameny“. Z přírodních památek jsou zde jasany a kaštiny, které dosahují až 4 metrových obvodů kmenů a stáří 250 let.

Další informace na internetu:

www.sweb.cz/outvrdkov

Leży na południowym zachodzie regionu Moravskoslezskiego i powiatu Bruntál. Na zachodzie sąsiaduje z gminami regionu Olomouckiego. W skład gminy wchodzi trzy miejscowości: Tvrdkov, Ruda i Mirotínek, które do 1990 r. były częścią Horního Města. Ich powstanie łączy się z rodem Bludoviców. Pierwsze pisemne wzmianki o miejscowości Ruda pochodzą z 1348 r., o Tvrdkovie (niemiecki Půrkau) – z 1349 r., a o Mirotínku z 1381 r. Początkowo ludność zajmowała się rolnictwem. W okolicy wydobywano metale szlachetne i żelazo. Do zabytków należy barokowy kościół św. Antoniego Paduánskigo z 1776 r., droga krzyżowa z 14 rzeźbami, w miejscowości Ruda kościół Panny Marii Śnieżnej z 1758 r., a przy kościele tvrdkovskim rzeźba Immaculaty z 1848 r. W okolicy znajdują się ruiny nieznanego zamku, a w miejscowości Mirotínek „Polskie kamienie” – pamiątka poległych polskich żołnierzy w czasie wojen szwedzkich. Rosną tu jesiony i kasztanowce o czterometrowym obwodzie pnia, liczące około 250 lat. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie:

www.sweb.cz/outvrdkov

The commune is located in the southwest of Moravskoslezsky subregion and Bruntál district. It borders communes of Olomouc subregion in the west. The commune consists of: Tvrdkov, Ruda and Mirotínek which were part of Horního Města until 1990. Their existence is connected with Bludoviců generation. First written mentions of Ruda are dated from 1348, about Tvrdkov (German Purkau) in 1349, and Mirotínku in 1381. In the beginning people dealt with agriculture. Precious metals and iron were mined in the surrounding area. There is the baroque church of St. Anthony of Padua from 1776, the unique Calvary with 14 sculptures, a church of the Blessed Virgin of Snow in Ruda and Immaculate sculpture from 1848 near the tvrdkovsky church. There are the ruins of a nameless castle in the vicinity. In locality Mirotínek there are "Polish Stones" – in remembrance of Polish soldiers killed in Swedish Wars. Ashes and horse chestnuts grow here. They are about 250 years old and four meters around trunk.

More information on:

www.sweb.cz/outvrdkov

UHELNÁ

Je rozlehlou obcí s malým počtem obyvatel. Obec se skládá ze 6 částí s názvy: Červený důl, Dolní Fořt, Horní Fořt, Hraničky, Nové Vilémovice a Uhelná. Obec vznikla asi ve 2. polovině 13. století a patřila Javorníku – Jánskému Vrchu, jehož hejtman Timling v roce 1669 vystavěl v Horním Fořtu dvůr, který byl později povýšen na rytířské fojtství. Většina obyvatel se věnovala zemědělství, ale postupně zde vznikaly průmyslové závody. Po roce 1913 byl v Horním Fořtu komplex pily a lihovaru se sušárnou brambor. Do té doby prosperujícímu území po odsunu německého obyvatelstva začalo ubývat průmyslových závodů. Pílu a fojtské statky převzal v roce 1949 Státní statek Javorník, věnující se zemědělství. Povrchový lignitový důl Pelnář skončil těžbu v roce 1957 a byl přeměněn na rybník. Je zde bývalý farní kostel sv. Kateřiny z roku 1801. Památkově chráněna je socha sv. Jana Nepomuckého. Kaple sv. Floriána v Uhelné na návsi pochází z druhé poloviny 18. století.

Další informace na internetu:

www.uhelna.rychleby.cz

Jest rozległą gminą, z niewielką liczbą ludności, w skład której wchodzi 6 miejscowości: Červený důl, Dolní Fořt, Horní Fořt, Hraničky, Nové Vilémovice i Uhelná. Uhelná powstała prawdopodobnie w drugiej połowie XIII w., należała do Javorníka – Jánskiego Wzgórza. W 1669 r. hetman Timling wybudował w Horním Fořtu dworek. Ludność zajmowała się głównie rolnictwem i stopniowo zaczęły powstawać zakłady przemysłowe. Po 1913 r. w Horním Fořtu powstał kompleks tartaku i gorzelni z suszarnią ziemniaków. Po II wojnie światowej zamknięto zakłady przemysłowe, a tartak i folwarki przejęło w 1949 r. państwowe gospodarstwo rolne w Javorníku. Powierzchniowy kamieniołom lignitowy Pelnář w 1957 r. został zamknięty i zalany wodą, tworząc teren rekreacyjny. W gminie znajduje się kościół św. Katarzyny z 1801 r., rzeźba św. Jana Nepomucena, kaplica św. Floriana w Uhelnéj pochodząca z drugiej połowy XVIII w.

Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:

www.uhelna.rychleby.cz

This is a widespread commune with slight population. The commune consists of six localities: Červený důl, Dolní Fořt, Horní Fořt, Hraničky, Nové Vilémovice and Uhelná. Probably, Uhelná originated in the 2nd half of the 13th century and belonged to Javorník – Janski Hill. In 1669 Hetman Timling built the country manor in Horní Fořt. People mainly dealt with agriculture. There also emerged industrial factories. After 1913 in Horní Fořt emerged a sawmill and a distillery with a potatoes dryer. Industrial factories were closed after World War II. In 1949 the saw-mill and farms were captured by the state rural farm in Javorník. The surface of lignite quarry Pelnář was closed and flooded in 1957 created the recreational area. There are St. Catherine church from 1801, a statue of St. Jan Nepomucen and the St. Florian chapel from the 2nd half of the 18th century.

More information on:

www.uhelna.rychleby.cz

ÚVALNO

Obec je rozložena v nadmořské výšce 300 – 400 m. Sousedí s Krnovem a v linii státní hranice s polskou obcí Branice. Vznik obce je poprvé zmiňován v roce 1238. Historicky Úvalno nosilo různé názvy – německý Lobenstein (podle jednoho z majitelů, Beneše z Lobensteinu), polský – Uwalno, Uwalina, ale též původní ves Chvalno. Hrad Úvalno je poprvé zmiňován již roku 1234 a po posledním z jeho obyvatelů, Jiřím ze Šelenberka, se od 16. století nazývá Šelenburk. Byl vypleněn uherským králem Matyášem Korvínem a po třicetileté válce opuštěn. Zřícenina hradu byla zdevastována použitím jejího zdiva na stavbu silnice do Petrovic roku 1861. Z dalších památek to jsou původně gotický, roku 1762 barokně upravený farní kostel sv. Mikuláše a na vrchu Strážišť roku 1913 postavená rozhledna s památníkem rodáka Hanse Kudlicha. Z přírodních zajímavostí je to rezervace Úvalenské louky a v okolí obce jsou bludné balvany.

Další informace na internetu:

www.uvalno.cz

Gmina jest usytuowana na wysokości 300 – 400 m n.p.m. Sąsiaduje z Krnovem a po stronie polskiej z gminą Branice. Powstanie Úvalna datuje się na 1238 r. W przeszłości miejscowość miała różne nazwy – niemiecką Lobenstein (od właściciela Beneša z Lobensteinu), polską Uwalno, Uwalina oraz Chwalno. Pierwsze wzmianki o zamku pochodzą z 1234 r. Od Jerzego z Šelenberka, tj. od XVI w. nazywa się Šelenburk. Zamek został spustoszony przez węgierskiego króla Matyáša Korvina, a po wojnie trzydziestoletniej opuszczony. Ruiny zamku były zdevastowane, a materiał wykorzystano do budowy drogi do Petrovic w 1861 r. Do zabytków należy gotycki kościół parafialny św. Mikołaja, przebudowany w 1762 r. w stylu barokowym. Na szczycie Strážišť znajduje się wieża widokowa z pomnikiem rodáka Hanse Kudlicha wybudowana 1913 r. Do ciekawostek przyrodniczych należy rezerwat Úvalenské łąki oraz błędne kamienie.

Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:

www.uvalno.cz

The commune is situated 300 – 400 m above the sea level. It borders Krnov and Branice commune (the Polish side). Úvalno dates from 1238. It had a lot of names in the past: German Lobenstein (from land owner Beneš from Lobenstein), Polish Uwalno, Uwalnia or Chwalno. The castle was mentioned for the first in 1234. It has been called Šelenburk since the 16th century after Jerzy Šelenberk. The castle was devastated by Hungarian King Matyáš Korvin and abandoned after the Thirty Years War. The road to Petrovice was built with some materials from those ruins in 1861. Among the other monuments there is a Gothic parish St. Nicholas church modified in baroque style in 1762. On the top of Strážišť hill stands a lookout tower with Hans Kudlich's monument from 1913. Other natural attractions are: the Úvalenská Meadow Reserve and *Bludné balvany* (a kind of stone area).

More information on:

www.uvalno.cz

VALŠOV

Leží v jižní části okresu Bruntál nedaleko od okresního města. První zmínka o obci je z roku 1377 pod německým názvem Kriegsdorf. České jméno Vojnovice se uvádí až roku 1622 a současné pojmenování Valšov bylo užito poprvé roku 1881. Obyvatelstvo se živilo zemědělstvím, v obci byly mlýny a pily. Obec náleží do mikroregionu Slezská Harta. Nachází se v blízkosti stejnojmenného přehradního jezera. Valšov je situován v mírně členitém území s průměrnou nadmořskou výškou 550 m, kolem Důlního potoka a Moravice. Na okraji obce jsou dva kamenolomy. Je zde osobní i nákladní vlakové nádraží, kterým vede železniční trať č. 310 (Olomouc – Opava) s odbočkou na trať č. 311 (Valšov – Rýmařov). Prochází jí také silnice první třídy č. 45 (Horní Loděnice – Bruntál – Krnov – Polsko). Z památek je zde budova staré rychty a kaple. V současnosti má obec na svém území atraktivní off roadovou dráhu a půjčovnu motokár pro motoristické příznivce. Jsou zde také dodržovány tradice stavění a kácení máje.

Další informace na internetu:

www.volny.cz/ouvalsov

Leży w południowej części powiatu Bruntál, niedaleko powiatowego miasta. Pierwsze wzmianki o miejscowości pochodzą z 1377 r., nosiła wtedy niemiecką nazwę Kriegsdorf, a od 1622 r. była nazywana Vojnovice. Współczesną nazwę Valšov wspomniano po raz pierwszy w 1881 r. Ludność zajmowała się przede wszystkim rolnictwem, znajdowały się tu mlýny i tartaki. Gmina należy do mikroregionu Slezská Harta. Znajduje się niedaleko sztucznego jeziora. Valšov położony jest na terenie ze średnią wysokością 550 m n.p.m., wokół potoka Důlního i rzeki Moravice. Na terenie gminy znajdują się dwa kamieniołomy. Znajduje się tu dworzec kolejowy z połączeniami Olomouc – Opava (linia nr 310) oraz w kierunkach Valšov – Rýmařov (linia nr 311). Przez gminę przebiega droga komunikacyjna I kategorii nr 45 (Horní Loděnice – Bruntál – Krnov – Polska). Do zabytków zalicza się budynek starostwa oraz kaplicę. Obecnie gmina ma na swoim terenie bardzo atrakcyjną trasę „motocross” z wypożyczalnią motorów.

Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:

www.volny.cz/ouvalsov

Valšov is situated close to a powiat town in the south part of Bruntál district. A settlement was mentioned for the first time in 1377. It was called Kriegsdorf (German name) and Vojnovice from 1622. The present name has been noted since 1881. The population earned their living from agriculture. There were mills and sawmills. The commune is situated next a water reservoir in the Slezská Harta region. Valšov is located 550 m above the sea level round the Důlního Stream and the Moravice River. The commune has got two quarries. There is a railway station with the track no 310 (Olomouc – Opava) and no 311 (Valšov – Rýmařov). The road no 45 (Horní Loděnice – Bruntál – Krnov – Poland) of the first category crosses the territory of commune. The historical monuments are: a building of the office seat and a chapel. Another tourist attraction is a motocross route. There is also a hiring establishment of motors.

More information on:

www.volny.cz/ouvalsov

VELKÁ KRAŠ

V nejstarších písemných pramenech je uváděno několik Kraší a je těžko rozlišit, která byla nejstarší. Je možné čerpat z listiny pro vidnavského vojta, která je kladena do roku 1290. Byla to jedna z těch obcí, které zažily v druhé polovině 19. století konjunkturu kamenického průmyslu. Pro vznik dalších kamenických provozoven přispěla stavba lokální trati z Hukovic do Vidnavy. Na katastru Fojtovy Kraše byl umístěn vidnavský závod na výrobu šamotového zboží. Za druhé světové války byly v místě zřízeny dva menší zajatecké tábory. Po novém osídlení se průmyslové podniky udržely jen částečně, lihovar v Hukovicích byl přebudován na sušárnu brambor a výrobu krmiv. V posledních letech byl v Hukovicích zřízen kožedělný provoz podniku Gala v Prostějově. V obci je kaple sv. Floriana z 2. poloviny 18. století a kostel Panny Marie. Střední nadmořská výška všech osad ležících v okolí říčky Vidnavky je poměrně nízká. U Velké Kraše 252 m n. m., je to úrodná část Vidnavské nížiny.

Další informace na internetu:

www.velkakras.rychleby.cz

W najstarszych pisemnych źródłach wymienia się kilka miejscowości o nazwie Kraś i trudno określić, która była najstarsza. Jednym z nich jest dokument widnavskiego wójta z 1290 r. Była to jedna z miejscowości, w której rozpoczął się w II poł. XIX w. rozwój przemysłu kamieniarskiego. Do powstawania dalszych zakładów kamieniarskich przyczyniła się budowa lokalnej trasy kolejowej z Hukovic do Vidnavy. Na terenach wójtowej Kraše wybudowano zakład produkujący wyroby z szamotu. W czasie drugiej wojny światowej utworzono tu dwa mniejsze obozy jenieckie. Po wojnie nowe zakłady przemysłowe zachowały się tylko częściowo, gorzelnia w Hukovicach została przebudowana na suszarnię ziemniaków i wytwórnię pasz. W ostatnich latach wybudowano w Hukovicach garbarnię Gala z Prostějova. W gminie znajduje się kaplica św. Floriana z drugiej połowy XVIII w. i kościół Marii Panny. Wszystkie osady leżące w okolicy rzeczki Vidnavka są dość nisko położone, Velká Kraš – urodzajna część Vidnavskiej niziny leży na wysokości 252 m n.p.m. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:

www.velkakras.rychleby.cz

The mentions of a few settlements called Kraš were found in historical written documents. It is difficult to say which settlement was the oldest. One of documents came from Vidnavský chief of a village office from 1290. The stone industry started to develop in the middle of the 19th century. Owing to the construction of a local railway line from Hukovic to Vidnava, other factories were founded. There was also a factory producing goods from a fire-clay. During the World War II two captive camps were set up. The war destroyed a lot of factories. An alcohol distillery in Hukovice was rebuilt on a drying house of potatoes and a factory of fodder. In the last years the tannery *Gala* from Prostějov has been built. The commune possesses a few monuments like St. Florian chapel from the 2nd half of the 18th century and a church of the Blessed Virgin. All the settlements lying near the Vidnavk River are located rather low; Velká Kraš (252 m above the sea level) is a fertile part of the Vidnava Lowland.

More information on:

www.velkakras.rychleby.cz

VELKÁ ŠTÁHLE

Obec je rozložena mezi Hrubým a Nízkým Jeseníkem, podél řeky Moravice, za jejím soutokem s Podolským potokem. První písemný záznam o obci Štáhle je z roku 1492 a nepřímý je zmiňován již roku 1365. Název Velká Štáhle je poprvé užit v kupní smlouvě na sovinecké panství z roku 1576. Od jejího vzniku až do roku 1945 byli obyvateli obce Němci. Živobytí si zajišťovali zemědělstvím a působili také v těžbě rud, zlata a břidlice. V 19. století dala významný podnět dalšímu rozvoji přes obec vedoucí vybudovaná železnice Rýmařov – Valšov. Vznikly průmyslové provozy s výrobou hřebíků a drátů, na krajky a na zemědělské stroje. V roce 1964 byla obec sloučena s Břidličnou a opět se osamostatnila roku 1990. Z památek je to kostel Nejsvětější Trojice postavený v letech 1576 - 1606 nově vystavěný po požáru v roce 1860, dvě kaple, budova bývalé školy z roku 1909, původní objekt nádraží z roku 1885 a památník válečným obětem.

Další informace na internetu:

www.velkastahle.cz

Gmina jest położona między Hrubým a Niskim Jeseníkiem, wzdłuż rzeki Moravice. Pierwsza pisemna wzmianka o miejscowości pochodzi z 1492 r. Nazwa Velká Štáhle była po raz pierwszy wymieniona w umowie kupna właściciela z Sovinca w 1576 r. Od jej powstania do roku 1945 Velká Štáhle zamieszkiwali Niemcy, którzy zajmowali się głównie rolnictwem oraz wydobyciem rud, złota i łupek. W XIX w. wybudowano tu kolej łączącą Rýmařov z Valšovem, co przyczyniło się do dalszego jej rozwoju. Powstały zakłady przemysłowe produkujące gwoździe i druty, koronkę oraz maszyny rolnicze. W 1964 r. gmina połączyła się z Břidličnou, a w 1990 r. ponownie usamodzielniała się. Do zabytków należy kościół Najświętszej Trójcy wybudowany w latach 1576 – 1606, odbudowany po pożarze w 1860 r., dwie kaplice, budynek byłej szkoły z 1909 r., budynek dworca kolejowego z 1885 r. oraz pomnik ofiar wojennych.

Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:

www.velkastahle.cz

The commune is situated between Fat and Law Jeseník along the Moravice River. The first written mention comes from 1492. The name Velká Štáhle was noted the first time in a trade contract of an owner from Sovinca in 1576. The village was inhabited by the German until 1945 that were working in agriculture and mining of ore, gold and slates. In the 19th century a local railway line connecting Rýmařov and Valšov was built. There were established industrial factories producing nails, wire and agricultural machines. In 1964 the commune jointed to Břidlična. It has been independent since 1990. The village possesses a number of monuments like: a church of the Holy Trinity built in the years 1576 – 1606 (rebuilt after the fire in 1860), two chapels, a building of former school from 1909, a building of railway station from 1885 and a monument of war victims.

More information on:

www.velkastahle.cz

VELKÉ KUNĚTICE

Se objevují prvně v listině z roku 1284, ale byly založeny zcela zřejmě již mnohem dříve. Ves patřila v této době vratislavskému biskupství. O významu vsi svědčila i zdejší fara, známá již koncem 13. století, a samozřejmě kostel. Od konce 19. století a zvláště od počátku 20. století tvořila ves severní, velmi důležitý okraj okrsku žulového a mramorového průmyslu. Další osudy Velkých Kunětic v nové době byly shodné s okolními obcemi. Po roce 1945 se původně velká obec postupně změnila v malou odlehlou vesnici. Dřívější pověstné kamenictví postupně zaniklo. Bývalý statek byl zestátněn. Po odsunu německého obyvatelstva a novém osídlení se počet obyvatel radikálně snížil. Ani dodatečné snahy po dosídlení nevedly k patřičnému výsledku. Z památek je významný kostel sv. Alžběty. Památkově chráněna je brána a ohradní zeď hřbitova. Na historických fotografiích je např. kostel Panny Marie Sněžné, zámek, bohatě zdobený most k zámečku nebo krásná budova obecního úřadu.

Další informace na internetu:

www.velkekunetice.cz

VIDNAVA

Má bohatou a pohnutou historii. První písemná zmínka o městě, založeném na pravidelném osvořeném půdorysu, pochází z roku 1291. Do dějin zasáhly válečné a politické události kolem dvou válek o Slezsko v letech 1741 až 1745. Vratislavským mírem byly stanoveny nové hranice Slezska, které se bezprostředně dotkly i Vidnavy a učinily z ní pohraniční město odříznuté od bohatých vesnic. Nádherná obec plná architektonických skvostů byla také, jako všechny obce v pohraničí, poznamenána odsunem německého obyvatelstva. Stopy necitlivého stavebního přístupu za komunistického režimu jsou dodnes patrné na památkově chráněném náměstí. V městské památkové zóně stojí novorezanční radnice, řada barokních a klasicistních měšťanských domů, secesní lékárna založená v roce 1769, farní kostel Sv. Kateřiny. Další významné památky tvoří sochy z 18. století, zámek bývalého fojta, gymnaziální kostel sv. Františka z Assisi atd. To vše dokládá důležitost a zašlou slávu kdysi významného města. Další informace na internetu:

www.vidnava.cz

Pierwsze wzmianki o miejscowości pochodzą z 1284 r., ale prawdopodobnie powstała dużo wcześniej. W XIII w. wieś należała do biskupów wrocławskich. Księża i kościół miały duży wpływ na znaczenie wsi. Od końca XIX w., a zwłaszcza na początku XX w. wieś tworzyła bardzo ważną północną część okręgu przemysłu granitowego i marmurowego. Dalsze losy Velkých Kunětic byly podobne do losów okolicznych miejscowości. Po 1945 r. początkowo wielka wieś zmieniła się w małą. Stopniowo zanikało kamieniarstwo. Folwark został upaństwowiony a po wysiedleniu Niemców liczba ludności radykalnie zmalała. Ponowne próby osiedlenia nie powiodły się. Z zabytków wymienić możemy kościół św. Anny, bramę i cmentarny mur okalający cmentarz, kościół Panny Marii Śnieżnej, zameczek, bogato zdobiony most prowadzący do zamczku oraz budynek Urzędu Gminy. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:

www.velkekunetice.cz

A village was mentioned for the first time in 1284, but the settlement was probably founded long before. It belonged to Wrocław Bishops in the 13th century. Priests had a big influence on village's life. The village was the very important north part of the industrial district establishing granite and marble production at the turn of the 19th and 20th century. Its development has become slower since 1945. Masonry production has not existed. A Farm Land has got state ownership. The population decreased dramatically over the previous years when the German were displaced from the village. They failed in the attempt to populate the settlement. The most significant historical monuments are: St. Ann church, a gate and a surrounding wall around the cemetery, a church of the Blessed Virgin of the Snow, a small castle, a rich decorated bridge leading to the castle and a building of the Village Office.

More information on:

www.velkekunetice.cz

Vidnava has a rich history. It was noted for the first time in 1291 (built according a plane with rectangular streets). The most important political events were fights for the Silesia region in the years 1741 and 1745. They demarcated the new state borders of Silesia as a result of signed the peace agreement in Wrocław. Vidnava has become a border-town. The German were displaced from Vidnava and the other communes. In historical urban zone there are some places of interest worth seeing: the Renaissance Town Hall, numerous baroque and classical buildings, a secession pharmacy founded in 1769, a parish St. Catherine church. There are also sculptures from the 18th century, a castle of former town's mayor and St. Francis from Assisi school church. Numerous monuments are the sign of traditional and the importance of the town.

More information on:

www.vidnava.cz

VLČICE

Se skládají ze čtyř částí obce Bergov, Dolní Les, Vlčice a Vojtovice. Obec se z historického pohledu nevyvíjela jako územní celek. Je velmi pravděpodobné, že právě na Vlčice se vztahuje zakládací listina z roku 1248, kterou vřatislavský biskup daroval rytíři Vrocivojovi k osazení 40 lánů "nad říčkou Vlčici" s podmínkou, že tam mají být usazeni Poláci, ale na německém právu. Biskupské vlčické léno držela postupně řada významných rodů. Vlčický zámek prošel mnoha stavebními změnami od gotické tvrze přes renezanční zámček až po nejvýraznější empírovou přestavbu v roce 1829. V roce 1845 vznikl u zámku velký přírodně krajinářský park. Památný je zdejší farní kostel, kterému byla vtisknuta barokní podoba. V kostele je velmi cenná skupina dřevěných soch svatých a kazatelna. V obci byla pila s mlýnem, elektrárna, tradici vždy mělo zemědělství. K nejzávažnějšímu zlomu ve vývoji obce z demografického hlediska došlo po roce 1945, kdy odsunutě obyvatelstvo jen z části nahradili čeští osídlenci.

Další informace na internetu:
www.vlcice.cz

W skład gminy wchodzi 4 miejscowości: Bergov, Dolní Ves, Vlčice i Vojtovice. Pierwsze pisemne wzmianki o wsi Vlčice pochodzą z dokumentu z 1248 r., w którym wrocławski biskup darował rycerzowi Vrocivojovi do zasiedlenia 40 łanów „nad rzeczką Vlčici”, pod warunkiem osiedlenia tam Polaków na prawach niemieckich. Biskupskie vlčické lenno posiadało wiele znanych rodów. Zamek Vlčicki był kilkakrotnie przebudowywany, od gotyckiej wieży przez renesansowy zameczek, aż do największej przebudowy w stylu empire w 1829 r. W 1845 r. powstał przy zamku duży park przyrodniczo – krajozawowy. W miejscowości tej znajduje się też kościół – barokowa budowla z renesansowym rdzeniem. W kościele znajduje się cenna kolekcja drewnianych rzeźb świętych i ambona. W gminie znajdował się tartak z młynem, elektrownia oraz rozwijało się rolnictwo. Znaczne zmniejszenie liczby ludności wystąpiło po 1945 r., po opuszczeniu tych terenów przez ludność niemiecką. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:

www.vlcice.cz

The commune consists of four settlements: Bergov, Dolní Ves, Vlčice and Vojtovice. The first written mention of Vlčice comes from 1248. Wrocław bishop gave a knight Vrocivojov 40 corn-fields "on the Vlčici River". Polish settlers were to populate that area on the German rights. The Bishop Vlčice fief belonged to numerous well-known families. The Vlčice's castle was rebuilt several times – from a Gothic tower to a Renaissance little castle. The greatest rebuilding in the empire style was in 1829. A large nature park was established next to the castle in 1845. There is a church in the village – a baroque building with a Renaissance core. It possesses a valuable collection of wooden sculptures of saints and a pulpit. In the commune there was a sawmill and a power plant as well as agriculture was developing. The number of inhabitants decreased considerably in 1945 when the German had left the commune.

More information on:

www.vlcice.cz

VRBNO POD PRADĚDEM

Město je položeno v podhůří Hrubého Jeseníku v nadmořské výšce 520 - 590 metrů nad mořem a je na soutoku Bílé, Střední a Černé Opavy. Vrbno (německy Würbenthal) bylo původně hornickou osadou založenou pravděpodobně již ve 13. století na obchodní stezce na Bruntál, Zlaté Hory a do Polska. Osada přešla do majetku pánů Bruntálských z Vrbna a byla povýšena roku 1611 na svobodné horní město. Páni z Vrbna rozšířili dolování zlata a kovů otevíráním nových šachet a rýžovišť. V pobělohorské době bruntálské panství patřilo až do roku 1938 Řádu německých rytířů. Město bylo postiženo třicetiletou válkou a roku 1633 morem. V 19. století zde vyráběla největší zbrojovka v Rakouské říši, dále pak přádelna lnu a jeho tkalcovna, dřevovýroba a sklárna. Z památek je to empírový kostel sv. Michala z 1. poloviny 19. století, barokní zámček s empírovými prvky, v místních částech je ve Vidlích dřevěná kaple sv. Hedviky a v Mnichovu novogotický kostel z roku 1876. Na vrchu Vysoká se nalézají pozůstatky dolů na zlato.

Další informace na internetu:
www.vrbnopp.cz

Miasto znajduje się u podnóża Hrubého Jeseníka na wysokości 520 – 590 m n.p.m., w dorzeczu rzek: Bílé, Střední i Černé Opavy. Vrbno (niemiecki Würbenthal) było początkowo górniczą osadą założoną w XIII w. na szlaku handlowym w kierunku Bruntála, Zlatých Hor i Polski. Osada była majątkiem właścicieli Bruntálskich z Vrbna, a w 1611 r. została miastem górniczym. Właściciele z Vrbna rozwijali wydobycie zlota oraz metalii poprzez uruchamianie nowych szybów i miejsc do płukania. Po bitwie na Białej Górze bruntalskie ziemiaństwo należało do 1938 r. do zakonu Niemieckich rycerzy. Miasto było dotknięte wojną trzydziestoletnią, a w 1633 r. epidemią dżumy. W XIX w. funkcjonowała tu największa fabryka broni w rzeszy Austriackiej, przędzalnia i tkalnia lnu, zakład stolarski i huta szkła. Do zabytków należy kościół św. Michala z I poł. XIX w., barokowy zameczek z elementami w stylu empire, w Vidle drewniana kaplica św. Hedwigi a w Mnichovu kościół z 1876 r. Na wzgórzu Vysoká znajdują się ruiny kopalni zlota. Więcej informacji o gminie na stronie internetowej: www.vrbnopp.cz

The town lies at the foot of Fat Jeseník 520 – 590 m above the sea level in the Bílé River, the Střední River and the Černé River basin. In the beginning Vrbno (German Würbenthal) was a mining settlement established in the 13th cent. on a trade route Bruntál–Zlaté Hory–Poland. The settlement was a property of Bruntál owners from Vrbno. The village became a mining town in 1611. The owners of the town developed extraction of gold and metal by foundation of new shafts. After the battle on White Mountain the Bruntál land used to belong to the order of German knights until 1938. The worst period of town's history was time of the Thirty Years War and plague epidemic in 1633. In the 19th cent. there was: the biggest factory of weapon in the Austrian Reich, a spinning factory, a weaving-mill of flax, a carpenter firm and glass works. Historical attractions of the town are: the 19th cent. St. Michael church, a baroque castle with elements in the empire style, a wooden St. Hedviga chapel in Vidle, a church from 1876 in Mnichov. On Vysoká Hill there are remains of gold-mines. More information on: www.vrbnopp.cz

VYSOKÁ

Obec se nachází v osoblažském výběžku. Na severu sousedí s Polskem, na východě s obcí Dívčí Hrad, na jihu je jejím sousedem obec Liptaň a na západě obec Jindřichov. Podle počtu obyvatel je to obec malá (kolem 300 obyvatel). Rozlohu má 1 712 ha, z toho 63,2 % tvoří zemědělská půda a 29,4 % půda lesní. Slovanské jméno se odvozuje od její vysoké polohy mezi potoky Petrovickým a Hraničním. Ve stávající podobě od roku 1990 se obec skládá ze tří místních částí (dříve samostatných sídel) Bartultovice, Pitárné a Vysoká (německy Weissak). V západní části obce se nacházejí zbytky tvrze z 15. století. První zmínky o Pitárném jsou z roku 1267 a o Bartultovicích z roku 1269. Z památek je to fara s kostelem sv. Urbana z let 1765 – 1767. V Bartultovicích u domu čp. 82 stojí smírčí kříž ze 16. století a u Hraničního potoka boží muka z 18. století. V Pitárném se nachází kostel Navštívení Panny Marie z let 1766 - 1767. Z přírodních zajímavostí se nalézají východně od obce bludné balvany. Další informace na internetu:

www.sweb.cz/info.dh

Vysoká leží na Osoblažském cyplu. Na północy sąsiaduje z Polską, na wschodzie z gminą Dívčí Hrad, na południu z gminą Liptaň, a na zachodzie z gminą Jindřichov. Pod względem liczby ludności jest małą gminą (302 osoby). Powierzchnia wynosi 1 712 ha, w tym 63,2 % stanowią grunty orne, a 29,4 % – lasy. Słowiańska nazwa pochodzi od wysokiego położenia gminy między potokami Petrovickým i Hraničním. Od 1990 r. w skład gminy wchodziły wcześniej samodzielne gminy: Bartultovice, Pitárné i Vysoká (niemiecki Weissak). W zachodniej części znajdują się ruiny twierdzy z XV w. Pierwsze wzmianki o Pitárném pochodzą z 1267 r., a o Bartultovicach – z 1269 r. Do zabytków należy kościół św. Urbana, wybudowany w latach 1765 – 1767, w Bartultovicach stoi krzyż pokutny z XVI w., przy potoku Hraničním krzyż z XVIII w., a w Pitárném kościół Zwiastowania Najświętszej Marii Panny z lat 1766 – 1767. We wschodniej części gminy znajdują się błędne kamienie, które są ciekawostką przyrodniczą. Więcej informacji o gminie na stronie internetowej:

www.sweb.cz/info.dh

Vysoká is located on the Osoblaha cape. In the north it borders on Poland, in the east Dívčí Hrad commune, in the south Liptaň commune, in the west Jindřichov commune. Vysoká with 302 inhabitants is a small commune. Its total area is 1 712 ha which is covered by arable lands (63,2 %) and forests (29,4 %). The Slavic name comes from a high location of the commune between the Petrovický Stream and the Hraničný Stream. The commune has consisted of three formerly independent communes: Bartultovice, Pitárné and Vysoká (German Weissak) since 1990. There are ruins of the 15th century fortress in the west. The Pitárné local part was noted for the first time in 1267, another part, Bartultovice, was noted in 1269. Among the most interesting monuments are: St. Urban church from 1765 – 1767, a cross from the 16th century in Bartultovice, the 18th century cross by the Hraničný Stream, a church of the Annunciation of the Blessed Virgin from 1766 – 1767 in Pitárné. Another nature attraction is *Bludné balvany* (a kind of stone area) located in the east part of the commune. More information on: www.sweb.cz/info.dh

ZÁTOR

Obec se rozprostírá v úzkém údolí a je obklopena lesy a kopci s příkrými svahy, až k nejvyššímu asi 500 m vysokému hřbetu. Má dvě místní části – horní je Zátor s potokem Záhoračkem a dolní - Loučky s řekou Opavou. Jméno obce souvisí s rozvalinami hradu Sator z poloviny 14. století. Ves pod německým názvem Seifersdorff je uvedena mezi majetkem kláštera Velehrad potvrzeným králem Přemyslem Otakarem II. roku 1200. První písemná zpráva o obci a tvrzi Sator je z roku 1377. Obec utrpěla za válek husitských a za „třicetileté“ byla vypleněna. Základním způsobem živobytí místních obyvatel bylo zemědělství. Z památek je významný barokní kostel Nejsvětější Trojice z let 1753 - 1755 stojící na místě původního dřevěného kostela a komplex hřbitovní zdi se čtyřmi kaplemi. Pozoruhodné je, že dvě patří místním farníkům a po jedné ze sousedních obcí Čaková a Nové Heřmínovy. Přírodní zajímavostí je pramen zátorské železité kyselky z roku 1771, rekonstruovaný roku 1999. Další informace na internetu:

www.sweb.cz/ouzator

Gmina leży w dolinie, otaczają ją lasy i góry ze stromymi zboczami, gdzie najwyższy grzbiet wynosi 500 m n.p.m. W jej skład wchodziły dwie miejscowości: Zátor z potokiem Záhoračkem oraz Loučky z rzeką Opavą. Nazwa Zátor jest związana z ruinami zamku Sator z połowy XIV wieku. Wieś pod niemiecką nazwą Seifersdorff była zapisana jako majątek klasztoru Velehrad, potwierdzony przez króla Przemysła Otakara II w 1200 r. Pierwsza pisemna wzmianka o miejscowości pochodzi z 1377 r. Zátor został zniszczony w czasie wojen husyckich oraz wojny trzydziestoletniej. Głównym źródłem utrzymania miejscowej ludności było rolnictwo. Do znanych zabytków należy barokowy kościół Najświętszej Trójcy wybudowany na miejscu oryginalnego drewnianego z lat 1753 – 1755 oraz kompleks ścian cmentarnych z czterema kaplicami. Dwie z nich należą do miejscowych księży, jedna do gminy Čaková i jedna – Nové Heřmínovy. Z ciekawostek przyrodniczych znajduje się tu źródło wody mineralnej z 1771 r., zrekonstruowane w 1999 r. Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie: www.sweb.cz/ouzator

The commune is located in the valley and it is surrounded by forests and mountains with steep slopes (the highest ridge of hills is 500 m). It consists of two settlements: Zátor with the Záhoračský Stream and Loučky with the Opava River. It shares its name with the castle Sator from the middle of 14th century. The German name of a village – Seifersdorff was a property of Velehrad Monastery and confirmed by King Przemyslaw Otakar II in 1200. The first written mention of settlement comes from 1377. During Hussite wars and Thirty Years War Zátor was destroyed. The inhabitants earned their living from agriculture. The most interesting architectural monuments are: a baroque church of the Holy Trinity built on a place of an original wooden castle from 1753 – 1755 and a complex of cemetery walls with four chapels. Two of them belong to local priests, one to the commune of Čaková and one – Nové Heřmínovy. A nature attraction is a mineral water spring from 1771 re-opened in 1999.

More information on: www.sweb.cz/ouzator

ZLATÉ HORY

Jsou od svých mlhavých počátků spjaty se zlatem a hornickou činností, což přinášelo blahobyt i pády v životě jeho obyvatel. Město se skládá ze sedmi částí obce nesoucí názvy: Dolní a Horní Údolí, Ondřejovice, Rejvíz, Rožmitál, Salisov a Zlaté Hory. Ruiny hradu Edelštejn připomínají dobu pohraničního hradu a strážce zlatých dolů. Dále jsou to ruiny hradu Kobrštejn a Luchenštejn. Farní kostel Nanebevzetí Panny Marie je impozantní trojlodní stavbou. Historické jádro města je památkovou zónou. V popředí rozhledny Biskupská kupa stojí kaple sv. Rocha. Poutní kostel sv. Marie Pomocné (Maria Hilfe) byl v dobách totality záměrně zničen, po revoluci znovu vystavěn. Na cestě ke kostelu je 14 kapliček křížové cesty. Z významných návštěvníků města bychom uvedli v roce 1766 císaře Josefa II. Roku 1887 se v sanatoriu léčil hudební skladatel Leoš Janáček a v roce 1905 a 1906 spisovatel F. Kafka.

Další informace na internetu:
www.zlatehory.cz

Zlaté Hory od počátku istnienia są związane z górnictwem i wydobywaniem złota. W skład gminy wchodzi siedem miejscowości: Dolní i Horní Údolí, Ondřejovice, Rejvíz, Rožmitál, Salisov i Zlaté Hory. Znajdują się tu ruiny zamku Edelštejn, Kobrštejn i Luchenštejn. Z innych zabytków zachowały się: Kościół Wniebowzięcia Marii Panny z 3 nawami, z gotyckim rdzeniem, zabytkowa zabudowa centrum miasta, kaplica św. Rocha, wieża widokowa na górze Biskupia Kopa, pielgrzymkowy kościół św. Marii Pomocnej (Maria Hilfe), zniszczony w czasie wojen i po rewolucji zrekonstruowany, 14 kapliczek drogi krzyżowej. W 1766 r. miasto odwiedził cesarz Josef II, a w 1887 r. w tutejszym sanatorium leczył się kompozytor Leoš Janáček, a w roku 1905 i 1906 pisarz Franz Kafka.

Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:

www.zlatehory.cz

Zlaté Hory has always had relationships with mining and gold extracting. The commune consists of seven settlements: Dolní and Horní Údolí, Ondřejovice, Rejvíz, Rožmitál, Salisov and Zlaté Hory. The most interesting architectural monuments are: ruins of Edelštejn, Kobrštejn and Luchenštejn castle, the church of a Assumption of the Blessed Virgin with a Gothic core, a historical tenement houses in the centre of the town, St. Roch chapel, a lookout tower on the peak of Biskupská Kopa Mountain, a pilgrimage church of the Blessed Virgin Protector of Life (Marie-Hilf), 14 little chapels of the Cross Way (Calvary). In 1766 Emperor Joseph II visited the town. The composer Leoš Janáček (in 1887) and the writer Franz Kafka (in 1905 and 1906) was treated in a town sanatorium.

More information on:

www.zlatehory.cz

ŽULOVÁ

Je v každém případě spojena se založením hradu Friedeberg, který byl postaven v raném středověku. Neobyčklá, okrouhlá věž žulovského kostela, která je poslední zachovanou částí kdysi mohutného hradu, je dominantou obce a je viditelná ze širokého okolí. Žulová má dvě části obce - Tomíkovice a Žulovou. Přírodní bohatství předurčilo zaměření obyvatel. V roce 1878 zde byla založena největší kamenická firma Hermanna Franke na Jeseníku. Vznikla i kamenická škola. Na počest 50-ti leté vlády císaře Františka Josefa byl na náměstí v roce 1898 postaven pomník se sochou Panny Marie. V roce 1878 byla zahájena novostavba kostela (hrubé žulové stavby gotického stylu) na Boží hoře. Dříve v těchto místech stála jen dřevěná kaple. Kostelík je viditelný z velké dálky. Za dobrého počasí ho lze spatřit z hráze Otmuchovského jezera v Polsku a s pomocí dalekohledu i z poměrně vzdálené Nisy. Boží hora je tradičním poutním místem již po staletí a její obliba přetrvává do dnešních dnů.

Další informace na internetu:
www.sweb.cz/heide

Historia miasteczka związana jest z zamkiem Friedeberg, który został wybudowany we wczesnym średniowieczu. W Żulowej znajduje się okrągła wieża – pozostałość zamku, widoczna w szerokiej okolicy. W skład gminy wchodzi dwie miejscowości: Tomíkovice i Žulová. Bogate złoża granitu umożliwiły założenie w 1878 r. największej kamieniarskiej firmy Hermanna Franke w Jeseníkach. Powstała również szkoła o profilu „kamieniarstwo”. Z zabytków można wymienić pomnik z rzeźbą Panny Marii z 1898 r., postawiony z okazji 50-lecia władzy cesarskiej Franciszka Józefa. Na Bożej Górze znajduje się kościółek zbudowany w 1878 r., który przy dobrej pogodzie można zobaczyć z tamy jeziora Otmuchowskiego w Polsce. Boża Góra jest tradycyjnym miejscem pielgrzymek od stuleci.

Więcej informacji o gminie znajduje się na stronie internetowej:

www.sweb.cz/heide

Town history is connected with Friedeberg castle which was built in the Middle Age. The commune consists of two settlements: Tomíkovice and Žulová. Rich deposits of granite enabled to establish the biggest stone firm of Hermann Franke in 1878. A school with a stone-work profile was also set up. The town has a lot of historical remains like: a round tower from the original castle, a monument with a sculpture of the Blessed Virgin from 1898 (erected as a commemoration of 50 years of Franc Joseph's rule). There is a little church built in 1878 on the top of Mount of God. It can be seen from the Otmuchowskie Lake dam (from Poland) when the weather is clear. Mount of God is a traditional place for pilgrimage.

More information on:

www.sweb.cz/heide